

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRK İNKİLÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ

AMERİKAN KAMUOYUNDA KORE HARBİ (1950–1953)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Mehmet Kürşad Ordu

Ankara–2008

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRK İNKILÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ

AMERİKAN KAMUOYUNDA KORE HARBİ (1950–1953)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Mehmet Kürşad Ordu

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Oğuz Aytepe

Ankara–2008

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRK İNKİLÂP TARİHİ ENSTİTÜSÜ

AMERİKAN KAMUOYUNDA KORE HARBİ (1950–1953)

Tez Danışmanı: **Prof. Dr. Oğuz AYTEPE**

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı

İmzası

Prof.Dr.Temuçin F. ERTAN

.....

Prof.Dr.Oğuz AYTEPE

.....

Doç.Dr.Recep BOZTEMUR

.....

Tez Sınavı Tarihi 11.07.2008

Yukarıdaki sonucu onaylarım.

Prof. Dr. Temuçin F. ERTAN
Enstitü Müdürü

ÖZET

Uzun yıllar boyunca Kore harbi, Amerikalı tarihçiler ve kamuoyu tarafından çok fazla ilgi görmeyerek “unutulan savaş” olarak adlandırılmıştır.

Kore'nin bölünmesi, aslında Yalta konferansında Başkan Roosevelt'in Sovyetlere pasifikte savaşa girmesi için verdiği bir bedeldi. Sovyetlerin Doğu Avrupa'da yayılmacı politikaları ABD liderlerini harekete geçirdi. Başkan Truman, Sovyet yayılmacılığını engellenmenin yolunu ararken, Japonya'ya atom bombasını bırakmak kolay bir cevap gibi görünüyordu.

ABD-Sovyet ilişkilerinin gerginleştiği, Doğu –Batı bloğunun netleştiği bir dönemde Kuzey Kore, Çin ve Sovyetler Birliğinin desteğiyle 25 Haziran 1950 tarihinde taarruzlarına başladı. Krize yol açan bu durum, nükleer silahların tehlikesine rağmen Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin amaçları doğrultusunda herhangi bir yere saldırmakta tereddüt etmeyeceklerini ABD'nin daha iyi anlamasını sağladı.

Bu yaşanan gelişmeler karşısında tedbir almanın komünizme karşı Batının test edilişi olarak gören ABD ve müttefikleri savaşa müdahil oldu. BM, Kuzey Kore'nin saldırılarından Sovyetler Birliğini sorumlu tuttu. Güney Kore'nin savunulması için askeri müdahalede bulunan BM ordusu; ilk aşamayı tamamladıktan sonra Kore'nin tek bir çatı altında birleştirilmesi amacıyla, 38. paraleli geçtikten sonra Yalu nehrine varıldığında Çin'in savaşa müdahil olarak başlattığı “Kasım Taarruzları” ile karşılaştı. Taraflar savaşta, kesin bir sonuca ulaşmadan ateşkes anlaşması ve askerden arındırılmış bölge ile savaş başladığı yerde sonuçlandı. Sonuç olarak, savaş ABD'nin savunma stratejilerini gözden geçirmesine ve ABD halkının Sovyet algılamasında derinden değişimler meydana getirmesine neden oldu.

Türkiye, savaşa BM komutasına bir Tugay kuvveti göndererek katıldı. Kore Harbi, Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra yurt dışında katıldığı ilk savaştı. Ayrıca Kore savaşı Türkiye'nin dünya barışına katkıda bulunmasının yanında, NATO'ya girebilmesi için sağlam bir zemin oluşturmasını sağladı.

Türkiye, Sovyet baskılarına etkili bir şekilde karşı koyabilmek maksadıyla batı ile sıkı bir işbirliği içine girdi. Savaş, Türkiye'nin Sovyetlerin sınırları çevresindeki en güçlü antikomünist ülkelerden biri olduğunu ve doğuda Sovyet tehdidine etkili bir biçimde karşı koyabilecek tek ülke olduğunu gösterdi. Türk halkının büyük bir çoğunluğu Sovyetlere karşı ve batı ile işbirliği içinde olunmasını sağlayacak politikaları benimsedi. Kore'ye Türk askerinin gönderilmesi; batı dünyası ile ekonomik büyümeye, diplomatik ve askeri güce dönüşecek olan sıkı bağların oluşturulacağı anlamına geliyordu.

Türkiye'de ilk defa ele alınan çalışmanın amacı, Amerikan kamuoyunun fikirlerini ve Kore savaşına karşı olan tepkilerini, ABD ve ülkemizin aldığı kararların nedenlerini ve yansımalarını, savaşla beraber oluşan ortamda ABD siyasetçilerinin yanısıra halkının düşüncelerini, ABD politikalarının savaşla beraber yaşadığı değişim ve savaşın politikalara tesirini anlamaya çalışmaktır. Çalışmada temel olarak; Rus arşiv belgeleri (Wilson Center), Time arşivi, Eisenhower- Truman Başkanlık Kütüphaneleri, ABD ulusal arşivleri, The New York Times, The Washington Post, Los Angeles Times, Chicago Daily Tribune, Christian Science Monitor, Survey Researches, Gallup Polls ve Amerikalı yazarlarca kaleme alınmış çeşitli kitap ve makaleler kullanıldı.

Kore savaşı patlak verdiğinde ABD kamuoyu Türkiye'yi çok az tanıyordu ve Kore harbi ona kendini tanıtmaya, istek ve amaçlarını anlatma fırsatı verirken Türk askerinin sesi, Amerikan politikacılarının ve vatandaşlarının Türkiye algılamasında değişimlere yol açtı. Türkiye açısından bu dönem, daha sonra “stratejik ortaklık” olarak adlandırılacak olan Türk-Amerikan ilişkilerinin şekillendiği yıllar olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Amerika Birleşik Devletleri, Kore Harbi, Kamuoyu Fikri, NATO.

ABSTRACT

For many years, the Korean War attracted little attention from either American historians or the general public and named The Unknown War.

Korea's partition at the 38th parallel allegedly was part of the price President Franklin D. Roosevelt paid at Yalta for Soviet entry in the Pacific War. Soviet expansion into Eastern Europe had begun to alarm U.S. leaders. Truman began to search for some way to bloc any opportunity for a Soviet expansion. Dropping atomic bomb in Japan seemed to provide him with an easy answer.

Korea soon found itself as a captive of the Cold War. As Soviet-American relations in Europe deteriorated, East and West Blocks were becoming clear, North Korean troops attacked to the South Korea in 25 June 1950, with the support of the Soviet Union and China. This led to a crisis in the conjuncture appeared following the Second World War. This crisis made the USA saw that the Soviet Union would not hesitate to start a battle for its purposes in anywhere in spite of all the dangers of nuclear weapons.

U.S. and allies intervened because this war contemplated tests of U.N. against communism. B.M. holds Russia responsible for the North Korean invasion and takes direct military action in defense of South Korea. After accomplishment of first step, UN army seeks to reunify all Korea by force and passed 38th parallel. When U.N. army had came to the Yalu River; Chinese intervened with November counter offensive. The conflict ended July 1953 only with an armistice and creating demilitarized zone. There was no real winner side of war, finished at its starting point. Thus, the USA began to review its strategy of defense and American people's comprehension of Soviets deeply changed.

Turkey joined the battle by sending a brigade at United Nations' service. This was the first war that Turkey engaged in since the foundation of Turkey. Turkish Army contributed to world peace; it formed a suitable ground in order to be a member of NATO.

Turkey solidly aligned west for hope of effective resistance soviet pressures. Korean War explained that turkey is one of the strongest anti Communist countries on the periphery of the soviets and the only one in the east capable of offering substantial resistance to soviet aggression. Majority of Turkish people are united in their opposition to the soviets and fully support policy of aligning west. Major source of Turkish strength is its army revealed. Also, participation in Korea would mean closer ties to the West, which in turn would lead to economic growth and greater diplomatic and military power.

The purpose of this study is to examine the American public opinion and try to understand reactions to the Korean War. Primarily, Russian archival documents(Wilson center) , Time archive, Eisenhower , Truman presidential libraries and national archives, The New York Times, The Washington Post, Los Angeles Times, Chicago Daily Tribune, Christian Science Monitor, Survey Researches, Gallup polls, some of articles and books written by American authors utilized in this study.

When war broke out American society little know Turkey and Korean War assist to express her wills and sound of soldiers also changed perception of Turkey in the eyes of US citizen and politicians. In terms of Turkey, Turco-American relations shaped in these years and then would named later stages “strategic alliance”. I think, its helpful source of understand the reactions of American people and attitudes toward Korean War.

Key words: USA, Korean War, Public Opinion, NATO,

ÖNSÖZ

Eski zamanlardan beri Kore, Asya ile Japon adaları arasında bir geçiş yolu ve kültür köprüsü olmuştur. Bu nedenle Kore Yarımadasının tarihi, yabancı işgalleri ile doludur.

II. Dünya Savaşı bittiğinde ortaya çıkan soğuk savaş Kore yarımadasında ilk defa sıcak çatışmaya dönüşmüştür. Savaşın sınırlı bir coğrafyada meydana gelmesinden dolayı, III. Dünya savaşı olarak adlandırılmasa da, tüm dünyanın kamplara ayrıldığı bu dönemde, yeni bir dünya savaşının çıkma korkusunu da beraberinde getirmiştir. Savaşın diğerlerinden farkı, artık ülkelerin değil, kardeşin kardeşe karşı savaşı olmasıdır. Klasik ifadesiyle, “bir halk iki ülke.” Kore’de cereyan eden savaşın arkasında, II. Dünya savaşından sonra oluşan yeni dünya düzeninde yerlerini alan büyük güçler ABD ve Sovyetler Birliği bulunmaktadır.

Çin ve Sovyetler Birliği tarafından desteklenip kışkırtılan Kuzey Kore, bütün yarımadayı kendi rejimi ve idaresi altına almak maksadıyla, 25 Haziran 1950 günü, Güney Kore’ye taarruz etmiştir. Güney Kore’ye yapılan bu hareket tüm dünya kamuoyunda büyük tepki toplamıştır. Kuzey Kore’nin işgali üzerine harekete geçen BM, önce işgalcilerin çekilmesini istemiş aksi gerçekleştiğinde ise silahlı mücadele kararı almıştır. BM’nin uzak Doğuda cereyan eden bu meseleye müdahale kararı, dünyadaki politika anlayışında önemli bir değişim ve gelişim göstergesi olmuştur. Kore’de BM’nin kendi bayrağı ve ordusunu kurarak savaşması, bahsedilen değişen dünya politikasının açık göstergesidir.

Çalışmamızın amacı; ABD’nin kendi kitasına çekilme politikasını terk ederek tüm dünya coğrafyasında Sovyetler Birliği ve izlediği yayılmacı Komünizm politikası karşısında mücadele etme kararı, Türkiye’nin kendi halinde bir ülke iken Kore savaşından sonra ABD için Ortadoğu’da vazgeçemeceği müttefiki olmasını, ABD’nin Çin, Japonya ve Kore politikalarında meydana gelen değişiklikleri ve dünyayı algılamasındaki farklılıkları, II. Dünya Savaşı sonrası oluşan yeni dünya düzeninde Batı’nın ve Doğu’nun dünya egemenliği siyasetinin, Uzak Doğu’da fiili çarpışmaya

dönüşmesi ve bunun ABD Kamuoyuna nasıl yansıdığına incelenmesidir. Unutulmamalıdır ki, bir ülkenin basını, o ülkede yaşayan halkın nabzını tutar ve kamuoyunu da istediği yöne çekmesi gibi önemli fonksiyonlar üstlenir. Meseleye tümevarım yöntemiyle baktığımızda küçük bir azınlık ya da bir zümre içinde dahi, iyi bir kamuoyu bilgilendirilmesi yapıldığında o topluluğun olaylara bakışı istenilen tarafa ve amaca yönlendirilebilir. Bu örnek büyük topluluklar ve diğer bir ifadeyle devletler için de aynıdır.

ABD Kamuoyu; Kore Savaşı'nı savaşın öncesinde, savaş sırasında ve sonrasında olmak üzere yakinen takip etmiş, savaşın ABD ekonomisine, ülkenin deniz aşırı siyasetine tesirlerini irdelemiş ve savaşta ABD'nin uyguladığı politikaları dikkatle izlemiştir. Dönemin ABD Başkanı Harry S. Truman'ın ABD başkanları arasında kamuoyu tarafından en az tasvip ve kabul edilen başkan olmasında, (Harry S.Truman %22, G. W. Bush %28), yirmi senelik Demokrat iktidarlar döneminin, seçimlerin kaybedilerek Cumhuriyetçilere bırakılmasında savaşın önemli bir payının olduğu gerçeği, kamuoyunun savaşa ve uygulanan politikalara ne kadar ilgili olduğunu göstermektedir.¹

Bu çerçevede; çalışmamızın birinci bölümünde, Kore'nin tarihi, coğrafi özellikleri ve kuruluşundan II. Dünya Savaşına kadar olan durumu, ikinci bölümde Kore savaşını hazırlayan ülke içi ve uluslararası ortam, üçüncü bölümde ise çalışmamızın asıl amacı olan ABD Kamuoyunun Kore savaşına nasıl baktığı incelenmiştir.

Uzun bir araştırmadan sonra, özellikle çalışmamızın temel amacı olan ABD Kamuoyuna ait süreli yayınlar, Sovyetler Birliği ve ABD arşiv belgeleri, kamuoyu araştırmaları, kitaplar ve bilimsel makaleler temel olarak alınmıştır. Dönemin ABD gazetelerinden The New York Times, The Washington Post, The Times, Los

¹ "Gallup polls", May 5 2008, Time, s. 13

Angeles Times, Chicago Daily Tribune, Christian Science Monitor, Time dergisi gibi yüksek tirajlı gazete ve dergiler incelenmiştir. Bu uzun araştırmam süresince bana her türlü desteği sağlayan, yön gösteren, temel perspektif ve araştırma konuları vererek beni cesaretlendiren, Türkiye’de daha önce çalışılmamış bir konuda araştırma yapmamı sağlayan Prof. Dr. Oğuz AYTEPE’ ye, yüksek lisans yaptığım dönem boyunca samimi davranışları ile her sorunumuzla ilgilenen Fatma MESCI hanıma, kaynakları toplarken bana çok büyük yardımları dokunan ABD Büyükelçiliğinde görevli başta Figen şAHİN hanım olmak üzere yardımları geçen tüm çalışanlara, çalışmam esnasında bana her türlü desteklerini esirgemeyen Özlem CERİT, Mustafa DAL, Ahmet GÜVENÇ’E, çalışmamı tamamlamam için gerekli zamanı ve hoşgörüyü sunan İbrahim AYDIN, İsmail GÜZEL’E en içten teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ.....	1

I.BÖLÜM

KORE’NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A.Coğrafi konumu ve Önemi.....	5
B.Çin ve Japon Dönemi (1894-1945)	7

II. BÖLÜM

II. DÜNYA SAVAŞI SONRASI DÖNEM

A.Uluslararası Ortam.....	12
B.Truman Doktrini.....	16
C.Marshall Planı.....	20
D.NATO.....	22

III. BÖLÜM

1.ABD KAMUOYUNDA KORE SAVAŞI

A.ABD Kamuoyuna Giriş.....	25
B.Kore Savaşı'nın Sebepleri.....	28
C.Makkartizm.....	34
D.Ulusal Savunma Belgesi.....	36

2.KORE SAVAŞI'NIN BAŞLAMASI

A.Savaştan önce Kuzey Kore (1945–1950).....	38
B. Savaştan önce Güney Kore (1945–1950).....	40
C.Kore Savaşı'nın Başlangıcından Çin'in Savaşa Girişine Kadar Olan Dönem.....	45
D.Çin'in Savaşa Girişinden Ateşkes Görüşmelerinin Başlangıcına Kadar Olan Dönem.....	57
E.Douglas Mac Arthur'un Görevden Alınması.....	63
F.Ateşkes Görüşmelerinin Başlangıcından İmzalanmasına Kadar Olan Dönem.....	68
G.Türkiye'nin asker Gönderme Kararının Yansımaları.....	75
H.Türkiye'nin NATO'ya Giriőü.....	80
I.ABD Başkanlık Seçimleri.....	89

3.SAVAŞIN SONUÇLARI

A.Genel Değerlendirme.....	92
B.Askeri Sonuçlar.....	94
C.Ekonomik Sonuçlar.....	95
D.Siyasi Sonuçlar.....	98
E.Yeni Bakış Politikası.....	104
SONUÇ.....	107
KAYNAKÇA.....	111
EKLER	119
EK-1: Draft statement on the dropping of the bomb	
EK-2: Bi-Monthly Report from Bulgarian Ministry of Defense	
EK-3: Statement of President Harry S. Truman, Papers of George M. Elsey	
EK-4: Memorandum from William J. Hopkins to Charles Ross	
EK-5: Douglas Mac Arthur's letter to Republican Congressman Joseph Martin	
EK-6: President Truman's hand-edited draft of his public statement on reasons of firing Mac Arthur	
EK-7: Directive to the Commander of the United Nations Forces in Korea	
EK-8: Public opinion on the Korean War	
EK-9: The President's hand-edited draft of his public statement on the occasion of the Armistice	
EK-10: Major General Dean's assessment of Rhee	
EK-11: President Eisenhower on his administration's post-Armistice policy toward Korea	
EK-12: Letter from Stalin to Kim Il Sung	
ÖZGEÇMİŞ.....	137

KISALTMALAR

a.g.e	: Adı geçen eser
a.g.m	: Adı geçen makale
a.g.b	: Adı geçen belge
a.g.t	: Adı geçen tez
A.B.D.	: Amerika Birleşik Devletleri
NATO	: Kuzey Atlantik Paktı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
BM	: Birleşmiş Milletler
AB	: Avrupa Birliği
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
NSC	: Ulusal Güvenlik Konseyi
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
M.Ö.	: Milattan Önce
yy.	: Yüzyıl
s.	: Sayfa

GİRİŞ

Kore yarımadası, Uzak Asya'nın Pasifik okyanusuna açılan kapısı olarak çok önemli bir coğrafi konumdadır. Bu yüzden tarih boyunca dünyaya hükmeden dönemin etkili devletlerinin ve komşu ülkelerin sürekli saldırılarına ve istilalarına maruz kalmıştır.

II. Dünya savaşının bitiminde, İngiltere'nin rolünü üstlenen dünyanın yeni süper gücü olarak ABD ve Komünist rejimin temsilcisi olan Sovyetler Birliği arasında yeni dengelerin oluşmaya başladığı ve henüz sıcak çatışmaların gerçekleşmediği fakat her alanda iki devlet arasında büyük çekişmelerin yaşandığı bir ortam doğmuştur. Bu dönemde dünya tam olarak doğu ve batı bloğu olarak ikiye bölünmüş ve soğuk savaş olarak adlandırılan mücadele başlamıştır.

Kore, Japonya'nın egemenliği altında iken II. Dünya savaşında kuzeyden Sovyetler Birliği ve güneyden ABD'nin işgali ile sözde bağımsızlığını kazanmıştır. II. Dünya savaşının sonrasında yapılan Yalta konferansında katılımcı ülkelerin kararı ile Kore yarımadası 38. paralelden itibaren Kuzey ve Güney Kore olarak fiilen ikiye bölünmüştür. Kuzeyi Sovyetler Birliği, Güneyi ise ABD politikalarının etkisi altında kalmış ve bu ülkelerin güdümündeki kişiler tarafından yönetilmiştir. Her iki tarafın da yöneticileri, Kore yarımadasının tarihte olduğu gibi tek bir devlet olarak birleştirilmesini amaç edinmiş, bunun için çalışmışlardır.

Bu çalışmalarını daha önce tamamlayan ve askeri yatırımlarını yaparak düzenli ordusunu hayata geçiren Sovyetler Birliği güdümündeki Kuzey Kore olmuştur. ABD güdümündeki Güney Kore ise daha çok ekonomik yatırımlar yapma yoluna gitmiş ve ABD'nin kendi kıtasında ve Avrupa'da etkili olmak için politikalar yürütmesi neticesinde askeri anlamda güçsüz kalmıştır. Savaş için kendisini hazır hisseden Kuzey Kore orduları, ABD yönetiminin sadece 500 kişilik bir askeri danışman birliği bırakarak Güney Kore'den ayrılması üzerinden yaklaşık yedi ay sonra, 25 Haziran 1950'de taarruzlarını başlatmıştır. Ancak iki ülke de saldırıyı

başlatmadıklarını iddia ederek karşı tarafı suçlamalarına rağmen, Kuzey Kore'nin saldırıyı başlattığı gerçeği 1990 yılında Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra ortaya çıkan Rus arşiv belgelerinden anlaşılmıştır. Savaşın başlamasından sonra Kuzey Kore'nin çok hızlı ilerleyişi, ABD Başkanı Truman'ın Temsilciler Meclisi kararını beklemeden Hava ve Deniz Kuvvetlerini Güney Kore'ye 27 Haziran 1950'de göndermesi ile karşılık bulmuştur. BM acil olarak toplantıya çağrılarak Barış Gücü oluşturulmuş ve General Mac Arthur komutasında Kore'ye gönderilmiştir. Sovyetler Birliğinin II. Dünya savaşının başından itibaren boğazlar, Kars ve Ardahan konusunda hak iddia etmesi, hatta daha da ileri giderek nota vermesi ile Türkiye, dış siyasetinin ana maksadını, ortaya çıkan Sovyet tehdit ve baskılarının bertaraf edilmesi için uluslararası paktlarda yer alabilmek olarak belirlemiştir. Bu sebeple, Türkiye, kendi güvenliğini sağlayabilmek maksadıyla NATO'da yer almayı milli bir politika olarak benimsemiştir. Türkiye'nin NATO'ya üyelik başvurusunun başta İngiltere olmak üzere Batı Avrupalı devletler tarafından reddedilmesi, Türk Hükümetinin Kore'ye asker gönderilmesini, NATO'ya girmek için bir fırsat olarak görmesine neden olmuş ve oluşturulan barış gücü kuvvetine İngiltere'den sonra en fazla askeri kuvvetle katılmıştır. Bu kararla Türkiye tarihinde ilk defa kendi sınırları dışına asker göndererek savaşa fiilen katılmıştır. Savaşın ilerleyen aşamalarında; ABD ve BM güçleri Kuzey Kore birliklerinin saldırılarını püskürterek karşı taarruzlarla 38. paraleli geçmiş, Çin-Kore sınırının güneyinde bulunan Yalu nehrinin kuzey bölgesine ulaşmıştır. Sovyetler Birliği güdümündeki Çin hükümeti, enerji santralleri, geniş düzlükleri ile kendileri için çok önemli olan Mançurya'dan tarih boyunca saldırılara maruz kalması ve bu bölgenin ABD'nin kontrolüne geçebileceğini düşünerek Kasım 1950'de savaşa müdahil olmuştur. Bu durum Amerika'nın tüm planlarını bozmuş ve dünyada büyük bir tedirginliğe yol açarak, III. Dünya savaşının başlaması endişesini arttırmıştır.

Amerikan Hükümetinin Kore politikaları, Çin'in savaşa girişine kadar kamuoyu tarafından desteklenirken, Çin'in müdahalesiyle beraber savaşın tüm dünyaya yayılacağı korkusu, Truman'a olan desteğin iyice azalmasına ve panik ortamı doğmasına sebep olmuştur. ABD hükümeti, Çin'in büyük bir kuvvetle savaşa girebileceğini hesap etmemiş ve durum karşısında uygulayabilecek bir plan ortaya

koyamamıştır. Çin'in savaşa girmesi üzerine BM barış gücü geri çekilmek zorunda kalmış ve başkent Seul dahil kaybedilmiştir. Bölgeye ek askeri güç gönderen ABD ve BM karşı saldırılarla 38. paralele kadar kaybedilen toprakları tekrar almıştır. Bu dönemde; askeri harcamaların artması, ekonominin kötüye gitmesi, enflasyonist baskılar, halkın ödediği vergilerin arttırılması gibi nedenler ve Başkan Truman ile BM barış gücü Komutanı Mac Arthur'un arasındaki görüş ayrılığı iyice gün yüzüne çıkarak kamuoyundaki tedirginliğin giderek artmasına neden olmuştur. ABD halkı savaşın nasıl sonuçlanacağını, Kore yarımadasının ABD için ne kadar önem arz ettiğini, ABD askerinin bölgede kalmasının ne kazandıracaklarını, giderek kendi ülkesi ve Batı Avrupa ülkeleri için artmakta olan Komünist tehlike gibi sorunları iyice irdelemeye başlamıştır. Bu yaşananlar ve Mac Arthur ile Başkan Truman arasındaki görüş ayrılığının basına yansması sonucu, 14 Nisan 1951'de Mac Arthur görevden alınmıştır. Yaklaşan Başkanlık seçimleri öncesinde kamuoyunun tepkilerini azaltmak ve savaşı bir an önce bitirmek amacıyla Haziran 1951'de barış görüşmelerine başlanmıştır. Ancak Başkan Truman istediği kamuoyu desteğini hiçbir zaman bulamamış ve Demokrat Parti oyları giderek düşmüştür.

Tüm bu olaylar devam ederken Cumhuriyetçi ABD başkan adayı ve eski bir asker olan Eisenhower, Kore meselesini çok iyi kullanmıştır. Başkanlık seçimlerinin en önemli konusu olan Kore savaşının, barışçıl bir çözüme ulaştırılması ve seçildiği takdirde Kore'ye gideceğini birçok seçim konuşmasında belirtmiştir. Nitekim Kasım 1952'de yapılan Başkanlık seçimleri sonucunda 20 yıllık demokrat parti hegemonyası biterek Cumhuriyetçiler büyük bir zafer kazanmıştır. Cumhuriyetçi Başkan Eisenhower ilk icraatı olarak Kore'ye gitmiş ve uzun uğraşlar sonunda, 27 Temmuz 1953 tarihinde ateşkes anlaşmasına varılmıştır. Savaş, yaklaşık 3,5 milyon kişinin hayatını kaybetmesine, tarafların siyasi ve ekonomik amaçlarına ulaşmadan, savaşın başlangıcındaki sınırlarına tekrar dönmesi ile son bulmuştur.

Amerikan literatürüne "The Forgotten War" yani "Unutulan Savaş" olarak giren Kore harbi o dönemdeki görsel iletişim araçlarının yetersiz oluşu, savaşın bitimini müteakip uzun yıllar boyunca Amerikan tarihçileri, kamuoyu ve halk

tarafından gerekli ilgiyi görmemesi nedeniyle bu ismi almıştır.² İnsanları Kore savaşı hakkında bilgilendirmek ve savaşa karşı Amerikan kamuoyunun ilgisini arttırmak amacıyla 2000’li yıllarda Washington kentinde savaşa ait belge, doküman ve fotoğrafların bulunduğu, “Özgürlük Bedelsiz Değildir” , “Komünizmin durdurulduğu yer burasıdır” yazan ve üzerinde Kore haritası bulunan tişörtler dağıtıldığı “ Savaş hatıratları” isimli bir merkez açılmıştır.³

Her ne kadar unutulmuş olarak nitelendirilse de; 20. yy’ın ortalarında meydana gelen ve dünyada oluşan kamplaşmayı derinleştiren, ülkelerin, özellikle de ABD’nin dünya ve Türkiye algılamalarında bir takım değişiklikler yapmasına, politikalarını gözden geçirmesine neden olan Kore savaşı, günümüz dünya düzeninin oluşmasında da önemli bir paya sahiptir.

2 Bruce CUMINGS, **War and Television**, Verso Publishing, New York, 1992, s. 2

3 James MOTRAY I., “*Revisiting Korea: Exporting Myths of Forgotten War*”, **Prologue**, Vol.34 No.2, 2002, National Archives

I.BÖLÜM

KORE’NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. Coğrafi Konumu ve Önemi

Kore, Asya’nın doğusunda bir yarımadadır. Doğusunda Japon denizi, batısında Sarı Deniz, kuzeyinde Mançurya ve Sovyetler Birliği, güneyinde ise Kore Boğazı ile çevrili bir ülkedir. 34–43 enlem ve 124–130’cu boylam daireleri arasında bulunmaktadır. Kore yarımadasının toplam yüz ölçümü 220675 km²dir. Bunun 127080 km²si Kuzey Kore, 93595 km²si Güney Kore’ye aittir. Kore yarımadasının nüfusu (1953) 30.500.000’dir. Bunun 21.375.000’i Güney Kore’de, 9.125.000’i Kuzey Kore’de yaşamaktadır. Ülkenin kuzeyi dağlık, güneyi ise geniş düzlüklere sahiptir. Akarsuların beslediği bu düzlükler pirinç üretimine elverişlidir. Güney ve güneybatısındaki körfezlerinde askeri ve ekonomik açıdan stratejik öneme sahip limanları bulunmaktadır.⁴

Kore yarımadası, Japonya, Çin, Formosa ve bölge ülkelerini kontrol edebilecek stratejik bir coğrafi konuma sahiptir. Çin açısından enerji kaynaklarını sağladığı ve geniş düzlükleri olan Mançurya bölgesini kontrol edebilmesi, Sovyetler Birliğinin ise buzla kaplı limanlarla başaramadığı Uzak Asya’da sıcak denizlere inme politikasını gerçekleştirebileceği bir bölge olması açısından Kore yarımadası büyük bir öneme sahiptir. Japonya’nın adalar ülkesi oluşu dolayısıyla onu anakaraya bağlayan Kore, Asya’da uçsuz bucaksız Japon İmparatorluğu hayalinin ana temasını oluşturmuştur. Çin ise ezeli düşmanı Japonya’nın büyümesini engellemek ve denizleri daha rahat kontrol etmek maksadı ile Kore üzerindeki çıkarlarını gözetmiştir. XIX. yy itibaren Sovyetler Birliğinde bu çıkar mücadelesine dâhil olmuş ve sonraki yakın çağlarda Kore, Çin, Japonya ve Sovyetler Birliği arasındaki güç

4 _____; **Kore Harbi’nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950–1953)**, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 1975, s. 7–6; **Encyclopedia Britannica 2008**, Britannica Online (2007 nüfus sayımında G.Kore Nüfusu 50 milyon, K. Kore Nüfusu 23 milyon olmak üzere toplam 73 milyona ulaşmıştır.)

dengeğini belirleyen bir ÷lke konumuna gelmiştir. Kore kuruluşundan itibaren güçler arası çatışmaların ortasında kalmış sürekli zayıflatılmıştır. Askeri ve stratejik açıdan önemli, hammadde, pazar ve işgücü kaynağı olması sebepleriyle sürekli olarak büyük güçlerin arasında sıkışıp kalmıştır. Bundan dolayı savaşlarla ve gelgitlerle dolu bir maziye sahiptir.⁵

Kore devleti; M.Ö.2333'te kurulmuş, M.Ö. 220–25 yıllarında Çin imparatorluğuna bağlanmıştır. IV. yüzyılın sonlarına doğru Kore halkı, iç huzuru sağlamamış olan ÷lkelerini hem Çin'e hem de Japonya' ya karşı savunmak durumunda kalmıştır. XI. yy.dan itibaren Moğol istilasına uğramış, XII. yy.dan itibaren ise, Çin ve Japonya arasındaki savaş ve çatışmalar süregelmiş ve Japonların yenilgisi ile Çin egemenliğine girmiştir. 1593 yılında Japonya büyük emellerini gerçekleştirmek için Kore'ye saldırmış, Mançurya sınırına kadar ilerlemiş, ancak Çinlilerle birlik olan Koreliler Japonların Mançurya sınırına kadar olan ilerleyişini durdurmuşlardır. 1607 yılında yapılan anlaşma ile bağımsız bir devlet olarak komşuları tarafından tanınmıştır. Fakat Kore'nin makûs talihi tekerrür etmiş ve Çin 1627 yılında Seul'e kadar ilerleyerek ÷lkeyi tekrar egemenliği altına almıştır. Bu tarihten sonra, 1910'lu yıllara kadar Çin hâkimiyetinde kalmıştır. Gelişen dünya düzeni, keşifler, ekonomik reformlar, sömürge anlayışının dünyaya hâkim olması ve Amerika gibi devletlerin ortaya çıkışı ile Kore içişlerinde bağımsız ancak dışişlerinde Çin' e bağımlı bir vilayet gibi yönetilmiş, uzun süre bu durumda kalamayarak, dış dünya ile ekonomik ve askeri bağlantılar kurma yoluna gitmiştir. ⁶

5 Genelkurmay Askeri Tarih Ve Stratejik Etüt Başkanlığı, **Kore'de Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak Dersler**, Genelkurmay Basımevi, 1979, s. 10–11

6 Himmet GÜNDÜZ, **Türk Basımında Kore Savaşı**, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2001s. 5–7

B. Çin ve Japon Dönemi (1894–1945)

19.yy sonlarında Çin ve Japonya tekrar Kore için anlaşmazlığa düşmüştür. 1 Ağustos 1894 tarihinde Çin-Japonya savaşının patlak vermesiyle, Japonlar, Kore üzerinden Güney Mançurya'yı ele geçirerek Çin'in kuzeyindeki bazı yerleri ve Taiwan'ı işgal etmiştir. ⁷

Savaş sonunda ABD aracılığı ile imzalanan barış anlaşması uyarınca; Çin ve Japonya Kore'nin bağımsızlığını tanımıştır. Ayrıca, Çin, Liao-Tung yarımadasını, Taiwan'ı ve Pescadores adalarını Japonya'ya bırakırken, savaş tazminatı ödemeyi kabul etmiştir. Böylece Japonya tarihi emellerinden birini gerçekleştirerek, Asya'ya yerleşmeyi başarmıştır. ⁸

Ağustos 1894'de Çin-Japon savaşına atıfta bulunularak yayımlanan haber; Çin ile Japonya arasındaki savaşı, Balina ile Yengecin savaşına benzetilerek kıvraklığı ile Çin donanmasını etkisiz hale getiren Japonya'nın, Çin'e ait olan Kore'yi egemenliği altına almasına ramak kaldığını, ancak balinanın yengecin birkaç darbesiyle de yıkılmayacağını belirtiyordu. Bu dönemde Amerika açısından önemli olanın; Çin ve Japonya'nın Amerikan ticaret gemilerine zarar vermemesi olduğu, bu ülkelerin Amerika'dan çok farklı kültürlere sahip oldukları ve çok uzak bir coğrafyada buldukları dile getiriliyordu. Aynı haberde, İki yoksul ülkenin uzun yıllar boyunca savaşlarla yaşamlarını mahvettikleri ve halklarına acı çektirmelerinin anlamazlığı vurgulanıyordu. ⁹

19. yüzyıldan itibaren gücünü gösteren Sovyetler Birliği, Japonya'nın Asya'da ilerlemesine seyirci kalmamıştır. Mançurya'yı nüfuzuna almaya çalışan Sovyetler Birliği ile sorunları olan Japonya arasında, 1904'de başlayan ve 18 ay

7 Ali DENİZLİ, **Kore Harbinde Türk Tugayları**, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 1992,s.17

8 Rıfat UÇAROL, **Siyasi Tarih 1789–2001**, Der Yayınları, 2006, s.313

9 "Some Strategic Aspects Of The Korean War", **The Times**, Agu 24 1894, s. 6

süren Rus-Japon savaşı sonunda Sovyetler Birliği ağır bir yenilgi almıştır. Sovyetler Birliği aldığı bu yenilgiden sonra ABD aracılığı ile imzalanan Portsmouth barış anlaşması sonucunda; Mançurya üzerindeki haklarını Japonya'ya bırakıp Kore'nin bağımsızlığını tanımıştır. Böylece bölgede hâkim güç konumuna geçen Japonya, 1910 yılında Kore'yi topraklarına kattığını açıklamıştır.¹⁰

1890'ların ortalarında, Koreli liderler Amerika'yı büyük ağabeyleri olarak görmüştür. Yeterli yeraltı kaynağı olmayan ve çevresindeki ülkelerle tarih boyunca savaşmış, coğrafi olarak kendisinden çok fazla uzakta yer alan Kore, ABD'nin ilgisini çekmemiştir. Amerika ve halkının, Kore'ye çağlar boyunca çok fazla ilgisi olmamasına rağmen, ABD, 1882 yılında Kore ile ilk ticaret anlaşmasını yapan batılı ülke olmuştur. Nitekim 1905'de Sovyetler Birliği'nin Kore'de yenilerek, Japon hâkimiyetini tanınması sürecinde, Amerika'dan yardım isteyen Korelilere yapılan yardımlar, ABD politikaları uyarınca ve 1882 Ticaret anlaşması kapsamında birkaç askeri gözlemci göndermekten öteye geçmemiştir.¹¹

Japon-Rus savaşından önce Japonya, Sovyetler Birliğine 38. paralelin kuzeyini vermeyi teklif etmiş, ancak Sovyetler Birliği, tüm Kore'yi ele geçirme hayalleri sebebiyle bunu kabul etmeyerek 1905 yılında yapılan Japon-Rus harbi sonunda, Kore'yi Japonya'ya bırakmak zorunda kalmıştır. Japonya'nın yaptığı bu teklif, Kore yarımadasının yarım asır sonra ikiye bölüneceğinin ilk işareti gibiydi. Nitekim Sovyetler Birliği'nin başına gelen bu olay, Kore savaşında, ABD'nin Kuzey ve Güney Kore'yi birleştirmek amacıyla, 38. paraleli geçmesi ile yenilerek geri çekilmesini ve Kuzey Kore'de kazandığı toprakları kaybetmesini hatırlatmaktadır.¹²

10 Fahir ARMAOĞLU, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1974–1995**, Alkım Yayınevi, İstanbul, 2005, s. 94–95

11 **a.g.e.**, s.16

12 William STUECK, **The Korean War: An International History**, Princeton University Press, 1995, s. 19

Kore, Japonya'nın işgali altında bulunduğu süre boyunca, diktatörlük ve sömürge rejimi ile yönetilmiştir. Kore halkı, 35 yıllık Japon hâkimiyeti süresince politik hayattan ve yöneticilik tecrübelerinden mahrum bırakılmıştır. Japonlar, devlet yönetiminde kritik ve yüksek kademeleri elinde bulundururken Koreliler, sadece Japonya ile işbirliği yapmayı kabul etmeleri durumunda alt kademelerdeki görevlere getirilmişlerdir.

Japonlar Kore'yi hammadde kaynağı olarak görerek, çok zor zamanlarda dahi üretilen ürünleri Japonya'ya göndermekte tereddüt etmemişlerdir. Ayrıca Kore'de alt yapı yatırımlarından çok, Asya'ya yapılacak saldırı esnasında kullanılabilecek tesislere öncelik vermişlerdir¹³

I.Dünya Harbi'nde kazanan devletler arasında olan Japonya'nın topraklarında herhangi bir değişim olmamıştı; ancak bağımsızlık hareketleri Korelileri savaşıma iten gücü oluşturmuştur. 1918 yılında ABD Başkanı Wilson tarafından belirlenen, kendi kaderini kendi tayin etme (self determination) ilkesinden yararlanmak isteyen Koreliler, 1919 yılında 370,000 kişinin katılımıyla Japonya'ya karşı protesto gösterileri düzenlemiştir. Kore kaynaklarına göre gösteriler sonucunda, 6670 kişi ölmüş, 16.000 kişi yaralanmış, 19.515 kişi tutuklanmıştır. Bu süreçte birçok Koreli ülkelerinden kaçmak zorunda kalmıştır. Yaşanan gelişmeler neticesinde, Shanghai'de Nisan 1919'da Syngman Rhee başkanlığında Kore geçici hükümeti, Sovyetler Birliği politikasını güdenler ise Seul'de 1925 yılında Li-Tung başkanlığında Kore Komünist partisini kurmuştur.¹⁴

1923 yılında ABD'ye gelen Japon yönetici Saito'ya Kore'de düzenlenen gösteriler hakkında sorulan sorulara; "Kore'deki insanların hallerinden çok memnun olduklarını, Japon yönetimi tarafından bütün ihtiyaçlarının karşılandığını ve sayıları çok az olan göstericilerin dikkate bile alınmaması gerektiğini" belirtmiştir.¹⁵

13 DENİZLİ, a.g.t., s.18

14 Harry G SUMMERS, **Korean War Almanac**, Fact On File Press, New York, 1990, s 9

15 "Korea ", **Time**, Jun 01 1923, Time Archive

1925 yılında Chicago üniversitesinde konuşma yapan Japon politikacı Soyejima “Japonya ve Sovyetler Birliğinin Mançurya üzerindeki çıkarları çatışacaktır ve on sene içinde olması muhtemel bir savaşta Çin, Sovyetler Birliğinin yanında yerini alacaktır. Sovyetler Birliği; Japonya, Kore ve Çin’de komünizmi yaymak için ellerinden geleni yapmaktadır. Çin’in komünist olma ihtimali çok zordur çünkü kalabalık halk yığınları duyarsızdır; ancak Kore’de Japon yönetimine karşı olan Koreliler komünizmi çok kolay benimseyebilirler ayrıca Rus-Japon savaşında Japonya’nın elde ettiği kazanımlardan dolayı, Sovyetler Birliğinin, ulusal çıkarları zedelendiği için çok rahatsız olduğunu ” belirtmiştir. Soyejima, ABD ile bir savaş çıkar mı? sorusu üzerine; “Japonya ile ABD’nin arasında bir savaş olmayacağını çünkü bu iki ülkenin ulusal çıkarlarının farklı olduğunu ve coğrafi olarak çok uzak olduklarını belirtmiştir.”¹⁶ Ancak Soyejima’nın öngörülerinde bir hayli yanıldığı görülmektedir. Çin komünizmi kabul etmiş, Sovyetler Birliği ile Japonya savaşmamış, aksine II. Dünya Savaşında ABD ile Japonya karşı karşıya gelmişlerdir. 21 Temmuz 1941 tarihinde Rus yetkililerin yaptığı açıklamaya dayanarak verilen haberde “Japonya’nın Kore’de olması Sovyetler Birliğinin arkasına sapan bir hançer gibi durmaktadır. Sovyetler Birliği mutlaka Japonya’yı Mançurya ve Kore’den atmalıdır aksi takdirde her zaman Japonya’dan gelecek saldırılara açık olacaktır. Pasifiğin sıcak sularına açılma hayalleri hiçbir zaman amacına ulaşamayacaktır.”¹⁷ denilerek açıklanan hususlar Sovyetler Birliğinin Kore ile ilgili emellerini göstermesi açısından önem arz etmektedir.

II. Dünya savaşında Almanya ile müttefik olan Japonya, Doğu Asya ve Pasifik’te büyük Japonya emellerini gerçekleştirmek için harekete geçmiştir. Sovyetler Birliği ile tarafsızlık ve saldırmazlık anlaşması imzalamayı müteakip, 1941 yılında Amerikan donanmasını hemen hemen yok eden Pearl Harbor baskını yapmasıyla ABD, fiilen II. Dünya savaşında müttefikler safında yerini almıştır. Bunun üzerine müttefik devletler Uzak Asya ve Pasifikte iki sene boyunca uzun, kanlı mücadelelerle Japonya’ya karşı savaşmak zorunda kalmışlardır.

16 “War”, **Time**, Jun 01 1925, Time Archive

17 “Three To Make Ready”, **Time**, Jul 21 1941, Time Archive

II. Dünya savaşı sonunda iyice belirginleşen ABD-Sovyetler Birliği arasındaki görüş ayrılıkları, Yalta konferansında iyice gün yüzüne çıkmıştır. Başkan Roosevelt'in ölümü ile yerine geçen Truman'ın Şubat 1945'deki öngörüsü Sovyetler Birliğinin, Kore'yi işgal etmeyi müteakip hedef olarak Avrupa'yı seçeceğiydi. Temmuz ortasında ABD'nin başarı ile atom bombasını test etmesi, Truman'ın Postdam'da Kore yarımadasının paylaşılması konusunda kesin bir anlaşma yapmak istememesine yol açmıştır.¹⁸ Zira atom bombası atılmasa bile, Japonya zaten teslim olmaya hazırlanıyordu. 6 Ağustos 1945'de Amiral Edward tarafından Amerikan hükümetine, Japonya'nın Hiroşima kentine bırakılan atom bombasının etkilerinin bu güne kadar yapılan testlerinden daha büyük ve yıkıcı olduğunu, herhangi bir beklenmedik durumla karşılaşmadığını belirttiği mesajı¹⁹ ile tarihte ilk defa kullanılan atom bombasının asıl etkisi, Japonya'nın yenilgisini kesinleştirmekten öte, Sovyetler Birliğinin pasifikteki anlaşmazlıklara müdahale etmesini engellemektir.²⁰ Yalta ve Postdam konferanslarında Kore meselesi ele alınmış ve katılımcı devletler Kore'yi bağımsız bir devlet olarak tanıyarak, Japonya egemenliğini Japonya kıtası ile sınırlı hale getirmişlerdir. 1945 yılında ABD'nin Japonya'ya attığı Atom bombalarını müteakip Japonya, 2 Eylül 1945 tarihinde teslim olmuştur.²¹ Ancak atom bombasının kullanılmasıyla hedeflenen Sovyet yayılcılığını engelleme amacının başarıya ulaşmadığı, II. Dünya savaşıdan sonra ABD-Sovyetler arasındaki gerginleşen ilişkilerden ve uluslararası ortamda yaşanan gelişmelerden anlaşılmaktadır.

18 William STUECK, "The United States And Korea", **Reviews In American History**, Vol.14, No. 3, (Sep., 1986), s.455

19 **Draft statement on the dropping of the bomb**, Aug 6, 1945. President's Secretary's File, Truman Papers, Truman Presidential Library, National Archives (Ek-1)

20 STUECK , **a.g.m.**, s.456

21 Ali ÇİMEN, Gökür GÖĞEBAKAN, **Tarihi Değiştiren Savaşlar**, Timaş Yayınları, 2007, s.362-363, UÇAROL, a.g.e., s.810

II. BÖLÜM

II. DÜNYA SAVAŞI SONRASI DÖNEM

A. Uluslararası Ortam

Dünya arenasına bakıldığında 20. yy içerisinde iki büyük savaş yaşanmış, milyonlarca kişi ya ölmüş ya da sakat kalmıştır. Savaşa katılan ülkeler ekonomik ve siyasi olarak çok fazla hırpalanmıştır. Avrupa'nın güçlü devletleri yerini ABD ve Sovyetler Birliği ile oluşacak iki kutuplu bir dünyaya bırakmıştır. İngiltere ve Fransa tamamen güç dengesini yitirmiş, Almanya, Japonya ve İtalya savaş mağlubu olmuşlardır. II. Dünya Savaşı sonrası 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler, 1919 yılında kurulan Milletler Cemiyeti gibi görevini yerine getirmekten uzaktır. Bu durum Avrupa'nın, ABD ve Sovyetler Birliği etrafında toplanmasına sebep olmuştur.²²

Güç dengesinin değiştiği gerçeği Polonya olayında çok açık bir şekilde görülmüştür. Polonya'da savaş sonrası hükümetin kurulması, Sovyet-ABD çekişmesine neden olmuştur. Sovyetlerin kurduğu komünist Lublin Hükümeti ve ABD'nin isteği ile İngiltere'de bulunan mülteci durumundaki hükümet arasında koalisyon kurulması sağlanarak olaylar tatlıya bağlanmış görünse de aslında güç dengesi oluşmaya başlamıştır.²³

1945 yılında Sovyetler Birliği; Macaristan, Romanya ve Bulgaristan'da batılı güçlerin hiçbir şekilde söz sahibi olmalarına izin vermeden, ülkeleri kendi güdümüne sokmuştur. Almanya'nın paylaşılmasında da taraflardan her biri kendi demokrasi anlayışını uygulamışlar ve sonuçta, Bismarck'ın 1871'de uzun çaba ve savaşlarla kurduğu Birleşik Almanya, 1949 yılında Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmıştır.²⁴

22 UÇAROL, a.g.e., s. 810

23 Oral SANDER, *Siyasi Tarih 1918–1994*, İmge Kitapevi Yayınları, 1994, s.177

24 a. g.e., s.196

Bu dönemde Dünya konjonktüründe, iki kutupluluğun oluşmaya başladığı evrede, ABD ve Sovyetler Birliğinin her yerde olduğu gibi Uzak Doğu'da da karşı karşıya geldikleri görülmektedir. Uzak Doğu'daki manzara Avrupa'dakinden pek de farklı değildir. Sovyetler ve ABD, Kore üzerinde anlaşamamışlardır. Sovyetler Birliği ve ABD yetkilileri arasında, 1943 yılında Kore hakkında yapılan görüşmeler sonucunda, ABD Dışişleri Bakanlığına gönderilen ve Sovyetler Birliğinin Kore üzerindeki emellerini açıklayan belge dikkat çekmektedir. Belgede; "Kore, Sovyetler Birliğinin Uzak Asya'daki ekonomik çıkarları açısından çok önemlidir. Özellikle buzla kaplı olmayan limanları Çin ve Japonya'yı kontrol edebilecek stratejik coğrafi konumu dolayısıyla, Kore'nin Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmesi, ona Uzak Asya'da yeni bir stratejik önem kazandıracaktır" belirtilmektedir.²⁵

Sonuç olarak; Kuzey Kore'de Sovyet yanlısı bir Halk Cumhuriyeti, Güney Kore'de ise ABD yanlısı bir hükümetin kurulması ile dünyada yaygınlaşan kamplaşmaya bir yenisi eklenmiştir. Çin'de durum daha farklı gelişmiştir. Sovyetler Birliği, Mao Zedung'un etrafında güçlü bir ordu meydana getirerek, ABD'nin desteğini almış olan Çan Kay Şek komutasındaki milliyetçileri yenilgiye uğratmış ve Mao'nun başa geçmesini sağlamıştır. ABD, bu savaşta Mao'nun ordusuna yenilmeye başlayan Çan'ı, Sovyetler Birliği ile daha ciddi sonuçlar doğuracak bir savaşa girmemek için yalnız bırakmıştır. Japonya'da ise ABD, daha önce harekete geçmiş ve Sovyetlere herhangi bir söz hakkı tanımadan Japonya'yı şekillendirmiştir. Bunun baş mimarı da Mac Arthur olmuştur.²⁶

Sovyetler Birliği, Doğu Avrupa'da demokrasi geleneğinin olmamasından faydalanarak temelde ise; Sovyetler Birliğinin 30 yıl içinde iki kez Almanya tarafından Doğu Avrupa üzerinden işgal edilmesi sebebiyle oluşan güven bunalımını aşmanın yolu ve kendine emniyetli bir kuşak oluşturma çabası içine girmiştir. Bunun sonucunda Doğu Avrupa'da; Yugoslavya, Arnavutluk, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Çekoslovakya, Sovyet güdümüne dâhil olan ülkeler haline gelmişlerdir.

25 STUECK, a.g.e.,s. 17

26 SANDER,a.g.e.,s. 199–201

Batı Avrupa ülkelerinde ise, en önemli değişim İngiltere’de yaşanmıştır. Üzerine güneş batmayan imparatorluk İngiltere, artık ikinci sınıf devlet statüsüne girmiş ve ABD’nin dış yardımlarına muhtaç duruma düşmüştür. İngiltere, 1947 yılına gelindiğinde ise Türkiye, Yunanistan ve Ortadoğu’yu ABD’ye bırakmış, Hindistan ve Pakistan’ın bağımsızlıklarını tanımıştır. Fransa, tam bir istikrarsızlık havası içine girmiş, İtalya ise, Koalisyon Hükümetlerinin istikrarsız yönetimleriyle güçsüz bir ülke durumuna düşmüştür.²⁷

Almanya, ilerde daha da alevlenecek olan soğuk savaşın gösteri alanına dönüşmüştür. Almanya’da tek bir devletin kurulması nerede ise hayallere kalmıştı. Öyle ki Sovyetler, Batı Berlin’e giden ulaşım ve nakliye yollarını kesmiş, ABD ise yaklaşık bir sene boyunca Batı Berlin’e yetecek kadar yaşam malzemesini havadan karşılama yoluna gitmekle yetinmiştir. ABD ve müttefiklerin ciddi bir duruş göstermeleri sayesinde, Sovyetler Birliği geri adım atmak durumunda kalmıştır. Çünkü Stalin, Truman yönetiminin bu kadar kararlı davranacağını beklememiş, ABD’nin gücünü ve kapasitesini yanlış hesaplamıştır. Stalin bu tarihten sonra doğrudan ABD ile karşılaşmamaya özen göstermesinin ana nedeni, ABD ordusunun beklediğinden daha güçlü olmasıdır.²⁸

Yukarıdaki tüm gelişmelerden yola çıkılarak dünya ülkelerinin topyekûn, yeni bir savaşı daha kaldıracak ne ekonomik kaynakları, ne de yetişmiş insan gücü olduğu değerlendirilirse, artık sıcak savaş ortamından uzaklaşarak, II Dünya savaşı sonrası ABD ve SSCB etrafında oluşan iki bloğun her zaman güçlü kalmaları, ekonomik kaynakları kendi çıkarlarına yönlendirmeleri ve bu kaynaklara yenilerini eklemeleri gerekiyordu. Bu savaş, iki süper gücün bir diğerinden daha güçsüz duruma düşmeden ve silahlı çatışma olmaksızın yaptıkları bir savaşı. Dünyanın ilk kez tanıklık ettiği “Soğuk Savaş, İkinci Dünya Harbi sonrasında temelde ABD ve SSCB arasında gelişen düşmanca ilişkiler ve ideolojik çatışmalar olarak kendini

27 SANDER, **a.g.e.** s. 201–221

28 Zhihua SHEN, “ *Sino-Soviet Relations And The Origins Of The Korean War: Stalin's Strategic Goals In The Far East*”, **Journal Of Cold War Studies**, Vol.2, Issue 2, (Spring 2000), s. 47

göstermiştir.” Bu dönem genel olarak 1946 yılından 1991 yılına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Dönem içerisinde ABD ve SSCB dünyada kendi politik ve ekonomik çıkarları doğrultusunda, kendilerine hizmet edecek uydu devletler ve hali hazırdaki devletler içerisinde kendi düşüncelerinden olan gruplar oluşturmaya çalışmışlardır. Bu oluşum içerisindeki iki devlet, çıkabilecek bir savaş durumunda kendi çıkarlarını korumak, sömürgelerini ellerinde tutmak ve yenilerini eklemek amacıyla, silahlanmaya yönelerek küçümsenemeyecek boyuttaki ekonomik kaynaklarını bu maksatla kullanmışlardır.

İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarından itibaren, Sovyetler Birliğinin uygulamış olduğu yayılmacı politikalar, onun sadece Avrupa ve Akdeniz'de değil, tüm dünyada genel bir yayılma çabası içinde olduğu izlenimini doğurmuştur. Bu durum sadece Batı Avrupa ülkelerini değil, ABD'yi de endişeye düşürmüş ve Sovyetler Birliğine karşı harekete geçmesine neden olmuştur.²⁹

Bu dönemde ABD kamuoyuna baktığımızda, 1948 yılında yapılan kamuoyu araştırmalarında “Sovyetler Birliği, kendi emelleri için bir savaş başlatır mı?” sorusuna vatandaşların %73'ünün evet yanıtını vermesi, Rus-ABD halklarının birbirine olan yaklaşımlarını ve Soğuk Savaşın hangi boyutlara ulaştığını göstermektedir. Aynı tarihte yapılan diğer bir kamuoyu araştırmasında, “Sovyetler Birliği dünyayı hâkimiyetine almak istiyor mu?” sorusuna katılımcıların % 47'si evet yanıtı vererek, Sovyetler Birliği'nin dünya hâkimiyetini hedeflediğini belirtmişlerdir.³⁰

Diğer bir araştırmada halka sorulan “Soğuk savaş nedir?” sorusuna 1948 yılında ABD'lilerin % 15'i, 1950 yılında Kore savaşından önce ise % 23'ü Sovyetler Birliği derken, 1951 yılında bu oran Kore savaşının başlaması ile birlikte %30'lara kadar çıkmıştır. II. Dünya savaşından sonra “Sovyetler Birliği ile güvenilir ilişkiler

29 UÇAROL, **a.g.e.**, s. 817

30 George QUESTER, “*Origins Of The Cold War: Some Clues From Public Opinion*”, **Political Science Quarterly**, Vol.93, No.4, (Winter 1978–1979), s.651

kurulabilir mi?" sorusuna, 1945 yılında katılımcıların % 56'sı hayır derken, 1949 yılı sonlarına gelindiğinde aynı soruya katılımcılardan hayır diyenlerin oranının %80'e kadar çıkması, ABD kamuoyunun Sovyetler Birliği'ne bakışının ne kadar olumsuz ve dramatik bir şekilde değiştiğini göstermektedir.³¹

Tüm bu gelişmeler ışığında; ABD, savaştan sonra Truman Doktrini, Marshall Planı ve NATO ile yeni bir dünya düzeni kurmaya çalışmış, bu yeni dünya düzeni Sovyetler Birliği'nin kurmuş olduğu Doğu Bloğu'nun karşısına, Batı Bloğu olarak çıkmış olup, Tuman Doktrini, Marshall Planı ve NATO, Batı Bloğu'nun en önemli parçalarını oluşturmuştur.

B. Truman Doktrini

Türkiye ve Yunanistan, İngiltere'nin geleneksel olarak etki alanı içinde bulunuyordu. İngiltere, 1947 yılı başlarında, savaştan yorgun ve yıpranmış olarak çıktığı için bölgedeki etkinliğini artık yerine getiremeyeceğini ve 6 hafta içinde tüm sorumluluklarını ABD'ye devredeceğini açıklamasının ardından, bölge ülkelerini desteklemek ve komünizme karşı korumak üzere Truman Doktrini fikri ortaya çıkmıştır.³²

İngiliz birliklerinin çekilmesi ile Yunanistan'da aşırı solcu bir iktidarın iş başına geçmesi ve Sovyet etki alanının, Yunanistan'ı da içine alacak biçimde güneye doğru genişlemesi, Amerikan yöneticileri arasında önemsenen bir olasılık haline gelmişti. Sovyetler Birliği, Yunanistan'dan sonra Türkiye'yi de denetimine alırsa, Ortadoğu, Sovyet etki alanına girebilirdi. Bu durum ise yaşamsal öneme sahip olan Orta Doğu'nun tehlikeye atılması anlamına gelirdi ki; bu fikir ne ABD, ne de Avrupa için kabul edilebilirdi. Bu şartlar altında Truman, Yunanistan ve Türkiye'ye yardım

31 a.g.m., s. 656-658

32 Benjamin FRANKEL, **The Cold War 1945-1991**, Gale Research Inc., Washington, 1992, s.57

yapmakla yetinmeyip; Amerikan dış politikasına yeni bir unsur olarak, “Sovyetler Birliğini Çevreleme Politikasını” (Containment Policy) hayata geçirmiştir.³³

ABD politikaları, Sovyet hareketlerini tüm dünyayı göz önünde bulundurarak savuşturmaya çalışmıştır. Amerikan politikasının temeli, ABD’nin güvenliği ve Avrupa’da meydana gelebilecek bir savaşta oluşabilecek domino etkisini önlemektir. 1947 yılında Dış İlişkiler Komitesinde, Yunanistan ve Türkiye’ye yapılacak bir saldırı, Ortadoğu, Batı Avrupa ve Pasifiği etkileyeceğinden, ABD kendisini izleyen dünyanın güvenini kaybetmemelidir. Aksi takdirde demir perde karanlık örtüsünü birçok bölgeye yayabilir görüşü, kabul edilmiştir.³⁴

Başkan Truman, 12 Mart 1947’de Kongre’de daha sonra “Truman Doktrini” olarak anılacak konuşmasında, “Haritaya bakıldığında Yunanistan’ın hayatta kalması ve parçalanmamasının önemi çok daha iyi anlaşılabilir, eğer Yunanistan komünist güçlerin kontrolüne geçerse Türkiye ve dolayısıyla tüm Ortadoğu’ya kargaşa ve karışıklık yayılır. Türkiye’nin durumu, Yunanistan’a bakıldığında ekonomik ve askeri açıdan daha iyi durumda olmasına rağmen yardımlarımıza ihtiyacı vardır. Şuan ki yapacağımız yardım II. Dünya savaşında harcadığımız 341 milyar doların yüzde biri bile değildir” görüşünü belirterek, Kongre’den, Türkiye ve Yunanistan’a 400 milyon dolarlık askeri yardım yetkisinin verilmesini istemiştir. Başkan Truman’ın, Türkiye ve Yunanistan’a yardım yapılması isteğinin, Senato ve Temsilciler Meclisinde, 22 Mayıs 1947’de kabul edilmesini müteakip, “Türkiye ve Yunanistan’a Yardım Yapılmasına Dair Kanun” çerçevesinde Türk ve ABD hükümetleri arasında 12 Temmuz 1947 tarihinde “Türkiye’ye Yapılacak Yardım Hakkında Anlaşma” imzalanmıştır.³⁵

33 SANDER, a.g.e., s.232

34 Robert JERVIS, “*The Impact of the Korean War On The Cold War*”, **The Journal Of Conflict Resolution**, Vol.24, No. 4, (Dec.,1980), s. 570

35 Fahir ARMAOĞLU, **Belgelerle Türk-Amerikan Münasebetleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991, s. 160–162

Doktrin çerçevesinde, Yunanistan'a 300, Türkiye'ye 100 milyon dolarlık askeri malzeme yardımı yapılmasıyla, hem bu ülkelere yönelen Sovyet tehdidi önlenmek istenmiş, hem de Avrupa'da savaşta kullanılan malzemelerin, ABD'ye geri götürülme sorunu kalmamıştır. Ayrıca bu durum iki Bloğun ekonomik olarak ayrılmasını da hızlandırmıştır.³⁶

Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye karşı tutumundaki değişiklik, 19 Mart 1945 tarihinde, 1925 tarihli Sovyet-Türk tarafsızlık ve saldırmazlık paktının feshi ile başlamış, boğazlarda üs ve hak iddiası, Doğu Anadolu'da toprak talebi ile devam etmiştir. Türkiye, iç dinamikleri açısından Yunanistan kadar kötü durumda olmamasına rağmen, dış yardım arayan bir ülke olmasındaki en büyük neden, ekonomiden çok siyasi olmuş ve bunu Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye karşı olan tutumu etkilemiştir.³⁷ 1947-1949 yıllarında Truman doktrininde yer alan askeri malzemelerde dâhil olmak üzere Türkiye'ye verilen yardım tutarı 152,5 milyon dolarken, 1951 yılına gelindiğinde bu rakam 400 milyon dolara ulaşmıştır.³⁸

Truman Doktrini, ABD kamuoyunda çok büyük iç destek bulmuştur, çünkü ABD, kamuoyuna kendi gücünü, Avrupalı politikacıların güdümünde kalmadan uygulayabilen küresel bir oyuncu olduğunu kanıtlamıştır.³⁹

1947 yılında yapılan kamuoyu araştırmasında sorulan "Türkiye ve Yunanistan'ı güçlendirmek ve olası bir Sovyetler Birliği tehdidine karşı bu ülkelerin kendilerini koruyabilmelerini sağlamak için Amerikan askeri yardımların gönderilmesi gerekli midir?" sorusuna halkın % 43'ü evet gereklidir yanıtını verirken, "Yapılan yardımlar Sovyetler Birliği-ABD arasında bir savaşa yol açabilir mi?" sorusuna katılımcıların %52'sinin evet açabilir cevabını vermiş olması,

36 Baskın ORAN, **Türk Dış Politikası, Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular-Belgeler-Yorumlar**, Cilt I: 1919-1980, İstanbul, İletişim Yayinevi, 2001, s. 18

37 Eminoalp MALKOÇ, "*Türk Basımında Truman Doktrini ve Türkiye'ye ABD Yardımları (1947-1950)*", **Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları**, Sayı:9, 2006, s.90

38 a.g.m., s.114

39 FRANKEL, a.g.e., s.58

Amerikan halkının Sovyetler Birliđi tehdidine rağmen, bu űlkelere yardım yapılmasını tasvip ettiğini göstermektedir.⁴⁰

Başkanın Kongrede Truman doktrinini açıklamasından yaklaşık bir ay önce Time dergisinde kapak sayfasında verilen haberde; “űlkelere yardım edemeyeceğini açıklayan İngiltere’nin yükünü, ABD űstlenmelidir. Bununla beraber ilk yapılması gereken şey Türkiye ve Yunanistan’ın Komünizmin pençesine düşmesini engellemektir. Türkiye, Yunanistan’dan daha iyi durumda olmasına rağmen, İngiltere sayesinde, yaklaşık 600.000 kişilik bir orduyu her sene 150 milyon dolar vererek komünizme karşı mücadelesine devam etmektedir. Türkiye ve boğazların Sovyetler Birliđi’nin yörüngesine girmesini engellemek adına, 250 milyon dolar Yunanistan’a, belirlenmeyen ama daha az bir rakamın ise Türkiye’ye verileceği” belirtilerek Truman Doktrinin açıklanacağının ipuçlarını kamuoyu ile paylaşmış ve bu űlkelerin desteklenmesinin önemi vurgulanmıştır.⁴¹

Türkiye basınında ABD lehine, buna karşılık Sovyetler aleyhine kesin ve yaygın bir kampanya yrütölerek, Türk-ABD dostluğu üzerinde hassasiyetle durulmuştur. ABD basınında da bu durum memnuniyetle karşılanmıştır. Nitekim yapılan yardımlarla iki űlkeden öte, bir medeniyetin kurtulacağı ve bu űlkeleri desteklemenin ABD halkının görevi olduđu⁴², ayrıca yardımlar neticesinde bu űlkelerin ABD güvenlik çemberi içine girdikleri belirtilmiştir.⁴³ Başkan Truman konuşmalarında da sık sık ABD yardımları ile Türkiye ve Yunanistan’ın totaliter rejimlere girmesini engellediklerini belirtmiştir.⁴⁴

Truman Doktrini, bir yönü ile dünyanın iki bloğa ayrıldığını ve diğer yönü ile Sovyet-Amerikan mücadelesinin başladığını ilan edip, 1990’a kadar artıp azalan

40 QUESTER, **a.g.m.**,s.661

41 “Cover Article”, **Time**, Feb 27 1947, Time Archive

42 “To Save a Civilization”, **Time**, Jun 23 1947, Time Archive

43 “Super-Armed Peace”, **Time**, May 19 1947, Time Archive

44 MALKOÇ, **a.g.m.**, s.119

tempolarla sürececek olan Soğuk Savaşın, iyice alevlendiğini gösterirken, öte yandan Doğu Avrupa ve Balkanlar'daki bölünmeyi de kesin çizgileriyle ortaya koymuştur.

C. Marshall Planı

Türkiye ve Yunanistan'a yapılan yardımlardan sonra Truman Doktrini'nin ilk ürünü Marshall Planıdır. Bu plana gerek duyulmasının sebebi; Truman Doktrininde öngörülen yardımların kısıtlı ve zamanının sınırlı olmasının yanı sıra, Fransa, İtalya gibi Batı Avrupa ülkelerinde komünist partilerin güçlenmesinin, ABD politikalarında önemli bir risk olarak algılanmasıdır. Batı Avrupa ülkelerinin, Sovyet yörüngesine girmesi endişesi nedeniyle askeri yardımlardan çok ekonomik yardımları içeren Marshall Planı, 5 Haziran 1947 tarihinde dönemin Dışişleri Bakanı George Marshall tarafından Harvard Üniversitesinde yaptığı konuşma ile açıklanmıştır.⁴⁵

Marshall konuşmasında, Avrupa ülkelerinde, benzin ve hammadde ihtiyacının karşılanamadığını, yiyecek maddeleri karşılığında Avrupa kentlilerinin çiftçilere gerekli olan malzemeleri veremediğini, bunun sonucu olarak, şehirde yaşayanlar ile çiftçiler arasında ticaretin olmadığını ve ülkelerdeki ekonomik yapının giderek bozulduğunu belirtmiştir. Bu durumun ise Avrupa hükümetlerini, ellerinde bulunan döviz ve dış krediyi, başka ülkelere yiyecek, benzin ve hammadde almaya zorladığını eklemiştir. Marshall'a göre bu kısır döngü ABD'nin Avrupa'ya daha çok yardım etmesiyle kırılabilirdi. ABD, 1946 yılına gelene kadar Fransa, İngiltere, Kuzey ve Batı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere 50'den fazla ülkeye 15 milyar dolar yardım yapmış, fakat bu ülkelerin ekonomilerini düzene sokacak olumlu neticeler alınamamıştı. Ayrıca Marshall, Bu ülkelerinin ekonomik sıkıntılarının giderilmesinin kolektif bir anlayış birliği içerisinde önce Avrupa toplumlarının görevi olduğunu ve uzun vadede, ABD ekonomisi içinde kötü sonuçlar

45 FRANKEL, a.g.e., s.58

doğuracağından, sözü edilen yardımları yapmanın sorumluluklarının farkında olan ABD vatandaşlarının görevi olduğunu belirtmiştir.⁴⁶

Yardımların yapılabilmesi için, Avrupa ülkeleri ortak bir program hazırlamıştır. Bu kapsamda, Marshall Planı adı verilen Avrupa Kalkınma Projesinin ilk hazırlığı 12 Temmuz 1947’de Paris’te toplanan 16 devletin katıldığı konferansla başlamış ve sonuçta 4 yıl sürecek olan (1947 – 1951) Avrupa Kalkınma Projesi yani Marshall planı uygulanmaya başlamıştır. Sovyetler Birliği ise Marshall planının Truman Doktrini’nden sonra ortaya çıkmasını, Truman Doktrin’in uygulanış biçimi olarak yorumlayarak, Doğu Avrupa ülkelerinin katılmaması için baskı yapmıştır.⁴⁷

Marshall Planı ABD kamuoyunda gerekli desteği bulmuş ve ABD’nin en önemli amacı olan Batı Avrupa’nın savunulması ve ekonomik açıdan güçlendirilmesinin önemi vurgulanmıştır.⁴⁸ Diğer taraftan; ABD politikalarının komünizme karşı çok toleranslı olduğu örneğin, Türkiye’nin, Rus tehditleri ile baş etmeye çalışırken hala ordusunu gerektiği gibi güçlendiremediği, Yunanistan iç savaşında bir hayli yol alınmasına rağmen sonlandırılmadığı, Çin’de komünizme karşı verilen mücadelenin kaybedildiği gibi hususlar eleştirilerek Sovyetler Birliği’ne karşı alınması gereken tedbirlerin Marshall planından daha kapsamlı olması gerektiği gibi hususlarda kamuoyunda yer almıştır.⁴⁹

Truman doktrini ve Marshall planı çerçevesinde Türkiye ve Yunanistan’a yapılan yardımlar kısa zamanda istenilen neticeleri verdiğini, 17 Eylül 1948’de Bulgaristan Savunma Bakanlığı’ndan Sovyetler Birliği’ne gönderdiği belgeden anlaşılmaktadır. Belgede; Yunanistan’a yapılan Amerikan yardımları sonucunda

46 ARMAOĞLU, **Belgelerle Türk-Amerikan Münasebetleri**, s. 167

47 SANDER, **a.g.e.**, s.233

48 “*What Price Peace*”, **Time**, Jul 21 1947, Time Archive

49 “*Battlefield of Peace*” , **Time**, May 08 1948, Time Archive

ortaya çıkan durumdan komünist güçlerin rahatsız olduklarını, durum üstünlüğünü kaybetmeye başladıklarını ve morallerinin bozulduğunu belirtmektedir.⁵⁰

Truman Doktrini ve Marshall Planı dâhilinde yapılan askeri ve ekonomik yardımlarla, Avrupa'nın Sovyetler Birliği'ne karşı güçlendirilmesi ve komünizmin yayılmasının engellemesi amaçlanmıştır. NATO ise Avrupa'nın güvenliğini kolektif bir biçimde sağlamak için askeri örgütlenme faaliyeti olarak kurulacaktır.

D. NATO

1948 yılına gelindiğinde Sovyetler Birliği ile gerginleşen ilişkiler neticesinde İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg gibi Batı Avrupa ülkeleri, ABD'nin de desteği ile 17 Mart 1948'de kolektif bir savunma anlayışı içerisinde olabilmek için Brüksel anlaşmasını imzaladılar. Müteakiben Eylül 1948'de Batı Avrupa Birliği kuruldu, fakat Sovyetler Birliği tehdidine karşı kurulan bu birlik Batı Almanya'nın silahlanmasına müsaade etmeden, çok da fazla bir caydırıcılık unsuru oluşturmayacaktı. Almanya'nın silahlanmasına başta Fransa olmak üzere I ve II. Dünya Savaşlarının tecrübelerinden ötürü birçok ülkenin çekinceleri vardı. Ayrıca Batı Avrupa'da kurulan böyle bir askeri pakt doğal olarak Sovyetler Birliği ile karşılaştırıldığında tehdit unsuru oluşturabilecek boyutlarda değildi. Çekoslovakya'da meydana gelen komünist darbe, Berlin'in ablukaya alınması olaylarını da dikkate alan Batı Avrupa ülkeleri ABD'nin de pakta dâhil olmasını istemeleri üzerine, 4 Nisan 1949'da Batı Avrupa birliği üyesi ülkelere ek olarak Norveç, Danimarka, Kanada, Portekiz, İtalya, İzlanda ile beraber toplam 11 ülke Washington'da Kuzey Atlantik anlaşmasını imzaladılar. Bu şekilde Batı Avrupa ülkeleri, Almanya'nın silahlanmasını ve ABD tarafından kontrol edilmesini sağlayarak çekincelerinden kurtuluyorlardı. Amaç, sadece SSCB'ye karşı güvenlik değil, aynı zamanda Avrupa'nın güvenliği için ABD'nin katkısını sağlamak ve

50 **Bi-Monthly Report from Bulgarian Ministry of Defense (Section "Greece") on Civil war in Greece**(Bulgaristan Savunma Bakanlığının Devam Eden Yunan İç Savaşıyla İlgili Hazırladığı Rapor), Sep.17 1948, Central State Archive, Sofia, Fond 146-B, Record 5, File 1306, CWIHP Archive,(Ek-2)

Almanya'nın yeniden silahlandırılmasını, bölgeye tehdit oluşturmadan gerçekleştirmektir. NATO, Sovyetleri çevreleme politikasının temelini oluşturdu. ABD, Batı Avrupa'ya askeri veya nükleer bir yığınaklanma yapmadı, çünkü 1947–1949 yılları arasında Sovyet tehdidinin silahlı mücadeleye dönüşebileceğine inanılmıyordu ancak bu algılama 1949 yılı sonlarında Çin'in kaybedilmesi ve Sovyetlerin atom bombası denemelerini başarıyla gerçekleştirmesi ile değişti.⁵¹

Ayrıca, II. Dünya Savaşı'nda barış ve güvenliği koruma görevini resmi olarak BM yürütüyordu. Anlaşmazlıklar, Sovyetler Birliği ile diğer devletler arasında çözülemediğinden ve Sovyetler Birliği'nin Güvenlik Konseyi'ni veto etmesinden dolayı BM fonksiyonunu icra edemez duruma geldi. Brüksel Anlaşması ise herhangi bir saldırı esnasında pakta dahil olan ülke kuvvetlerinin birleştirilmesini taahhüt etmesine rağmen, Batı dünyasının ortak savunma alanında attığı bu adım ABD'nin askeri gücünü arkasına almadan Sovyetler Birliği'ne karşı önemli bir güç unsuru oluşturamayacaktı. NATO Genel Sekreterliği de yapan Lord İsmay Batı Avrupa'nın NATO ile ABD'nin desteğini sağladığını ve Güvenlik Konseyi'nin harekete geçemediği durumlarda da garanti elde ettiğini belirtmiştir.⁵²

NATO'nun kuruluşunun yakın sonuçları değerlendirildiğinde, Batı Avrupa ülkeleriyle ABD arasındaki ilişkilere belli bir düzen getirmiş; ama iki blok arasındaki Soğuk Savaş doruk noktasını ulaştırmıştır. Sovyetler Birliği, 1955 yılında NATO'nun Doğu Bloğu'ndaki karşılığı olan Varşova Paktı'nı kurunca iki blok kesin çizgileriyle ortaya çıkmıştır. İki blok arasındaki güç ilişkisi, silah teknolojilerindeki gelişmenin yol açtığı stratejik düzenlemeler ve belirlenen denge politikaları, 1950 sonrası dünya düzeninin temel belirleyicilerini oluşturmuştur.⁵³

51 FRANKEL, a.g.e., s. 60

52 Nazan KAHRAMAN, **Kore Savaşı ve Türk Basını**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002,s.26

53 SANDER, a.g.e., s.232-233

NATO ittifakının kurulmasıyla Avrupa rahat bir nefes alırken, bu seferde Uzak Asya'da Soğuk Savaşın ilk kez sıcak çatışmaya dönüştüğü yer olan Kore'de patlak veren savaş, hem Avrupa'yı hem de ABD'yi derinden etkilemiştir.

III. BÖLÜM

ABD KAMUOYUNDA KORE SAVAŞI

A. ABD Kamuoyuna Giriş

ABD dış politikasının oluşmasında kamuoyunun fikri büyük bir probleme yol açmaktadır. ABD, Avrupa'dan uzakta kendi kendine yetebilen bir ülke olduğundan, dünyadan kendini soyutlama gibi bir alışkanlığı oluşmuştur. Birçok Amerikalıya Avrupa ve komünizm hakkında sorular sorulduğunda tepkiler kısa ve duygusaldır. Bu tepkilerdeki düşünce kalitesi genellikle düşüktür. Fakat böyle dahi olsa dünya sahnesinde çok önemli bir yere sahip olan Amerikan halkı, kamuoyunu oluşturmakta ve belki de ABD dış politikasını etkileyerek dünyadaki en önemli kamuoyunu meydana getirmektedir. Problemlerin başında kamuoyunun yanlış bilgilendirilmesi veya Amerika için önemli olan konularda bilgi sahibi olmamasıdır. Kasım 1951'de yapılan araştırmalarda halka yöneltilen Mançurya, Taiwan neresi, 38nci paralel, Atlantik paktı ne anlam ifade ediyor, Tito kimdir? Sorularına; katılımcıların sadece %12'si doğru cevapları verirken, %19'u hiçbir soruya cevap verememiştir. Amerika halkı, dış politika meselelerinde olduğu gibi iç politika meselelerinden oldukça uzaktır. Nitekim Dean Acheson'un ne iş yaptığının bilinmemesinin yanı sıra, Amerika'nın en önemli uygulamalarından olan Marshall planı hakkında her üç kişiden birinin hiçbir bilgiye sahip olmaması da bunu göstermektedir.⁵⁴ Ayrıca 1949–1955 döneminde yapılan araştırmalara göre ABD halkı önemli dış politika olaylarına karşı % 30 oranında ilgisiz veya herhangi bir fikir beyan etmekten kaçındığı tespit edilmiştir.⁵⁵

Zaman zaman basın yayın organlarında kamuoyunun yeterince bilgilendirilmediği öz eleştirisi yapılarak Amerika'nın "Komünizme karşı savaşırken

54 George H. GALLUP, "What We Don't Know Can Hurt Us", **The New York Times**, Nov 4 1951, s. 187

55 Geoffrey CHANDLER, "American Opinion and Foreign Policy", **International Affairs**, Vol.31, No.4, (Oct.,1955), s. 447

önce kendi halkımızın ve kamuoyunun dikkatini çekme zorunluluğu olup, bu konudaki en büyük görevin gazete ve dergilere düştüğü ancak onlarında çoğunlukla futbol, magazin ve Hollywood haberlerine yer verdiği için kamuoyunun birçok konuda bilgisiz kaldığı belirtilmiş ve kamuoyu, hükümeti ve yönetimi etkilediğinden bilinçli bir toplum yaratmak zorundayız.” ifadesi kullanılarak yapılan haberlerde kamuoyunun ilgisizliğinden yakınılırken etkilerinin de göz ardı edilmemesi gerektiği vurgulanmıştır.⁵⁶

ABD kamuoyunun fikri ABD dış politikasının neler yapması gerektiğine, liderlik etmemekte birlikte, etkilemekte ve yönlendirmektedir. Kamuoyunun görüşleri çoğu zaman değişiklikler göstermekte, belli bir çizginin dışına çıkabilmekte, bazen yanlış algılamalara sebep olmakla beraber ülkenin dış politikasının belirlenmesinde ise önemli bir role sahiptir.⁵⁷

Amerikan kamuoyunda olaylara yaklaşımlar farklılıklar sergilese de Çin ve Komünizm hakkında bir bütünlük hatta kültürel bir baskı vardır. Örneğin bir taksi şoförü ile kongre üyesinin görüşleri arasında büyük farklılıklar, tarz olarak gözlenmez. Bu da dış politikada yöneticilere büyük destek verir. Çin hakkında oluşan bu intibamın sebebi, şüphesiz Kore’de, ABD’nin savaşı kazanmamasına yol açmaları, aralarında kanlı mücadeleler yapılmış olması, savaşın uzaması ile ABD halkının yaşadığı sıkıntılar ve III. Dünya savaşı korkusunu yaratması gibi sebeplerden kaynaklanmaktadır. ABD kamuoyunun dünya ile olan ilişkilerinde göz önüne aldığı diğer önemli husus da ekonomidir. Avrupa’ya ve Uzak Asya’ya yapılan yardımlar veya deniz aşırı ülkelerdeki hükümet harcamaları ve bunlar için gereken geniş savunma bütçesi halka enflasyon, vergilerin artması, durgunluk, işsizlik olarak geri dönmektedir. Bu durum kamuoyunu etkilediği gibi, ABD dış politikasını da şekillendirmektedir.⁵⁸

56 GALLUP, a.g.m., s. 188

57 Douglas C. FOYLE, “Public Opinion And Foreign Policy Elite Beliefs As A Mediating Variable”, *International Studies Quarterly*, Vol.41 No.1, (Mar.1997), s. 142

58 CHANDLER, a.g.m., s. 448

ABD kamuoyu, askeri güç kullanımını konusunda ise; Başkanın açıklamaları, politik durum gibi nedenler yerine faydacı yaklaşımlar sergileyerek temel uluslararası prensipler, bağımsızlık ve özgürlük gibi kavramları daha çok dikkate alarak desteğini arttırma veya azaltma yoluna gitmektedir.⁵⁹

Askeri güç kullanımında coğrafi konum çok etkili bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünyadaki bazı bölgeler, stratejik değerlendirmeler, karşılıklı ekonomik ilişkiler ve doğal kaynaklar göz önüne alındığında, Amerika kıtası kadar önemlidir. Nitekim ABD kamuoyu için bu bağlamda dünyadaki beş bölge(Orta Amerika, Avrupa, Ortadoğu, Kuzey Afrika, Pasifik Adaları) bir güç kullanımı için meşru görülmektedir.⁶⁰

ABD kamuoyunun önemle üzerinde durduğu Vietnam Sendromuna kadar, özellikle soğuk savaş yıllarında askeri güç kullanımı neredeyse eleştirilmeden kabul edilen bir olgu iken, 1980'lerden sonra askeri güç kullanımına verilen destek müdahalenin esas amacına bağlı hale gelmiştir. Halkın 1950'lerde verdiği bu desteğin diğer bir nedeni de komünizme karşı verilen savaştan kaynaklanmaktadır. Kamuoyu askeri gücün bir yerde oluşan gerginliği, düşmanlığı bertaraf etmek için kullanıldığında daha meşru ve kabul edilebilir olduğunu değerlendirerek daha fazla desteklemektedir. Kamuoyunun askeri müdahale konusundaki görüşünü etkileyen diğer hususlar; dış politika kısıtlamaları, iç politikadaki değişiklikler, devam eden savaşlar, yaygın medya ilgisi, ulusal çıkarların önemi, yöneticilerin açıklamaları, savaştan dolayı oluşan bıkkınlıklar olarak sayılabilir.⁶¹

ABD halkı, doğrudan bir müdahaleden çok bir belayı def etmek ve dış politikada karşı tarafa istediklerini kabul ettirmek için, askeri güç kullanımına daha fazla destek vermiştir. Haziran 1954'de askeri yetkililerle beraber olduğu sırada

59 . John ONEAL, Brad LIAN, James JOYNER, “Are The American People Pretty Prudent? Public Responses To U.S. Uses Of Force, 1950–1988”, **International Studies Quarterly**, Vol. 40, No. 2, (Jun 1996), s. 274

60 a.g.m., s 264

61 a.g.m., s.262

Eisenhower “ ÷lkemiz de kamuoyu savaşı başlatır, geliştirir ve kazanır, ancak barışın korunmasını istiyorsak kamuoyunun rolünü unutmamalıyız. Toplumun yapıldığında kabul etmeyeceği eylemleri, seçenekleri ile beraber toplumumuza anlatmalıyız” demiştir. Çoğu Amerikan lideri kamuoyunun görüşlerinin önemli olduğunu ve dikkate alınması gerektiğine inanmıştır. Örneğin Eisenhower “eğer uygulanacak bir dış politikanın başarılı olması isteniyorsa mutlaka kamuoyu desteği gereklidir” diyerek konunun önemini vurgulamıştır. Bu sebepleri göz önüne alan yöneticiler, ulusal güvenlik konseyinde öncelikli hedeflerini Amerikan halkını ve kongresini önemli dış politika konularında bilgilendirmek olarak belirlemişlerdir.⁶²

B.Kore Savaşının Sebepleri

Ağustos 1945'te Japonya'nın atom bombasının etkisi ile teslim olmasından sonra Yalta Konferansı'nda alınan kararlar gereğince, Sovyetler Birliği, Kore'nin Kuzeyi'ne, ABD ise Güneyi'ne girmişti. Kuzey Kore, Roosevelt tarafından Yalta Konferansı'nda Rusların Pasifik'te savaşa girmesi için bir ödül olarak verilmişti. 12 Ağustos 1945 tarihinde Sovyetler, Japonya'ya savaş açarak Kore'ye girmiş ve Amerika'dan yaklaşık bir ay önce 38. paraleline kadar işgalini tamamlamıştı. Her iki devlet, Kore'nin birleştirilmesi için planlarını görüşmek üzere 1945 yılı Aralık ayında Dışışleri Bakanlarının katılımı ile Moskova'da toplanmıştı. Moskova Konferansı'nda alınan kararlar çerçevesinde, Kore, bağımsızlığını kazanacak ve her iki taraftaki komisyonların gözetiminde demokratik seçimler yapılarak, Kore yönetiminin sağlamlaştırılması için görüşmelere devam edilecekti. 1946 yılına geldiğinde iki devlet arasındaki Moskova Konferansı'nda alınan kararlara göre yapılması gereken koordinasyon ve 38. paralelin iki yakasının birleştirilmesi çabası sonuçsuz kalmıştır.⁶³

Moskova Konferansı uyarınca, ABD'nin Kuzey Kore'ye temsilcilik kurmak istemesini Sovyetler Birliği kabul etmemiş ve ABD, buna misilleme olarak Seul'deki

62 FOYLE, a.g.m.,s.152

63 a.g.m., s.153

Rus birimini kapatmıştır. Böylece Moskova anlaşması uygulanma zemini bulamayıp, 1946 sonlarında her iki büyük güç, kendilerinin anlayışını yansıtan hükümetler kurma çabasına girmişlerdir. 1947 yılına gelindiğinde, iki senedir süre gelen sonuçsuz toplantılar devam etmekle birlikte, iki taraf da artık bir sonuca varamayacaklarında hem fikir olmuştur. İki senelik işgal sonrası özgür, bağımsız ve birleşik Kore için Moskova'da alınan kararların hiç biri uygulamaya geçirilememiştir. Anlaşmazlıklar sonucunda ABD, durumu BM'ye sunduğunda karşılaştığı Sovyetler Birliği vetosuna rağmen, planı kabul edilmiştir. Plan uyarınca, Kore'nin tamamında yapılacak seçimlerin kontrolü için uluslararası bir komisyon teşkil edilmiş, ancak Kore'nin bir bütün olarak ele alınacağı göz önüne alındığında planın başarısızlıkla sonuçlanması kaçınılmaz olmuştur.⁶⁴

1947 yılı sonlarında Amerikan Dışişleri Bakanlığı tarafından Truman'a sunulan raporda, asıl tehdidin ve dünyanın geleceğinin, Uzak Asya'daki ufak bir kara parçasında değil, Avrupa'da olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca o dönemde Sovyet tehdidinin Avrupa üzerinde iyice arttığı, Çekoslovakya, İran, Almanya'daki Sovyet istekleri, Sovyetler Birliği'nin Türk boğazlarında üs isteği ve Yunanistan'ı bölmeye yönelik çabaları, ABD hükümetinin Kore'yi ikinci plana atmasına sebebiyet vermiş olup Amerika, Güney Kore'de bulunan tüm birliklerini çekmeye başlamıştır. 1947 yılından itibaren, ABD kongresi tarafından kabul edilen Truman Doktrini ve 1948 yılındaki Marshall yardımları neticesinde, ABD'nin Kore'ye kaynak ayıramayacağı Amerikan kongresinde ciddi bir tartışmaya neden olmuş ve Uzak Asya'daki askeri harcamalarda kısıtlamaya gidilmiştir. Bu dönemde Güney Kore ordusunun sayısının artması ve Kore gibi Avrupa kadar önemi olmayan kara parçasını savunmak, ABD politikacıları tarafından kabul edilmemiştir. Eylül 1947'de ABD Dışişleri Bakanlığının yayınladığı raporda; eğer ABD, Kore'deki konumunu terk ederse, Amerika'nın Uzak Asya'da güçlü bir pozisyonu bıraktığı anlaşılır ki, bu durum tüm dünyada ABD'nin güvenilirliğini zedeleyerek, SSCB'ye karşı alınmış bir yenilgi

64 MCCUNE, a.g.m., s.105–108

olarak algılanabileceği belirtilmiştir. Ancak Truman, bu raporu dikkate almamış ve kongreye kabul ettirememiştir.⁶⁵

ABD'nin Kore'de uyguladığı politika savaşın önemli sebepleri arasındadır. ABD politikasının gelişimi ve değişimi, aslında tarihteki kendi kıtasına çekilme ve açılma arasındaki ikilemde saklıdır. 1945'li yıllarda, ABD'nin gücünü kimse tartışmaya bile açmazken, 1950'lilere gelindiğinde göreceli olarak ABD'nin gücü aynı kalırken dünya değişmiştir. Bu süreçte Komünizm, Çin ve atom bombası gibi iki büyük dev yaratmış, bunlar ABD'nin dünyanın süper gücü olmasını engelleyemese de etkilemiştir. II. Dünya savaşına kadar, ABD yayılmacı olmayan kendi kıtasında bir dünya tahayyül ederken, şartlar onu dış dünya ile bağlantıya geçmeye zorlamıştır. Orta Doğu ve Batı Avrupa'ya gereken önemi verirken aynı hassasiyeti Uzak Asya'da göstermemiştir. ABD, Batı Avrupa'nın savaştan sonra ayakları üzerinde durmasını ve Komünizmi anlamasını sağlamıştır. Bu süreç içerisinde; Kore sorunu, Batı Avrupa'nın savunması, Almanya'nın yeniden silahlanması, atom bombasını Sovyetler Birliği'nin de yapmasıyla ABD açısından kısıtlanan kullanımı ve ABD'ye yönelebilecek bir nükleer saldırı gibi riskler, ABD politikalarını şekillendirmiştir.⁶⁶

Çin'de ABD tarafından desteklenen Chiang hükümetinin Mao'nun komünist güçleri tarafından yenilgiye uğratılmasıyla, Komünist Çin'in kurulması neticesinde Amerika'nın Çin'deki başarısızlığı ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine ABD Dışişleri Bakanı Dean Acheson, Uzak Asya uzmanı Phil Jessup'la Ekim 1949'da yaptıkları durum değerlendirmesi niteliğindeki görüşmede; ABD'nin Çin'de meydana gelen iç savaşta yapmış olduğu hatalardan ders alarak, Uzak Asya'daki anti-komünist Burma, Vietnam, Kamboçya gibi ülkelere Yunanistan örneğinde olduğu gibi askeri ve ekonomik destek vermesi gerektiği, Hindistan lideri Nehru'nun Komünizm ve demokrasi arasında tarafsız olabileceği düşüncesinden vazgeçirilerek, ABD, tarafında yer almasının sağlanması gibi hususlarda görüş birliğine varmışlardır. Askeri

65 STUECK, a.g.e., s.25

66 "Giant In A Snare", **Time**, Jan 15 1951, Time Archive

danışma kurulu Başkanı Bradley'in görüşlerinin aksine, Taiwan hükümetinin ABD çıkarlarına hizmet ettiği belirtilmiş, Ayrıca Taiwan ve adaların kaybı halinde ABD ulusal çıkarlarının Pasifik'te zor duruma düşeceği, Uzak Asya'daki ABD gücünün yetersiz olduğundan artırılması gerektiği ve Çin'in, Sovyetler Birliği tarafından desteklenerek her an saldırıya geçebileceği gibi konulara değinilmiştir.⁶⁷

Jessup'un muhtemel savaşla ilgili öngörüsü doğru çıkmıştır. ABD'nin Kore üzerindeki politikasını şekillendirip kamuoyuna yansıtması ile Rus ve Çin'in güdümünde hareket eden Kuzey Kore Devlet Başkanı Kim İl Sung'ı, Güney Kore'nin zayıf, politik ve askeri durumundan yararlanarak Birleşik Kore'yi bir an önce kurma hayalini gerçekleştirme için beklediği fırsatı vermişti. Kremlin, aylar öncesinden Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi yeneceğini öngörmesine rağmen, doğru zamanı beklemiştir.⁶⁸ 1949 yılında Sovyetler Birliği, mevcut imkânsızlıklar içerisinde Kuzey Kore'nin Güneyi, baskın tarzında bir hareketle ele geçirebileceğini düşünmemektedir. Yapılacak bir harekâtın iç savaşa neden olabileceği, bu durumun askeri ve politik açıdan Kuzey Kore'yi zor durumda bırakabileceği öngörülmüştür. Sovyetler Birliği, Amerika'nın Çin'de başarısız olmasının, dünyadaki otoritesini sarstığından dolayı, Kore'de gelişecek her hangi bir olaya ciddi tepkiler verebileceğini değerlendirerek, bu tarihlerde kesinlikle savaş çıkarılmamasını tavsiye etmiştir. İç ve dış olaylar göz önüne alındığında, Sovyetler Birliği, Kuzey Kore'nin yapacağı en iyi işin, ordusunu güçlendirmek ve güneyde oluşturduğu ayrılıkçı güçlere destek vermek olduğu konusunda Kuzey Kore'yi ikna etmiştir.⁶⁹

67 "I Could Visualize", **Time**, Feb 03 1949, Time Archive

68 "The Cat In The Kremlin", **Time**, Jul 17 1950, Time Archive

69 Telegram from Tunkin to Soviet Foreign Ministry, **a.g.b.; Politburo decision to confirm the following directive to the Soviet ambassador in Korea** (Politbüro'dan Sovyetler Birliği Kore Büyükelçiliğine Gönderdiği Karar), Feb 24 1949, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, listy 75–77, CWIHP Archive ; **Telegram Shtykov to Vyshinsky**(Shtykov'dan Vyshinsky'e Telgraf),Jan 19 1950, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, listy 87–91, CWIHP Archive; **Telegram from Tunkin to Soviet Foreign Ministry**, in reply to 11 September telegram (Tunkin'den to Sovyet Dışişleri Bakanlığına Telgraf) ,Feb 14 1949, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, listy 46–53, CWIHP Archive

12 Mayıs 1950'ye gelindiğinde, Kim İl Sung'un Mao ile yaptığı görüşmede; Mao, Kore'nin birleşmesi için savaştan başka bir çözümün olmadığını belirterek, Amerika'dan korkmamak gerektiğini; çünkü Amerika'nın küçük bir kara parçası için Üçüncü Dünya Savaşını göze alamayacağı görüşündedir. Bu görüşme sonunda Kim İl Sung, Mao ile fikir birliğine vardığını belirterek, ticaret anlaşması imzalamış ve Haziran ayında harekâta başlamak istediğini anlatmıştır.⁷⁰

Sovyetler Birliği, kendi ulusal çıkarları için Kore'nin önemini çok daha önceleri fark etmiştir. Stalin, Sovyetler Birliği'nin stratejik amaçları için Amerika'nın bölgeden çıkartılmasının zaruri olduğuna inanmıştır. Çin-Sovyet dostluk ve karşılıklı yardım anlaşmasının Şubat 1950'de imzalanmasının ardından, Uzak Asya'daki Rus ulusal çıkarlarında zedelenmeler meydana gelmişti. Yalta Konferansı'nda elde edilen Lushun, Dalian limanları ve Çin doğu demiryolları gibi Sovyetler Birliği'ni Pasifiğin sıcak sularına bağlayan yerler Çin'e bırakılmıştı. Sovyetler Birliği, sıcak denizleri kontrol altına almak ve yeni kurulmuş olan Asya'daki güç dengesini komünizm lehine değiştiren Çin'in, gelişen gücüne sekte vurmak, komünizm içinde tek kutupluluğu bozmamak, soğuk savaşın psikolojik üstünlüğünü ele geçirmek için bu savaşın çıkartılmasını sağlamıştır.⁷¹

Savaşın çıkmasında iç faktörlerin yanı sıra dış faktörlerinde etkisi büyüktür. 1945 sonrası ikiye bölünen ülkede her iki tarafında Kore'yi tek bir çatı altında birleştirmek istemeleri en önemli iç neden olarak, Sovyetler Birliği ve güdümündeki komünist Çin'in yayılmacı politikaları ile Kore yarımadasında kendi ideolojilerine hizmet eden uydu bir devlet kurma istekleri de en önemli dış neden olarak gösterilebilir. Bu durum, o dönemde öngörülen bir ihtimal olarak tartışılrsa da, Kore'deki savaşın, iki devleti birleştirmekten çok, dış güçlerin etkisi ile gerçekleşen

70 **Telegram from Shtykov to Vyshinski regarding meeting with Kim Il Sung** (Shtykov'dan Vyshinski'ye Telgraf), May12 1950, APRF, Listy 151–154, Fond and Opis not given; and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, Listy 100–103, CWIHP Archive; **Telegram Ignatiev to Vyshinski** (Ignatiev'den Vyshinski'ye Telgraf), Apr 10 1950, APRF, List 150, fond and opis not given. , CWIHP Archive

71 SHEN, **a.g.m.**, s. 60–68; **Telegram from Roshchin to Stalin** (Roshchin'den Stalin'e Telgraf), May 13 1950, Archive of the President of the Russian Federation, CWIHP Archive

bir savaş olduğu görülmektedir. Kim İl Sung, saldırmak için Stalin'den müteakip defalar izin istemiştir. Stalin ise şartların olgunlaşmasını, Çin'in bağımsızlığını kazanmasını ve ABD askerlerinin Güney Kore'den çekilmesini beklemiştir. Stalin'le Kim İl Sung'ın Moskova'da yaptığı görüşmede Kim, Stalin'e zaferin çabuk ve kapsamlı olarak kazanılacağını anlatarak ikna etmeye çalışmış ancak Stalin, ABD'nin müdahil olacağından çekinerek Mao'nun onayının alınmasını istemiştir. 1950 Mayıs'ında Mao'nun, saldırıyı onaylamasının ardından Kuzey Kore, 25 Haziran 1950 gece yarısı saldırılarını başlatmıştır.⁷²

Kore'nin ilk ABD büyükelçi sekreteri Harold Joyce Noble, savaşın başlaması ile ilgili görüşlerinde “patlamaya hazır bir volkanın yanında o kadar çok bulunduk ki volkan, günler, aylar ve yıllar boyunca patlamayınca sanki hiç patlamayacağına inanmıştık” diyerek savaş başladığındaki psikolojik durumun ne olduğunu dile getirmiştir.⁷³

Noble'nin görüşleri bu yönde olmasına rağmen savaşa kısa bir süre kala Amerikan halkının, son kamuoyu araştırmalarında (Truman bu görüşe katılmasa da) beş sene içinde bir savaş beklediği görülmektedir.⁷⁴

ABD, 1950 Haziranında savaş çıkana kadar Kore'yi gerektiği kadar desteklenmemiş ve güçlendirilmesi için gerekli tedbirler almamıştır. Uğruna savaşılacak kadar önemli bir ülkeyi bu denli savunmasız bırakarak, karşı tarafı savaşa davet etmiştir.⁷⁵

72 MOTRAY, a.g.m.; **Telegram from Gromyko to Tunkin at the Soviet Embassy in Pyongyang** (Gromyko'dan Tunkin'e Telgraf),Feb 11 1949, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, list 45, CWIHP Archive; **Stalin's meeting with Kim Il Sung**(Stalin'nin Kim Il Sung'la Yaptığı Toplantı),May 05 1949, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, listy 10–20, CWIHP Archive; **Telegram from Shtykov to Vyshinsky** (Shtykov'den Vyshinsky'ye Telgraf), Feb 03 1949, AVP RF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 4, papka 11, listy 136–138, CWIHP Archive

73 STUECK, a.g.e., s. 10–11

74 “Poll Saying Most In U.S. See War Is Hit By Truman”, Jun 2 1950, **The New York Times**, s. 3

75 C. M. WOODHOUSE, “Attitudes Of NATO Countries Toward The United States”, **World Politics**, Vol.10, No.2, (Jan.,1958),s.215

Kore Savaşı öncesi, komünizmin artan etkinliğini engellemek için ortaya çıkan Makkartizm ve komünizme karşı daha etkin mücadele tedbirlerini içeren Ulusal Savunma Belgesi-68, ABD’de yaşanan iç gelişmelerin başında gelmektedir.

C.Makkartizm

Truman yönetimi 31 Ocak 1950’de Hidrojen bombasının yapılması için çalışmalar başlattığını açıklanmasının ardından, İngiliz hükümeti Klaus Fuchs adında bir fizikçinin atom bombası çalışmaları ile ilgili bilgileri Sovyetler Birliği’ne sızdırdığını açıklamıştı. Atom bombasının yapımıyla görevli bir fizikçinin bilgileri, sızdırdığının ortaya çıkması, ABD’de büyük bir tedirginliğe yol açmıştı. Bundan birkaç gün sonra Wisconsin Senatörü Joseph R. McCarthy Batı Virginia’ da yaptığı konuşmada, Dışişleri Bakanlığına birçok komünistin sızmış olduğunu ve Bakanlığın bazı Sovyet casuslarını saklandığını savundu. Senato daimi araştırma alt komitesi başkanı olan McCarthy birçok kişi hakkında oraya attığı iddiaların araştırılmasını sağlamıştır. Kısa bir süre sonra İngilizceye yeni bir terim olarak giren Makkartizm; “Karşıt grupları sindirmek için doğruluğundan emin olunmadan ve kanıtlara dayanmadan suçlamalarda bulunmak” şeklinde Amerikan Heritage sözlüğünde tarif edildiği gibi günlük hayatta kullanılmaya başlanmıştır. Senatör bu suçlamalarının dozunu giderek artırarak, 14 Haziran 1951’de eski Dışişleri Bakanı George Marshall’ın görevi boyunca Sovyet çıkarlarına hizmet ettiğini açıklamıştır. Her ne kadar bu iddialar kanıtlanamasa da ülkede bir tedirginlik havasının ve güvensizlik ortamının oluşmasına katkıda bulunmuştur.⁷⁶

McCarthy Şubat 1950’de, Dışişlerinde çalışan 205 Komünist bulunduğunu açıklayarak iddialarına bir yenisini eklemesi ile tüm kamuoyunun dikkatleri McCarthy’ye çevrilmiş ve kamuoyunda, komünizmin ülkenin en önemli kurumuna girdiği düşüncesi hükümete karşı olan güven ortamında zedelenmelere yol açmıştır. Nitekim Başkan Truman; “Bazıları aramızda korku ve şüphe yaratmak için

76 FRANKEL, a.g.e., s.62

kanıtlanamayan ve arkalarında sadece çıkar ilişkileri olan iddialar ortaya atmaktadır. Bunların amacı sadece hükümetin rüşvet ve komünizm içinde boğulduğu gibi yalanları ortaya atarak bizleri her istediklerini yapan köleler haline getirmek istemeleridir. Aslında bu komünizmin bir oyunudur ve Amerikalılara böyle gerçek dışı iftiralar yakışmaz.” diyerek tepkisini göstermiştir.⁷⁷

Amerikalıların, bugüne kadar komünizme karşı verdikleri savaşta, McCarthy'nin iddialarıyla ortaya çıkan komünizmle beraber yaşama fikrine alışmaları çok zor olmuştur. Amerika'nın atom bombası projelerinde çalışan profesörü hakkında ortaya atılan, komünist olduğu iddiası ülkeyi derinden yaralamıştır. Fizikçiye yöneltilen iddiaların yanı sıra, ne bir Komünist ne de bir ajan olduğunu bunların sadece ülkenin dış politikalarını bile olumsuz yönde etkileyen McCarthy'nin uydurmaları olduğu ve fizikçinin Sovyetler Birliği üzerine düşünceleri kamuoyunda uzun süre tartışılmıştır.⁷⁸

Bu iddialar kamuoyunda tartışılmaya devam edilirken, Çin'deki başarısızlıklar, Güney Kore'nin içler acısı durumu ve Demokratların McCarthy'nin iddialarının doğru olmadığını kanıtlamak istemeleri esnasında Kore savaşı patlak vermişti.⁷⁹

ABD halkının Kore savaşı ile birlikte iyice komünistlerden nefret ettiği ve komünistlere yönelik daha sert tedbirlerin alınması maksadıyla hazırlanan 20 Eylül 1950 tarihli yasa tasarısı; komünist herhangi birinin işe alınmaması, komünizm sempaticileri olanların ulusal savunma işlerinde istihdam edilmemesi ve komünistlerin ülkeye girişinin tamamen engellenmesi konularını içermektedir. Bu şekilde soyut kavramlar üzerinden yasak ve kısıtlamalar öngören bir yasanın kongrede onaylanarak Başkana gelmesi o dönemde Makkartizmin ne denli etkili

77 “Mac Arthur & Truman”, **Time**, Apr 23 1951, Time Archive

78 “Ideas Can Be Dangerous”, **Time**, Apr 17 1950, Time Archive

79 JERVIS, **a.g.m.** , s. 589

olduğunu ve kamuoyunun Kore savaşından ne düzeyde etkilendiğini göstermesi açısından önemlidir.⁸⁰

D.Ulusal Savunma Belgesi (NSC- 68)

Çin iç savaşında komünizmin kazanması ve ABD destekli Chiang hükümetinin yenilgisi, 1949'da Sovyetlerin atom bombasının başarılı bir biçimde denemesini yapması; Truman Doktrini ve Marshall planına rağmen hala yapılması gerekenlerin olduğunu gösterdi. 31 Ocak 1950'de Truman'ın talimatı ile ABD politikalarının bu gelişmeler ışığında nasıl şekillenmesi gerektiğinin belirlenmesi için çalışma yapılmasını istemesi üzerine hazırlanan ve 7 Nisan 1950'de Milli Güvenlik Kurulunda kabul edilerek, "NSC 68" olarak adlandırılan belge; ABD'nin askeri gücünün değerlendirilmesi, Sovyetler Birliği ile hâlihazırda ve gelecekteki durumun karşılaştırılması yapılarak, Amerika'da meydana gelmesi gereken politik ve askeri değişiklikler, saptanan bilgiler ışığında yönlendirilmeye çalışıldı. Kore savaşının hemen öncesinde ortaya çıkan bu belge, soğuk savaşın Amerika'da ne kadar derinden değişimler getirdiğini göstermektedir. Buradan çıkan sonuçlar ışığında; demir perde dünyasının karşısında her zaman güçlü bir ABD olması için, Amerika'da askeri yatırımlara hız verilip, nükleer kapasitenin artırılmasına karar verilerek, soğuk savaşın ilerleyen tarihlerinde, iyice gün yüzüne çıkacak olan silahlanma yarışı başlatıldı. Sovyetler Birliği'nin ülkeleri eşitlik ve adalet gibi kavramlarla komünizmin pençesinde esirleştirerek, bölünme ve kaybolmalarına izin verilmemesi için, ABD'nin her zaman çalışkanlığını, üretkenliğini ve silahlarını kullanması gerektiğine karar verildi. Ancak ABD'nin çıkan sonuçlara uygun adımlar atabilmesi için mutlaka savuma bütçesinde artırımlara gitmesi gerekliydi.⁸¹

80 _____; **The Annals Of America 1776–1976**, The Bicentennial Edition, Vol 17, 1950–1960,s.42

81 Steven CASEY, "*Selling NSC–68: Mobilization, Public Opinion, And The Korean War 1950–1951*", Originally published in **Diplomatic History**, 2005, s.655–690,LSE Research Online

Amerika'nın dünyadaki kritik bölgeleri korumasının yanı sıra, Sovyet tehdidine karşı koyabilmesi için askeri kapasitesini artırmasının zorunlu olduğu görüşü yaygın biçimde kabul edildi. Sovyetler Birliğinin, Avrupa'ya yapacağı bir saldırıda, ABD savunmaya gelmez ise, Avrupa'nın Rusların eline geçmesi kaçınılmaz olacağından; Sovyetler Birliği etrafında bir güvenlik çemberinin oluşturulması zorunluydu. ABD yönetimi, bu konudaki kararlılığını göstermek için, 1950 Eylül ayında 6 tugayını Avrupa'ya gönderdi. Batı Almanya'nın silahlanması ve NATO'ya üye olması konusunda anlaşıldı. Sovyet tehdidine karşı askeri harcamaların artırılması ile Nisan 1950'de, NSC-68 yayınlanmadan önce 13,5 milyar dolar olan savunma bütçesinin 48,2 milyar dolara çıkartılması, yani % 262'lik bir artış yapılması için Kongreden talepte bulunuldu.⁸²

25 Haziran 1950'de Kore savaşı patlak verinceye kadar Truman yönetimi tarafından, NSC-68 doğrultusunda alınması gereken tedbirlere gereken önem verilmediği söylenebilir. Ancak, Kore tecrübesi, ABD politikalarında ciddi bir değişim sağlamış ve Amerikan yönetiminde oluşan bütün belirsizlikleri tamamen gidermiştir. Sovyetler Birliği, ABD'nin askeri gücünü küçümsemesinden dolayı Kore'de savaşı başlattığı görüşü, ABD yönetimince benimsendi. Sovyet yayılmacılığını engellemenin, Amerikanın askeri gücünün artırımıyla sağlanabileceği başka bir deyişle, Kore savaşıyla doğruluğu kanıtlanan NSC-68'in zaman geçirilmeden uygulamasının gerekliliği ortaya çıktı.⁸³

ABD yönetiminin yapmış olduğu büyük hataların başında ordusunun silahlandırılması, askeri gücünde artırıma gidilmesinde çok geç kalındığı ve ancak Kore savaşının başlamasıyla harekete geçildiği kamuoyu tarafından sık sık eleştirildi.⁸⁴

82 FRANKEL, **a.g.e.**,s.213

83 **a.g.e.**, s. 64-65

84 “*The Fatal Flaw ?*”, **Time**, Jan 08 1951, Time Archive

NSC-68'in uygulanmasının gerekliliğinin tartışıldığı dönemde yapılan kamuoyu anketlerinde elde edilen bilgiler, kamuoyunun %83'ünün yüksek savunma harcamalarından yana olduğunu, %52'sinin müttefiklere ekonomik desteğin devam ettirilmesini, %57'si Avrupa'ya birliklerin gönderilmesini tasvip ettiklerini belirtmişlerdir. Dünyadaki soğuk savaş ortamının ve Kore savaşının çıkmasının yukarıda belirtilen görüşlerin oluşmasında çok büyük etkisi vardır. Nitekim Truman'ın, Batı Avrupa'da birliklerinin konuşlandırılması fikri büyük destek görmüştür. NSC-68'i uygulamanın beraberinde getireceği ABD savunma bütçesindeki artış, asker sayısının iki katına çıkacağı gibi hususların sonuçlarının, halk üzerindeki etkilerinin, gelecekte neler olacağı Truman yönetimi tarafından dikkate alınmamıştır. Bu sebepten dolayı Eisenhower yönetimi "güçlü bir ordu ancak güçlü bir ekonomi ile beraber yürür" anlayışı ile hareket ederek, Truman yönetiminin silahlanmaya gitmesiyle bozulan Amerikan ekonomisinin düzeltilmesine çalışmıştır.⁸⁵

2.KORE SAVAŞI'NIN BAŞLAMASI

A.Savaşın Önce Kuzey Kore(1945–1950)

Kim İl Sung, 1930'lu yıllarda kurulan Ulusal Özgürlük Hareketinin içinde yer almış ve senelerce Mançurya-Kore sınırında Sovyetler Birliği'nin desteği ile Japonlara karşı özgürlük mücadelesi vermiş bir liderdir. Kim İl Sung ve yandaşları Kuzey Kore'ye Rus işgali ile beraber 1945 Eylül aylarında gelmiştir. Japonya'nın yenilmesiyle oluşan durumda dahi Kim İl Sung, Kore halkı tarafından bilinen; ancak çok fazla tanınmayan bir kişi idi. Ülkeye girişinden itibaren bir halk kahramanı olarak tanıtılmıştır. 1945 yılında Rusların Kuzey Kore'ye girişiyle beraber, Kore halkının onun etrafında toplanmadığı, bunun Sovyetler Birliği tarafından organize edilen ve Kim İl Sung'ın iktidarını etkileyebilecek kişilerin bertaraf edilmesi ile

85 CASEY, a.g.m

oluşturulan bir durum olduğu görülmektedir. 1945 yılı başlarında Kuzey Kore’de 4 farklı grup vardı;

1) Komünist gruplar.

2) Çin’e özgürlük mücadelesinde yardım eden Mao ile beraber olan ve daha sonra Kore’ye dönen gruplar.

3) Sovyetler Birliği’nin ülkeye girişi ile ülkelerine geri dönen gruplar.

4) Milliyetçi gruplar.

Bu gruplar Sovyetler Birliği tarafından sindirilerek, halkın desteklediği Kim İl Sung etrafında toplanmaları sağlamıştır.⁸⁶

Sovyetler Birliği’nin II. Dünya Savaşı sonrası Doğu Avrupa’daki politikasına benzer olarak Kore’nin Kuzeyinde, ulusal güçleri teker teker eleyip, komünist bir rejimi başa getirerek kendisine ait yeni bir uydu devlet oluşturmuştur.⁸⁷

Kuzey Kore’de Sovyet işgali, ABD’nin Güney Kore’yi işgalinden tamamen farklı olmuştur. Devlet görevlerinde bulunan Japonlar, 15 gün içinde tasfiye edilerek yerlerine Kuzey Koreliler getirilmiştir. 1946’da yapılan seçimlere tüm seçmenlerin (4.501.813 kişi) katılması sonucunda Birleşik Demokratik Ulusal Cephe % 97 oy ile kazanmıştır. Toplam 3520 milletvekili (453’ü kadın) seçilmiştir. Halk komitesinin Pyongyang’ da oluşturulmasına müteakip, ulusal ve ekonomik planlar açıklanmıştır. Sovyetler Birliği’nin reformları kolayca yapmasının ardındaki nedenler; güçlü ve yetkin şahıslardan oluşan bir grubun Kore’ye gönderilmesi, karşıt görüşlü şahısların tavsiyesinin sağlanması,⁸⁸ Sovyetlerin kendisini, Japon’lardan özgürleştirecek, ezilmiş halkların savunucusu olarak tanıtmasıdır. Ayrıca, Sovyetler Birliğinin, Amerikalıların aksine yetkilerini en başta Kuzey Korelilere devrederek sempati kazanması da diğer bir etken olarak sayılabilir.⁸⁹

86 Chong Sik Lee, “*Politics In North Korea: Pre Korean War Stage*”, **The China Quarterly**, No.14, (Apr-Jun 1963), s.3–4

87 Korean Overseas Information Service, **A Handbook Of Korea**, Seul 1993, 9. Baskı, s.309

88 MCCUNE, **a.g.m.**, s. 619–621

89 Richard PETERS, Xiaobing LII, **Voices From Korean War**, University Press Of Kentucky, 2004, s.4

Kim İl Sung, 16 Şubat 1948’de Kuzey Kore’nin başkenti Pyongyong’da göz dolduran, Sovyet yapımı silahlarla teçhiz edilmiş, Kuzey Kore ordusu arkasına almış ve halkının desteğini sağlamıştır. ABD ve BM’nin, Kuzey Kore halkının kaderini belirlemesine izin verilmeyeceğine dair sözlerin verildiği, Kim İl Sung’ın sadece Kuzey Kore’nin değil, tüm Kore’nin lideri olduğunu ilan ettiği ve Stalin’e övgüler yağdırıldığı törenler yapılırken, Güney Kore’de ise durum daha farklıdır. Kim İl Sung’ın yandaşları Pusan Limanını birbirine katmış, demiryolu ve telgraf hatları kesilmiş, trenler çalışamaz hale gelmiş ve çıkan olaylarda 47 kişi ölmüş, 150’den fazla kişide tutuklanmıştır. Aynı tarihlerde, Kuzey ve Güney Kore’nin içinde bulunduğu ortamın birbirinden ne kadar farklı olduğunu göstermesi açısından verilen örnekler önem arz etmektedir.⁹⁰

Kore Savaşı patlak vermeden önce Kuzey Kore askeri gücü, yaklaşık 100 Rus T70 ve T34 tankı, 100–150 Rus yapımı uçak, 7 tümen ve 5 tugayla 90 veya 100 bin kişilik teçhiz edilmiş birliklerden oluşmaktadır.⁹¹

B. Savaştan Önce Güney Kore(1945–1950)

ABD ve Sovyetler Birliği, Kore’yi bölerken aslında aralarındaki sınırı hiçbir tarihi, sosyal, coğrafi, siyasi veya askeri anlamı olmayan 38. paralelle belirlemişlerdir.⁹²

8 Eylül 1945’e gelindiğinde Kore’de bulunan Amerikan birlikleri Tuğgeneral John R. Hodge komutasında askeri bir hükümet kurmak için çalışmalara başlamıştır. Ancak General Hodge iyi bir asker olmasına rağmen bağımsızlığına yeni kavuşan ve Japonya’nın baskılarından henüz kurtulan Korelileri anlayamamıştır.

90 “*Portent*“, **Time**, Feb 23 1948, Time Archive

91 Department Of State, **American Foreign Policy 1950–1955**, Volume II, General Foreign Policy Series, 1957, s.2561

92 Karunakar GUPTA, “*How Did The Korean War Begin?*”, **The China Quarterly**, (Oct. - Dec., 1972), s. 701

Hodge, Kore'yi tekrar düzene sokabilmek için tıpkı Japonların uyguladığı gibi sert tedbirler alarak sorunları çözüme yolunu gitmesi, Korelilerin tepkisine neden olmuştur. General Hodge, Koreliler içerisinde henüz kalifiye kişiler olmadığından, yetiştirilinceye kadar güvenilir Japonları görevde tutmaya çalışmıştır. 10 Eylül 1945 tarihinde Hodge'nin politikalarını protesto etmek amacıyla toplanan kalabalığa, Japon Emniyet Müdürünün açtığı ateş sonucu birçok Korelinin ölmesi tansiyonu iyice yükseltmişti.⁹³ Bu dönemde, Kore'de Polis gücü hâkim gibi mahkûmiyet kararları verebiliyordu. Öyle ki, Koreliler Japon yönetimi boyunca polisten nefret eder hale gelmiştir. Nitekim ABD'nin Güney Kore'yi işgalinin ardından, polislerin eski alışkanlıklarını terk etmemeleri nedeniyle, 1946 Ocak ayında Taegu'da polis gücü ile halk arasında çıkan olaylar sonucu 53 polis memuru yaşamını yitirmiştir.⁹⁴

Tuğgeneral John R. Hodge komutanlığındaki ABD işgal kuvvetleri Kore'ye geldiklerinde sayısal ve yapısal olarak yetersizdi ve Hodge'nin, hükümet kurma otoritesini verebileceği herhangi bir Koreli grupta yoktu.⁹⁵ 1947 yılına gelindiğinde ise, yöneticilik kademelerine Koreliler, danışmanlık kademelerine ise Amerikalılar getirilmişti. Güney Kore askeri hükümetinin en büyük zorluğu yönetim mekanizmasını kurmaktan çok Demokratik anlayışı ve liderliğin ne demek olduğunu anlatamamaktı. Bunun nedeni, Japonya'nın, Kore'yi ilhak ettiği süre içinde polis devleti ve sömürge haline getirmiş olmasının yanı sıra, hiçbir şekilde demokratik ve politik tecrübe fırsatı vermemesinden kaynaklanmaktadır. Bu baskıcı rejimden kurtulan Kore'de rüşvet ve sorumsuzluk çok büyük bir artış göstermiş, çoğu kişi demokrasiden bahsetmesine rağmen hükümetin uygulamaya geçirme fırsatı çok da fazla olmamıştır.⁹⁶

Ülkedeki iç karışıklıklar devam ederken, solcu ve sağcıların çeşitli olaylarda karşı karşıya geldikleri görülmektedir. Meydana gelen hadiselerde, tutuklananlar

93 STUECK, **a.g.e.**, s. 20

94 George MCCUNE M., "*Post War Government And Politics Of Korea*", **Journal Of Politics**, Vol.6, No.4, (Nov., 1947), s. 609–613

95 MCCUNE, **a.g.m.**, s. 611–612

96 **a.g.m.**, s. 613–615

genelde solcular olmasına rağmen, sağcılar da ABD politikalarına tepkiliydiler. 1947 yılında yapılan gözlemler, Güney Kore’de ABD askeri hükümetinin faaliyetlerinin, onları demokrasiye hazırlamaktan çok komünizme yönlendirdiği yönünde olmuştur. Buna rağmen 1946 yılı sonunda Demokratik Danışma Konseyi kurularak, Korelilerinde karar mekanizmalarında temsil edilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. 1946 yazında demokratik konseyin üstüne geçici senato oluşturulmasına karar verilerek 90 senato üyesinden 45’i seçilmiş, 45’i atanmıştır. Seçimlerin adil olmadığı, haksızlıkların yapıldığı yönünde itirazlar neticesinde senato açılışı yapılamamış, seçimler yenilense de protesto gösterileri devam etmiştir. Sonuç olarak, Güney Koreliler uygulanmakta olan Amerikan politikalarından hoşnut kalmamıştır.⁹⁷

Müteakiben, Demiryolu çalışanları maaşlarına zam istediklerini, çalışma şartlarının Kuzey Kore’deki gibi olmasını, ülkedeki tüm pirinç stoklarının Japonya’da bulunan ABD birliklerine gönderilmesini ve 6 Ekim 1946’da yapılan demokratik seçimleri engellemek maksadıyla sivil itaatsizlik türü eylemler yapmışlardır. ABD kamuoyu bu dönemde, Sovyetler Birliği’nin desteği ile gösteri yapan ayrılıkçı grupların tasfiye edilerek, ülkedeki karışıklıkların bitirilmesini istemiştir.⁹⁸

Truman politikası bu dönemde Sovyet yayılcılığının sınırlandırılması ve çevrelenmesini amaçlamaktadır. General Hodge ise, Syngman Rhee’ye güvenmemekle birlikte, sivil bir yönetim kurabilmek için ondan başka tercihi olmadığını düşünmekteydi.⁹⁹ 14 Kasım 1947’de Sovyetler Birliği’nin, tüm Kore’de seçimlerin yapılması için geçici komisyonu Kuzey Kore’ye girişini engellemesi sonucu seçimler sadece Güneyde yapılarak, Ağustos 1948’de Syngman Rhee hükümeti kurulmuştur.¹⁰⁰

97 a.g.m., s.616-618

98 “*Mounting Chaos*”, **Time**, Oct. 07 1946, Time Archive

99 PETERS ,LII, a.g.e., s. 6–9

100 GUPTA, a.g.m., s. 701

Güney Kore’de yeni kurulan hükümet 1950 yılına kadar komünist gerillalarla savaşırken verdiği kayıplar on bin kişiyi bulmuştur. Ancak Kuzey Kore Lideri Kim İl Sung, Syngman Rhee hükümetini ayrılıkçı gerillaları ile devirmeyi başaramasa da zayıflatarak, diğer konulara etkin olarak eğilmelerini engellemiştir. Güney Koreliler, Aralık 1948’de Kuzey Kore’den Sovyet askeri birliklerinin çekilmesi üzerine, kendi ülkelerinde konuşlu bulunan Amerikan askerlerinin de çekilmesi için gösteriler yapmışlardır. Syngman Rhee’nin ABD birliklerinin hemen çekilmesini istememesi nedeniyle 1949 Haziran’a kadar kalan birlikler, aynı tarihte 500 kişilik askeri danışman bırakarak ülkeden ayrılmışlardır.¹⁰¹

Amerikan kuvvetlerinin ülkeden çekilmesi ile sınırda çatışmalar artmaya başlamıştır. ABD yetkilileri, Syngman Rhee’nin Kuzey Kore’ye müdahalede bulunarak amaçladığı birleşik Kore’yi kendi çabasıyla kurmak için harekete geçebileceğinden şüphe etmeleri nedeniyle, Güney Kore ordusunu da çok fazla güçlendirmeye yanaşmamışlardır.¹⁰²

Ocak 1950 tarihine gelindiğinde, ABD Dışişleri Bakanlığı Uzak Asya’dan daha iyi bilgi edinmek için Philip Jessup’u gönderdiğinde elde edilen tek haber güçlü bir negatiftir. Kore’de gerçekleştirilmesi gereken reformların yapılamadığını, Güney Korelilerin elleri boş ABD yardımlarını beklediklerini ve artık ABD’nin Uzak Asya politikalarını gözden geçirmesi gerektiğini bildirmiştir.¹⁰³

Bunun üzerine ABD, 1949 yılında yapıldığı gibi 26 Ocak 1950 tarihinde Kore ile karşılıklı savunma ve işbirliği anlaşması, 14 Şubat 1950 tarihinde ise “Uzak Asya Ekonomik Yardım Anlaşması” imzalanmıştır. Bu anlaşmalar çerçevesinde, 30 Haziran 1950’ye kadar toplam 90 milyon doları geçmeyecek şekilde yardım yapılmasını öngörülürken, 7 Mart 1950 tarihinde bir önceki anlaşma uzatılmış ve yardım miktarı 120 milyon dolara çıkartılmıştır. Aynı tarihte ABD Dışişleri

101 STUECK, a.g.e., , s.20

102 PETERS ,LII, a.g.e., s.11

103 “*Still Negative*”, **Time**, Jan 23 1950, Time Archive

Bakanlığınca yayımlanan bildiride, Kore'nin Amerika için ne kadar önemli olduğu anlatılarak, Uzak Asya'daki birçok devletin özgür mü? Yoksa komünizm yanlısı mı? olacağının anlaşılacağı bir döneme girildiğini belirtmiştir. Bu dönemde; Kore, demokrasi ve totaliter bir rejim olan komünizmin test edildiği bir saha haline geldiği, Kore'nin kendini idame ettirebilir bir ekonomisinin olması ve gelişimini tamamlamasının tüm Asya'da çok büyük etkilerinin yanı sıra, komünist tehditle başa çıkmaya çalışan tüm halklara örnek teşkil edeceği ABD yönetimi tarafından kamuoyuna anlatılmaya çalışılmıştır.¹⁰⁴

Mayıs 1950'ye gelindiğinde ABD, Ağustos 1948'de kurulan Syngman Rhee hükümetinin seçimlerin yenilenmesine karşı çıkmasına rağmen yapılan oylamada Syngman Rhee tekrar seçilmiştir. 7 Haziran 1950'de Kuzey Kore yetkilileri ülkenin birleşmesi ve bağımsız seçimlerin yapılması için 5–8 Haziranda çağrıda bulunarak, 38. paralel çevresinde buluşmuşlar, ancak görüşmelerden bir sonuç alınamamıştır. Tüm bu olanlar tansiyonu arttırmış ve 11 Haziranda üç Kuzey Korelinin 38. paraleli geçmesinden dolayı tutuklanması, olayların tuzu biberi olmuştur. Yaşanan olayların ardından, 17 Haziranda John Dulles gelerek Güney Kore parlamentosunda bir konuşma yapmış ve 38. paraleldeki askeri birlikleri ziyaret etmiştir.¹⁰⁵

Tüm bu gelişmeler yaşanırken Kuzey Kore savaş hazırlıklarını tamamlayarak 25 Haziranda taarruzlarına başlamadan önce Güney Kore askeri gücü, 38. Paralel boyunca tank ve topçusu olmayan 4 tümen, 16 adet eğitim uçağı ve iç karışıklıklarla uğraşan polis gücünden,¹⁰⁶ Deniz kuvvetleri ise, 7500 asker, Pearl Harbor limanından teslim aldıkları 1 adet savaş gemisi, eski Amerikan mayın gemileri ve Japonlardan kalma taşıma botlarından oluşmaktadır.¹⁰⁷

104 Department Of State, American Foreign Policy, **a.g.e.**,s.2532–2535

105 GUPTA, **a.g.m.**, s. 702

106 Department Of State, American Foreign Policy, **a.g.e.**, ,s.2561

107 “*Morale*”, **Time**, Feb 06 1950, Time Archive

C. Kore Savaşının Başlangıcından Çin'in Savaşa Girişine Kadar Olan Dönem

25 Haziran 1950 tarihinde başlayan Kore Savaşının kimin tarafından başlatıldığı konusunda Kuzey ve Güney Kore birbirlerini suçlamışlardır. Konu BM'ye taşındığında dahi Sovyetler Birliği saldırıları Güney Kore'nin başlattığını ileri sürerek alınan kararlara itiraz etmiştir.¹⁰⁸

Sovyetler Birliği'nin bilgisi dâhilinde, Güney Kore'ye saldırı hazırlıklarını sürdüren Kuzey Kore orduları, 12 Haziran 1950'den itibaren 38. paralel boyunca başlattığı rutin birlik yer değiştirme hareketleri olarak gösterilen yığınaklanmayı 23 Haziran 1950'de tamamlamış, 24 Haziranı 25 Hazirana bağlayan gece 24.00'de saldırıya geçerek, kısa süre içinde Güney Kore topraklarından 5 Km içeriye girmiştir.¹⁰⁹

Ayrıca, Avustralya, Çin, Salvador, Hindistan, Filipinler ve Türkiye (Seul Büyükelçisi Kamil İDİL) üyelerinden oluşan BM komisyonunun, 24 Haziran 1950 tarihinde 38.paralelde rutin kontrollerini yapmasına rağmen, herhangi bir olumsuz durumla karşılaşmadığını BM'ye bildirmesi, Kuzey Kore'nin saldırı hazırlıklarını gizlilik içerisinde planladığını ve savaşın Kuzey Kore tarafından planlı bir biçimde başlatıldığını göstermektedir.¹¹⁰

25 Haziran 1950'de başlayan K. Kore saldırılarını Amerikan Büyükelçisinin Seul'den bildirmesi üzerine ABD Hükümeti, BM'ye başvurarak, BM Güvenlik Konseyi'nin düşmanca harekete müdahale etmesi ve bölgede uluslararası barışın kurulmasına destek sağlaması için derhal toplanmasını istemiştir. Aynı gün BM Güvenlik Konseyi toplanmıştır. Rus delegesinin katılmadığı toplantıda, Kuzey Kore kuvvetlerinin Güney Kore'ye saldırmasının barışı bozan bir davranış olması

108 Department Of State, American Foreign Policy , a.g.e., s.2556

109 **Report on Military Situation by Shtykov to Cde. Zakharov** (Shtykov'dan Zakarov'a Rapor) , Jun 26 1950,Collection of Soviet military documents obtained in 1994, CWIHP Archive

110 Department Of State, American Foreign Policy , a.g.e., s.2552

nedeniyle saldırının kesilmesini isteme kararı alınmıştır. Bunun üzerine, ABD hükümeti, Güney Kore'yi korumak için Japonya'da bulunan Hava ve Deniz Kuvvetlerini Kore'ye, 7. Deniz Filosunu Taiwan'a gönderme kararı alırken, Filipinler ve Fransız sömürgesi olan Vietnam bölgesine askeri yardımlarda bulunma kararı verilmiştir.¹¹¹

Truman'ın 27 Haziran 1950'de yaptığı resmi açıklama ile aldığı savaşa müdahil olma kararı, Sovyetler Birliği'nin dünyayı hegemonyası altına alma emellerine sekte vurmuştur. Truman'ın konuşmasında "Sovyetler Birliği artık ülkeleri içten ele geçirerek kendine ait kukla devletler ortaya çıkarma politikasını terk ederek, sıcak çatışma ile ülkeleri ele geçirme dönemine girmiştir." diyerek soğuk savaşın, sıcak savaşa dönüştüğünü ilan etmiştir. Aynı konuşmasında, 1949 yılında Güney Kore'den çekilmenin ülkeyi tamamen savunmasız bıraktığını ve savaşın başlamasında büyük etkisi olduğunu itiraf etmektedir.¹¹²

Kore ve Taiwan'ın tümünün komünist güçler tarafından ele geçirilmesinin, tüm Pasifik bölgesini ve ABD çıkarlarını tehlikeye düşüreceğinden, BM kararları doğrultusunda BM göreve çağrılmıştır. BM üyelerinden, Kore'ye yardım konusunda verecekleri kararlarda eğer BM başarısızlığa uğrarsa neler olabileceğini detaylıca düşünerek karar vermeleri istenirken, müttefik ülkelerin Kore'ye yardım etmeleri talebinde bulunmuştur.¹¹³

BM Genel Sekreteri, 28 Haziran 1950'de, 27 Haziran kararlarını üye devletlere bildirerek, Güney Kore'ye ne kadar ve nasıl yardımda bulunacaklarını bildirmelerini istemiştir. Yardım çağrısına, 18 devlet askeri yardım, 20 devlet

111 Raymond DENNETT, Robert K TURNER, **Documents On American Foreign Relations**, Vol XII, January I-December 31 1950, Princeton University Pres, 1951,s. 440-441

112 The Annals Of America 1776-1976, **a.g.e.**, s.34

113 **Statement of President Harry S. Truman**, Papers of George M. Elsey, June 27, 1950, Harry S. Truman Presidential Library, National Archives, (Ek-3)

ekonomik yardım, 8 ülke tıbbi yardım, 2 ülke ve 6 kuruluş sivillere hizmet yardımı olmak üzere olumlu cevaplar vermişlerdir.¹¹⁴

Güney Kore'yi korumak maksadıyla Hava ve Deniz Birlikleri tarafından başlatılan bombardımanlar Kuzey Kore'nin ilerleyişini durdurmamış olsa da etkisini azaltmıştır.¹¹⁵ Bu gelişmeler üzerine Stalin, Çin lideri Mao'dan Amerikanın 38. paraleli geçmesi durumunda, 9 tümenin Kuzey Kore sınırına konuşlandırmasını istemiş ve Sovyetler Birliği'nin de hava desteğini sağlayacağını bildirmiştir.¹¹⁶

II. Dünya savaşının ardından 1947 yılında komutasında Japonya, Okinawa, Filipinlerde bulunan tüm Amerikan kuvvetleri bulunan Mac Arthur, Uzak Asya komutanı olarak görev yapmaktadır. Kore savaşının patlak vermesinin ardından, 8 Temmuz 1950 tarihinde Truman tarafından Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Komutanı olarak atanmasını müteakip, 14 Temmuz 1950 tarihinde tüm Güney Kore ordularının da komutasını üstlenmiştir.¹¹⁷

Savaşın başlamasından yaklaşık yedi ay önce Çin'deki Mao hükümetini tanıyan İngiltere'nin Moskova Büyükelçisi David Kelly, Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığına giderek Kore Savaşına barışçıl yollardan çözüm bulunması isteğini bildirmiştir. ABD, Moskova'ya nota vererek İngiltere ile aynı fikirde olduğunu belirtmiştir. Sovyetler Birliği, saldırıları başlatan ve düşmanlıktan sorumlu olanın Güney Kore olduğu cevabını vermesi üzerine, İngiltere hükümet partisi lideri Anthony Eden, Sovyetler Birliği'nin tutumunu eleştirerek Truman'ın yapmış olduğu

114 DENNETT, **a.g.e.**, s.443

115 **Telegram from Shtykov to Stalin** (Shtykov'dan Stalin'e Telgraf) ,Jul 04 1950, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 346, Listy 105–107 and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, Listy 111–114, CWIHP Archive

116 **Telegram from Stalin to Zhou Enlai** (Stalin'den Zhou Enlai'ye Telgraf) ,05 TEMMUZ 1950, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 331, List 79 and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, List 115, CWIHP Archive

117 SUMMERS, **a.g.e.**, s.170

cesaret verici konuşmayı övmüş ve BM mekanizmasının her türlü güçlüğü yenebileceğini açıklamıştır.¹¹⁸

Bu dönemde ABD kamuoyuna bakıldığında; genel olarak Kore savaşına müdahalede bulunulması olumlu karşılanmıştır. Başkan Truman'ın Kore savaşına müdahale ederek birlikleri sevk etmesi üzerine, 29 Haziran 1950 tarihine kadar halk tarafından Başkana gönderilen telgraf ve mektuplardan, %59 oranında Başkanı ve Kore'ye müdahalesinin desteklendiği anlaşılmaktadır.¹¹⁹

Savaşın ABD ekonomisi üzerine olan etkilerine bakıldığında, ABD'nin savaşa ekonomik olarak hazırlıksız yakalandığı¹²⁰, vergilerde artırımlara gidilebileceği¹²¹, doların değerinin düşerek ülkede enflasyonunun artacağı buna mukabil bozulan ABD ekonomisinin tüm Avrupa ekonomilerini de olumsuz bir biçimde etkileyeceği¹²², silahların üretimi için gerekli olan hammaddelerin sivil mallarda kısıtlamalar getireceği¹²³, üretimin artmasıyla işsizliğin azalacağı¹²⁴ ve Kore ekonomisinin mutlaka desteklenmesi gerektiği¹²⁵ gibi konular üzerinde durulmuştur.

Savaşın geleceği ve etkilerinin neler olacağı konularında var olan tereddütler kamuoyunda tedirginliğe yol açmıştır. 17 Temmuzda yayımlanan haberde; “Acaba

118 “*Korea Crisis Causes British to Reconsider Backing of Red China on U.N. Committees*”, **The New York Times**, Jul 1 1950; **Letter from Kim Il Sung to Soviet Government** (Kim Il Sung'dan Sovyet Hükümetine Mektup), Jul 14 1950, APRF, Fond 3, Opis 65, Delo 826, Listy 108–109, CWIHP Archive

119 **Memorandum from William J. Hopkins to Charles Ross**, June 29, 1950, reviewing public response, pro and con, to President Harry S. Truman's decision to provide U.S. military support to defend South Korea. Papers of Harry S. Truman: White House Central Files-Official File, Truman Presidential Library, National Archives, (Ek-4)

120 Olayton KNOWLES, “*From Point 4 Bill*”, **The New York Times**, Jul 18 1950

121 “*House Tax Bill Debate May Be Academic*” **The Washington Post**, Jun 28 1950

122 “*War Will Cut Dollar, London Paper Warns*”, **Chicago Daily Tribune**, Jul 4 1950

123 “*Korean Clash May Affect U.S. Steel Industry*”, **Chicago Daily Tribune**, Jul 3 1950

124 “*Quick Support In Congress For Mr. Truman Man-Power Requests*”, **The Times**, Jul 22 1950, s. 4

125 “*Truman Hurries To Capital; Meets Top Aides On Korea, Jay Wale*”, **The New York Times**, Jun 26 1950, s.1

Kore savaşı sadece 38. paralelin Kuzeyinde mi, Güneyinde mi sınırlı kalacak yoksa dünyanın başka kentlerine de sıçrayacak mı? Atom bombasının kullanmasını sağlayacak mı? veya ABD ve müttefiklerini yıllarca etkileyecek sınırlı ve uzun savaşıardan biri mi olacak? Bu sorular aslında günümüz dünyasının yörüngesinde yerleşen en önemli ve can alıcı sorulardır.” denilerek kamuoyunda en önemli mesele olan Kore Harbine ait cevap bekleyen soru ve sorunlarını gündeme getirmiştir.¹²⁶

Kore savaşının başlamasıyla aslında savaşın sınırlı kalıp kalmayacağı tartışılması da başlamıştır. İlk olarak bazı çevreler, özellikle muharebe sahasından çok Kuzey Kore topraklarının da bombalanması gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.¹²⁷

Kamuoyunda oluşan diğer bir görüş ise, komünizme karşı sert cevaplar verilmesi gerektiğidir. Bu durumda asıl çekince, savaşın ilerleyen aşamalarında genişleyerek Sovyetler Birliği’nden çok Çin ile karşı karşıya gelinebileceği endişesidir.¹²⁸

Savaşın Avrupa’yı nasıl etkileyeceği de üzerinde önemle durulan konuların başında gelmektedir.¹²⁹ 27 Haziran tarihli haberde; “Kore’de çıkan bu savaştan endişeliyiz, çünkü herkes bunun sadece Kuzey ile Güney Kore arasında meydana gelen bir savaştan daha fazlası olduğunu ve Sovyetler Birliği’nin Asya’yı işgal etme planının bir parçasını oluşturduğunu düşünmekteyiz. Fransız ve Alman yetkililer eğer Kore’deki gibi Amerikan kuvvetleri de Batı Avrupa’dan çekilirse aynı akıbetin başlarına gelmesinden çekinmektedir. Avusturya Dışişleri Bakanı P.C. Spender bu hareketin ulusal Çinlilerin son kalesi olan Taiwan’ı da içine katarak büyüyeceğinden endişe ettiğini ifade ederek “sadece ABD kamuoyunun değil tüm dünyanın Kore meselesinin nerelere varacağını merak ettiğini vurgulamaktadır. Dünya komünist

126 “*The Cat In The Kremlin*”, **Time**, Jul 17 1950, Time Archive

127 “*Limiting U.S.Attacks to So. Korean Hit*”, **The Washington Post**, Jun 29 1950

128 “*U.S. Officials Still Regard Korean Fighting Calmly, Not as Start of Third World War*”, **The Washington Post**, Jul 8 1950

129 “*Status Of Europe Gets New Attention*”, **Los Angeles Times**, Sep 11 1950

basımı ise olayın Güney Kore tarafından başlatıldığını savunmaktadır.¹³⁰ Savaşla beraber Almanya'nın NATO'ya alınması ve silahlandırılması konuları da sıkça gündeme gelmiştir.¹³¹

Kore'deki savaşa ABD haricindeki ülkelerin askeri kuvvetleri ile katılımlarının yeterli düzeyde olmadığı konusu, ABD kamuoyu tarafından eleştirilmiştir. ABD'den sonra en fazla asker gönderen ülke olan İngiltere hükümeti dahi bu konuda tereddütler yaşamıştır. İngiliz kuvvetlerinin Malezya, Almanya ve Hong Kong'da bulunmalarından dolayı Kore'de savaşmak için uygun olamayacağı bildirilmiş olup, ABD askeri gücünün dünyadaki en iyi ve en hazır güç olduğunu bu yüzden bunu tek başına yapabilecek kapasitede olduğunu belirtmişlerdir.¹³²

Komünist partinin, ABD'deki resmi organı olan "Oily Worker" yaptığı haberde; Üçüncü dünya savaşını durdurulması gerektiği, ABD'nin müdahale kararını tüm Pasifiği ve Asya'yı kontrol altına alma planının bir parçası olduğunu belirterek bunun gerçekleşmesi için Güney ve Kuzey Kore'yi savaşın eşiğine getirdiğini iddia etmiştir.¹³³

Savaşın tüm aşamaları kamuoyu tarafından yakinen takip edilmiş, ülkede birlik beraberlik havası oluşturmuş¹³⁴ ve Kuzey Kore'nin başlattığı saldırılardan Sovyetler Birliği sorumlu tutulmuştur.¹³⁵ Kuzey Kore'nin Seul'u almasından sonra Amerikan kamuoyu, Kore harbi konusunda ikiye bölünmüş bazıları Yunanlıların verdiği özgürlük mücadelesinde olduğu gibi başarılı olunacağını düşünürken,

130 Hanson W. Baldwin, "Article 2", **The Washington Post**, Jun 28 1950; "Korea War Shakes Democratic World", **Los Angeles Times**, Jun 27 1950, s. 2; "Major Decisions In Korea", **The New York Times**, Jun 30 1950

131 Philip DODD, "Senate Passes Bill To Extend Draft For Year", **Chicago Daily Tribune**, Jun 28 1950

132 Arthur VEYSEY, "Truman Action Gets Britain's Moral Support", **Chicago Daily Tribune**, Jun 28 1950

133 "Daily Worker Blasts U.S. Role in Korean War", **Los Angeles Times**, Jun 29 1950

134 "Nation Already at War, Morse Tells Senators", **The Washington Post**, Jul 6 1950

135 "Washington Holds Russia To Account", **The New York Times**, Jun 25 1950, s.20

diğerleri daha karamsar bir şekilde, Güney Korelilerin savaşıma azminin olmadığını ve Çin'in yolunda giderek komünizmi kabul edeceğini düşünmektedir.¹³⁶ Ancak savaşı ilerleyen aşamalarında Güney Kore ordusu hakkında ümit verici açıklamalarda yer almıştır.¹³⁷

Kore savaşı, Truman iktidarında birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Truman yönetimi tarafından, Kore'ye asker gönderirken kongreden izin alınmadığı, İngiliz çıkarlarını gözeterek Akdeniz savunması ile zaman kaybedildiği, Yunanistan ve Türkiye'yi içine alan yardım planının Pasifik bölgesine neden genişletilmediği, ulusal Çin hükümetinin başarıya ulaştırılması için gerekli yardımların neden yapılmadığı, Kore, Taiwan ve Pasifik bölgesi için şu an yapılanların neden savaş çıkmadan önce düşünülmendiği, Kore'ye neden daha fazla kuvvetin gönderilmediği, Ulusal Haber Alma Teşkilatının raporlarında Kuzey Kore'nin kuvvet yığınlanması yapmakta olduğunu hükümete bildirilmesine rağmen neden tedbir alınmadığı gibi konular tüm kamuoyu tarafından eleştirilmiştir.¹³⁸ ABD'li yetkililerin, savaştan önce Güney Kore ordusunu Pasifiğin en güçlü ordusu olarak nitelendirilmelerini müteakip, savaşta bu kadar çabuk bozguna uğramış oluşu eleştirilen diğer bir konu olmuştur.¹³⁹

ABD'nin savaşı girmesinin ardından Kore meselesi uluslararası ortamda tartışılarak siyasi çözümler bulma girişimleri üzerine; BM genel kurulunda 1 Ağustos 1950 tarihinde Rus temsilcisinin de katılımıyla görüşülmeye başlanmıştır. Sovyetler Birliği, Kore sorununun barışçıl yöntemlerle çözülmesini, Çin Komünist rejiminin Çin Devleti olarak tanınmamasını, ABD'nin Mançurya'yı bombalaması ve Taiwan politikalarını eleştirmiştir. Bunun üzerine Mançurya'da incelemelerde bulunmak

136 "War Korea in Critical Phase Now", **Los Angeles Times**, Jul 6 1950

137 "Gen. Mac Arthur's Confidence Visit To Korea, Warning Of New Setbacks", **The Times**, Jul 28 1950, s. 6

138 Arthur Sears HENNING "Echo Of Korean Explosion Due In Senate Probe", **Chicago Daily Tribune**, Jul 10 1950; Arthur KROCK, "Korea: Plus and Minus", **The New York Times**, 26 Temmuz 1950, s.8

139 . Hanson W BALDWIN, "U.S. Errors in Korea", **The New York Times**, Jul 10 1950, s.7

üzere bir komisyon kurulması teklifi gündeme getirilmesine rağmen Sovyetler Birliği'nin vetosu ile gerçekleştirilememiştir.¹⁴⁰

Kuzey Kore'nin savaşın başlamasıyla kısa sürede aldığı mesafeye karşılık Amerikanın savaşa müdahil olmasından sonra geri çekilmelerin yaşanmasına rağmen, Kuzey Kore'nin başarısını Stalin'de görmüştür. 27 Ağustos 1950 gönderdiği mektupta; Amerika'nın Güney Kore'nin yanında savaşa girmesinin ardından savaşın yankılarının Kore ile sınırlı kalmayacağını artık bu savaşın dünyadaki Komünistler ile Emperyalistlerin savaşı olduğunu, geçici geri çekilmeler olabileceğini, Sovyetler Birliği'nin de II. Dünya savaşında geri çekilmek zorunda kaldığı durumlarla karşılaştığını, ancak sonucunda zafer kazandığını belirtmiş, savaşın bundan sonra ki aşamalarında kendilerine Sovyetler Birliği'nin desteğinin devam edeceğini bildirerek komünist lideri kutlamıştır.¹⁴¹

Eylül 1950'de Kore savaşı devam ederken BM kuvvetleri komutanı Mac Arthur, Kuzey Kore ordusunun püskürtülmesi için cephe gerisinden gelen desteğin öncelikle kesilmesi konusunda Başkan Truman'ı ikna ederek İnchon bölgesinden başarılı bir çıkarma taarruzu yapmıştır. Çıkarma Kuzey Kore ordusu tarafından beklenen bir hamle değildi. Güney Kore topraklarında bulunan Kuzey Kore güçleri ile 38. paralelin Kuzeyinde kalan askeri güçler arasındaki irtibatın kesilmesi, BM askerlerinin moralinin düzelmesini ve Başkan Truman'ın politikalarında değişikliğe gitmesini sağlamıştır. ABD hükümetinin, savaşın başlangıcındaki amacının, Kuzey Kore ordularını 38. paralele kadar püskürtmek olduğunu 29 Haziranda yaptığı konuşmasında açıkça dile getiren Dışişleri Bakanı Dean Acheson, İnchon çıkarmasının ardından politikalarda değişikliğe giderek, tüm Kore'nin birleştirilmesini amaç olarak belirlemiş ve ardından Başkan Truman 1 Ekim 1950'de, 38.paralelin geçilmesi planını onaylamıştır.¹⁴² Aynı günlerde Kore'de görevlendirilen

140 DENNETT, a.g.e. ,s.441

141 **Telegram from Stalin to Kim Il Sung** (Stalin'den Kim Il Sung'a Telgraf),Aug 27 1950, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 347, Listy 5–6, 10–11 (original copy); and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 4, Papka 11, Listy 155–156, CWIHP Archive

142 MOTRAY, a.g.m.

Türkiye'nin Seul büyükelçisi ve BM gözlemcisi Dr. Kamil İDİL' inde aralarında bulunduğu komisyon, çalışmalarını tamamlayarak Kore'nin esas sorununun, yapay bir şekilde bölünmüş olması ve bu bölünmeden kaynaklanan seçimlerin yapılamaması olarak göstermiştir. Kuzey Kore yönetimi başta olduğu sürece bunun gerçekleşmesinin mümkün olmadığını ifade ettikleri rapor BM'ye sunulmuştur.¹⁴³

İnchon çıkarması sonucunda; Kuzey Korelilerin aşırı derecede moral ve motivasyon kaybına uğradığını ve içinde buldukları durumdan kendi çabalarıyla çıkmalarının mümkün olmadığını gören Kuzey Kore lideri Kim İl Sung, 29 Eylül 1950 günü savaşın seyri hakkında Stalin'e gönderdiği mesajda durumlarının kötü olduğunu dağılan kuvvetlerini toparlamaya çalıştığını, ABD güçlerinin toparlanmalarına fırsat vermeden 38. paraleli geçmeleri halinde tüm Kore'yi kaybedebileceklerini, Sovyetler Birliği'nin de savaşa girmesini ya da Çin gönüllü birliklerinin kendilerini desteklemesini istemiştir.¹⁴⁴

Başkan Truman Kore savaşına müdahil olunmasının sebeplerini 1 Eylül 1950 tarihinde halka açıklayan konuşmasında; Hükümetinin şimdiye kadar komünizme karşı kararlı duruşunun Yunanistan ve Türkiye örneklerinde olduğu gibi devam edeceğini, Kore halkının diğer tüm özgür halklar gibi bağımsız ve birleşik yaşamaya hakkı olduğunu, BM yasaları çerçevesinde bu amaca hizmet edeceklerini, Kore'deki savaşın tüm dünyaya yayılmaması ve Çin'in BM'ye karşı bir savaşa girmek durumunda kalmaması temennisinde olduğunu Asya'da ve Taiwan'da toprak talep etmediklerini ve barış istediklerini belirtmiştir.¹⁴⁵

Kore savaşına kamuoyunun tepkileri başından itibaren olumlu olmuştur, savaşın ilerleyen aşamalarında, Çin'in savaşa girişine kadar olan dönemde de bu görüş değişmemiştir. Nitekim 5 Ağustos 1950'de yapılan araştırmada halkın

143 Department Of State, **a.g.e.**,s.2573

144 **Telegram from Kim Il Sung and South Korean Communist leader Pak Hon-Yong to Stalin.**(Kim Il Sung ve Güney Kore Komünist Parti Lideri Pak Hon-Yong'dan Stalin'e Telgraf), Sep 29 1950, APRF, fond 45, opis 1, delo 347, listy 41-45, CWIHP Archive

145 Department Of State, **a.g.e.**,s.2567-2570

% 65'inin savaşa girilmesini onayladığı ve %70'nin de savaşın bir yıl gibi kısa bir sürede sona ereceğini düşündükleri görülmektedir.¹⁴⁶

Halkın % 70'i temel ihtiyaç maddeleri fiyatlarının Kore savaşı öncesinde ki haliyle kalması durumunda maaşlarında artırıma gidilmesine gerek olmadığını¹⁴⁷, %60'ı ise savaş giderlerinin borç alınmadan vergi artırımıyla karşılanmasını istedikleri görülmektedir.¹⁴⁸

Savaşın başladığı dönemde, ABD'de yaklaşan Temsilciler Meclisi ve Kongre seçimleri nedeniyle iç siyaset ortamını da etkileyen en önemli olayın Kore meselesi olduğu görülmektedir. Seçim dönemindeki savaşla ilgili en ilginç benzetme Ulusal Demokrat Komite başkanı William M. Boyle'den gelmiştir. Kore savaşını futbol gibi bir materyal haline getirerek bunun üzerinden kazanımlar elde etmeye çalışan Cumhuriyetçileri eleştirerek, ABD halkının buna karşı kayıtsız kalmayacağını ve bu durumdan Cumhuriyetçilerin zarar göreceğini söylemiştir.¹⁴⁹ Demokrat Senatör adayları hükümetin olumlu karar verdiğini ve komünizmle mücadele açısından savaşa girilmesinin gerekliliğini savunurken, Cumhuriyetçi adaylar ise ordunun savaş için hazırlıksız olduğunu, vergi artışlarının yaşanacağını savunarak, Dışişleri ve Savunma Bakanını suçlamışlardır. Cumhuriyetçiler savaşı seçim çalışmalarında iyi kullanarak, kongrede beş, temsilciler meclisinde de 28 sandalye kazanmıştır.¹⁵⁰

7 Ekim 1950 tarihine gelindiğinde BM tarafından 47'ye karşı 5 oyla General Mac Arthur'a Kore'yi özgür bir ulus olabilmesi için tek bayrak altında birleştirme görevi verilmiştir.¹⁵¹ Bu görevi yerine getirmek için harekete geçen BM barış gücü 9

146 Mildred STRUNK, "The Quarter's Polls", **The Public Opinion Quarterly**, Vol. 15, No. 1, (Spring 1951), s.170

147 George GALLUP "Public Urges Curbs, But No Rationing", **The Washington Post**, Aug 18 1950; s. 15

148 George GALLUP, "Public Backs Paying For War By Taxation", **The Washington Post**, Aug 23 1950, s. 12

149 "Boyle Warns G.O. P. on Korea as Issue, **The New York Times**, Aug 24 1950, s. 30

150 "Korea To Be Issue In November Vote", **The New York Times**, Aug 7 1950

151 Department Of State, **a.g.e.** ,s.2584

Ekim 1950’de 38. paraleli geçmiş ve Kuzey Kore’ye teslimiyet çağrısında bulunarak ilerleyişine devam etmiştir. İlerleme esnasında önemli bir direnişle karşılaşılmamış aksine esir sayısında gözle görülür bir artış meydana gelmiştir. Bu aşamadan sonra Tokyo’da bulunan BM karargâhı dağılan birlikleri toparlamaktan çok savaş başladığından itibaren ilk kez, açlık ve sefaletle mücadele eden Kore halkı için çözüm arayışına girmiştir.¹⁵²

Savaştan gelen iyi haberler üzerine kamuoyundaki panik havası biraz olsun atlatılmış ve ABD ordusuna olan güvende artmıştır. Ekim 1950’de, yapılan kamuoyu araştırmasında sorulan “eğer Çin savaşa girerse ABD’nin savaşı kazanma ihtimali ne olur?” sorusuna, halkın %57’sinin evet kesinlikle kazanır şeklinde görüş belirtmeleri bunun göstergesidir.¹⁵³

Komünizme karşı ilk sıcak çatışmanın Kore’de başlamasıyla birlikte ABD kamuoyu, Sovyetler Birliği ile sorunların halledilebileceğine yönelik umutlarını iyice kaybettiği görülmektedir. Ekim 1950’de yapılan araştırmada Stalin ile Truman’ın sorunları konuşarak çözemeyeceğini savunanların oranı % 61’e kadar çıkmıştır. Bu dönemde askeri harcamaların artması, halkın % 66’sının ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandıklarını göstermektedir. Halkın araba, televizyon gibi ihtiyaçlarının ikinci plana atılarak tank, silah ve uçak gibi malzemeler üretilmesini, Demokratların %54’ü, Cumhuriyetçilerin ise %44’ü savunmaktadır. Savaş başladıktan sonraki altı ayda emtia fiyatları hakkında yapılan araştırmada ise katılımcıların % 67’sinin arttığı cevabını verdiği gözlenmiştir.¹⁵⁴

BM güçleri ilerlerken Kuzey Kore, hem toparlanmak hem de ABD’nin tüm Kore’yi birleştirmek için 38. paraleli geçtiğinde neler yapması gerektiğini planlarken Stalin, Kim İl Sung’a bir mesaj göndererek duruma kayıtsız kalmadığını belirterek

152 “American Patrols Cross 38th Parallel Gen. Mac Arthur’s Last Call For Surrender” ,**The Times**, Oct 9 1950, s. 4

153 STRUNK,**a.g.m.**, s.170

154 STRUNK, **a.g.m.**, s.166–168

değerlendirmelerde bulunmuştur. Stalin; Çin'in, BM kuvvetlerinin 38. paraleli geçmesi halinde savaşa müdahil olması gerektiğini, Amerikanın Japonya ile Kore'yi egemenliğine almasının, Çin topraklarına yapacağı bir harekât için köprü başı tesis etmesini sağlayacağını düşündüğünü belirtmiştir. Stalin, Kore meselesinde açıkça ABD'nin genel bir savaşa hazır olmadığını, Çin'in savaşa girmesi durumunda ABD'nin sorunun barışçıl yöntemlerle çözülmesini isteyeceğini savunmuştur. Ayrıca Stalin, ABD'nin Kore'yi almasının ardından mutlaka Japonya ile beraber Çin topraklarına saldıracağını hatırlatması üzerine, Çin savaşa girmeyi kabul etmiştir.¹⁵⁵

Çin'in savaşa girmesindeki en önemli etken Japonya'nın güçlenmesi ve müttefiki ABD ile birlikte Çin'i tehdit ederek gelecekte saldırıda bulunabileceği fikridir. Çin, tarih boyunca, BM Kuvvetlerinin yaklaşmakta olduğu Kuzey Kore sınırına yakın olan geniş düzlükleri ve enerji santralleri bulunan Mançurya bölgesinden saldırıya uğramıştır. Çin, stratejik olarak çok önemli olan bu bölgeyi elinde tutabilmek için tarih boyunca savaşı göze almıştır. Bu gelişmelerden habersiz olan ABD ve BM, Birleştirilmiş Kore hayalini kurarken, Çin sadece savaşa girmek için uygun zamanı beklemiştir.¹⁵⁶

ABD Hükümeti, BM'nin uluslararası desteğini arkasına alarak Kore'de tek bir devlet kurulabileceğini düşünürken 6 Kasım 1950'de BM kuvvetlerinin, Çin'in savaşa olduğunu bildirmesi ile tam bir şok yaşamıştır. 7 Kasım 1950'de BM Güvenlik konseyi Çin'i acil toplantıya çağırılmış, ancak Çin, BM'nin kendilerine ve Kore'ye olan tutumları ile Amerika'nın Tayvan'daki ayrılıkçı hükümeti desteklemesini sebep göstererek daveti kabul etmemiştir.¹⁵⁷

Çin'in savaşa girişi, hem ABD hem de tüm dünya için tam bir şok etkisi yaratmıştır. Kore Savaşının seyri ve buna mukabil kamuoyunun tavrı tamamen değişmiştir.

155 **Letter from Stalin to Kim Il Sung** (Stalin'den Kim Il Sung'a Mektup), Oct 8 1950, APRF, f. 45, op. 1, d. 347, ll. 65-67., CWIHP Archive(EK-12)

156 SUMMERS, **a.g.e.**,s.173

157 DENNETT,**a.g.e.**,s.442

1950–1953 yılları arasında yapılan kamuoyu araştırmalarına göre 1950 yılında ABD'nin Kore savaşına girerek hata yaptığını savunanların oranı % 20 iken, Çin'in savaşa girişinin ardından % 50–55, 1953 yılında % 40–45 olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁵⁸

D. Çin'in Savaşa Girişinden Ateşkes Görüşmeleri Başlangıcına Kadar Olan Dönem

Kore Savaşı'nın patlak vermesiyle, Çin birlikleri Kore'de olabilecek beklenmedik gelişmelere önlem alabilmek için hazırlıklarını büyük lde tamamlamışlardı.

30 Haziran 1950'de Çin, askeri gzlemcilerini Kuzey Kore'ye göndermiş, 7 ve 10 Temmuz'da Çin Askeri İlişkiler Komitesi toplanarak, BM kuvvetlerinin Yalu Nehri'ni geçmeleri ile gerekli müdahaleyi yapabilmek için hazırlıkların tamamlanması kararı almıştır. Kuzey Kore ordusunun BM gücünün başarılı taarruzları ile geri püskürtülmesi sonucunda, 38. Paraleli geçerek tüm ülkeyi birleştirme kararının, Truman tarafından Ekim ayında alınması üzerine Çin kamuoyunda, tedirginlik ve kuşku havası oluşmuştur. Mao, 15 Eylül'de yapılan İnhon çıkarmasından sonra Yalu Nehri'nin geçilmesi durumunda gerekli müdahaleyi yapmak üzere sınıra birliklerin konuşlandırılması talimatını vermiştir. 24 Ekim'e gelindiğinde Çin Dışışleri Bakanının kongrede yaptığını konuşmada, Kore yarımadasının Çin için öneminden ve Amerika'nın ilerleyişinin aslında Japonlarla birlikte tüm Çin ve Taiwan'ı içine alabileceğinden bahsederek savaş için kongreden gerekli desteği almıştır.¹⁵⁹

158 Margaret LEVI, **Consent, Dissent And Patriotism**, Cambridge University Press, 1997,s. 176

159 Michael H. HUNT, "Beijing And The Korean Crisis June 1950-June 1951", **Political Science Quarterly**, Vol.107, No.3, (Autumn 1992), s.458–464

Kasım 1950’de Çin gönüllü kuvvetlerinin savaşa müdahil olacağını ne Başkan Truman ne de Mac Arthur tahmin edebilmişti. Çin’in beklenmedik savaşa girişi ile BM kuvvetleri batıda 130 bin kişilik, doğuda 120 bin kişilik Çin gönüllü ordusu ile karşılaştı.¹⁶⁰ Çin, savaşa katıldığında Kore’de 6ncı Orduya bağlı 18 Tümeni, 9ncü Orduya bağlı 30 Tümeni savaşmakta ve dahası 3ncü Orduya bağlı 9 tümeni ihtiyatta beklemektedir.¹⁶¹

Çin’in savaşa girişiyle Kuzey Kore ordusu moral üstünlüğünü sağlayan taraf olmuştur. Mac Arthur’un Tokyo’da zafer hazırlıkları yaptığı ve ABD Kamuoyunun, BM ordusunun Eylül ve Ekim aylarında gerçekleştirdiği başarılı taarruzların sonunu getirmesini beklediği bir dönemde meydana gelen bu müdahale şok etkisi yaratarak kamuoyunu derinden endişeye sevk etmiştir.¹⁶²

Mao’nun savaşı kazanarak tüm dünyaya kendini kanıtlamak, Çin’i Asya’nın merkezi haline getirmek, Kuzey Kore gönüllü birliklerinin Çin’in bağımsızlığını kazanmasında vermiş olduğu desteklere karşı borcunu ödemek istiyordu.¹⁶³ Ayrıca Ulusal Çin kuvvetlerini yenerek Komünist Çin’i yeni kuran Mao, Kuzey Kore yenildiğinde komşusunun ABD olacak olması, komünist hareketin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabileceğini düşünüyordu.¹⁶⁴

BM Güvenlik Konseyi 10 Kasım 1950 tarihinde yayınladığı kararı ile Çin birliklerinden savaşı durdurmasını istenmiştir.¹⁶⁵ Çin’in savaşa girişi, savaşın kaderini tamamıyla etkilediğini değerlendiren ABD ise Çin’e bir uyarı ve garanti mektubu

160 SUMMERS, a.g.e., s.171

161 **Telegram from Zhou Enlai to Stalin** (Zhou Enlai’den Stalin’e Telgraf), Nov 16 1950, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 335, Listy 117–118, CWIHP Archive

162 “*Security Council To Consider New Situation In Korea Gen. Mac Arthur On Confirmed Fact Of Chinese Intervention*”, **The Times**, Nov 7, 1950, s. 6

163 MOTRAY, a.g.m.

164 **Letter from Stalin to Kim Il Sung** (Stalin’den Kim Il Sung’a Mektup), Oct 08 1950, APRF, f. 45, op. 1, d. 347, ll. 65-67., CWIHP Archive

165 Department Of State ,a.g.e.,s.2609

göndermiştir. Mektupta, eğer Çin, Kuzey Kore'ye asker göndermeye devam ederse Mançurya'ya elektrik sağlayan santralleri yıkmakla ve Çin ile savaşmakla tehdit ederken, Çin savaşı durdurursa santrallerin elektriğinin Mançurya'yı aydınlatmaya devam edeceği belirtilmektedir.¹⁶⁶ Ayrıca Mac Arthur savaşı kazanmak için mutlaka savaşın, Çin'e yayılmasını, en azından Çin sahillerinin kontrol altına alınmasını, kritik tesislerin hava gücü ile vurulmasını, Çin ulusal birliklerinin Mao'ya karşı bir saldırı başlatmasını planlamıştı; ancak bunlar Truman Yönetimi tarafından kabul edilmemiştir.¹⁶⁷

Çin'in savaşa katılmasından sonra ABD kamuoyunda oluşan olumsuzluklar üzerine dönemin ABD Dışişleri Bakanı Dean Acheson, Çinlilerin Kore Harbine müdahil olmalarından sonra 29 Kasım 1950'de kamuoyundaki kafa karışıklıklarını ve neden ABD'nin bu savaşta olduğu gibi sorulara cevap vermek, hükümetin görüşlerini anlatmak için bir konuşma yapmıştır. Acheson konuşmasında; Hükümetin ana stratejisinin özgürlükleri korumak olduğunu ve Özgürlük stratejisinin 6 ana unsurunu açıklamıştır. Buna göre ABD Kore'de devam eden savaşa Çin'in katılımının ardından daha büyük bir iç ve dış kamuoyu desteğini alarak devam etmek istiyordu. Öncelikle Kore üzerindeki politik hataları bir kenara koyarak bundan sonra BM ve NATO üyesi ülkelerinin etkin katılımıyla bu savaşa devam edilmesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁶⁸

Çin birliklerinin savaşa girmesi ile bozguna uğrayan BM gücü, 38. Paralele kadar geri çekilmek zorunda kalmıştır. 01 Aralık'ta Stalin, Çin'i başarılarından dolayı kutlarken tüm Bolşeviklerin gurur kaynağı olduğunu belirtmiştir.¹⁶⁹ Bu fırsatı değerlendiren Mao, 13 Aralık'ta, birliklerine 38. paralelin güneyine geçme emrini vermiştir. Mao, bu hareketin amacını açıklarken; Kore'den tüm dış güçlerin

166 "Security Council To Consider New Situation In Korea Gen. Mac Arthur On Confirmed Fact Of Chinese Intervention", **The Times**, Nov 7 1950, s. 6

167 MOTRAY, **a.g.m.**

168 _____; *The Annals Of America 1776–1976*, **a.g.e.**,s.45

169 **Telegram from Stalin to Mao Zedong** (Stalin'den Mao Zedong'a Telgraf), Dec 01 1950, No. 3153., CWIHP Archive

çıkarılması, Taiwan'dan ABD'nin elini çekmesi ve BM'de Çin'in tanınarak yerini alması olarak özetlemiştir. Çin'in 38.pareleli geçmesi nedeniyle lojistik ihtiyaçların karşılanması güçleşmiş, birliklerde moral üstünlüğü azalmış ve bıkkınlık baş göstermiştir. Bu etkenleri göz önüne alan Mao, daha fazla ilerlenemeyeceği sadece çok sayıda BM askerinin öldürülmesi ile uluslararası ortamın değişeceğini ve anlaşma zemininin aranacağını savunmasına rağmen¹⁷⁰, BM'nin Çin ile ateşkes anlaşması imzalanması için aldığı kararı kabul etmemiştir.¹⁷¹

Çin, BM'nin 38.parelede kalmak şartıyla teklif ettiği barış ve ateşkes anlaşmasının kendi öne süreceği şartların kabul edilmesi durumunda yapılabileceğini istemesine rağmen, Stalin anlaşmaya taraftar değildir. Çünkü durum üstünlüğü ve inisiyatif Çin'in elindedir ve daha fazla ilerleyerek daha iyi bir anlaşma zemini bulunabileceği düşünülmektedir.¹⁷²

Çin'in teklif etmek istediği şartlar; tüm yabancı güçlere ait kuvvetlerin Kore'den çekilmesi, ABD'nin Taiwan'dan bütün kuvvetlerini çekmesi, Kore sorununun Kore halklarının kendileri tarafından çözülmesi, Çin Halk Cumhuriyetinin BM'de temsil edilmesi ve Chiang hükümetinin temsil yetkisinin kaldırılması ile Dışişleri Bakanlarının Japonya'da barış anlaşmasını görüşmek üzere toplanmasını içermektedir.¹⁷³ Bu dönemde yapılan kamuoyu araştırmasında sorulan “eğer Çin, Kore savaşını bırakır ise ABD ve müttefikleri Çin'i tanıyarak BM'de yer verilsin mi?” sorusuna kamuoyunun %55 evet yanıtını vermiş olması, Çin'in bir takım isteklerinin dahi kabul edilerek savaşın bitirilmesinin istendiğini göstermektedir.¹⁷⁴

170 HUNT, **a.g.m.**,s.466–467

171 Department Of State, **a.g.e.**,s.2610

172 **CC Politburo decision with approved message to Vyshinsky in New York** (Politbüro'dan Vyshinsky'ye Mesaj) , Dec 07 1950, APRF, Fond 3, Opis 65, Delo 828, Listy 23–24 and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 5, Papka 11, Listy 7–8, CWIHP Archive

173 **Telegram from Roshchin conveying message from Zhou Enlai to Soviet government** (Zhou Enlai'den Sovyet Hükümetine Telgraf), Dec 7 1950, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 336, Listy 17–19 and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 3, Papka 11, Listy 193–195, CWIHP Archive

174 STRUNK, **a.g.m.**,s.171

BM'nin, Kore'de Çinliler tarafından yenilgiye uğratılmasıyla ABD kamuoyunda, daha fazla insanın feda edilmemesi gerektiği, 150 milyonluk ABD halkının ekonomik olarak yıprandığı, bütçe giderlerinin 90 milyar doları aştığı, enflasyonun arttığı, doların değerinin %15–20 oranında düştüğü gibi konular üzerinde durularak, silahlı kuvvetlerin ani kararlarla sonu olmayan maceralara itilmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu dönemde ABD kamuoyunun içinde bulunduğu durumu en iyi özetleyecek kelime ise “endişe” olmuştur.¹⁷⁵

ABD kamuoyunda Atom bombasının kullanılması ihtimali savaşın kötüye gittiği Aralık aylarında tartışılmış hatta tüm Kore'yi bırakarak Japonya'ya çekilmenin nasıl yapılması gerektiği konusunda Mac Arthur'dan görüş istenmiştir.¹⁷⁶ Kamuoyu araştırmasında sorulan “Çin'e karşı atom bombası kullanılsın mı?” sorusuna %45'in evet yanıtının verilmesi, yöneticiler kadar halkında bu konuda kafasının karışık olduğunu göstermektedir.¹⁷⁷

1946 yılında halkın % 60'ı, Sovyetler Birliği dünyayı kendi kontrolü altına almak için kendine bağlı devletler oluşturduğuna inanırken, Kore Savaşı'nın başlaması ve Çin'in savaşa girişi ile bu oran %81'e kadar çıkmıştır. 1949 yılında yapılan diğer bir araştırmada, ABD hükümetinin “Çin ulusal kuvvetlerine yardım etmek için Taiwan'a gerekli yardımlar gönderilsin mi?” sorusuna % 29'u evet derken, aynı soru 1950 yılının sonlarında sorulduğunda %48'i evet, 1951 yılında ise %54'nün evet cevabını vermiş olması, Çin'in ABD için giderek artan boyutlarda bir tehdit unsuru haline geldiğini göstermektedir.¹⁷⁸ Çin, Kore Harbine müdahil olmadan önce ABD'nin nükleer tehdidinden öte içerdeki antikomünist kuvvetler ile Taiwan'daki ayrılıkçı güçleri harekete geçirerek saldırmasından çekinmiştir. Ancak

175 _____; The Annals Of America ,a.g.e.,s.46–49

176 a.g.e., s.50

177 STRUNK, a.g.m. ,s.168

178 QUESTER,a.g.m.,s.661–662

ABD'nin bunu yapamayacağını, savaşa girdikten sonra anlayabilmiş ve Mao, 24 Ocak 1951'de yaptığı konuşmada bunu ifade etmiştir.¹⁷⁹

Kamuoyunun büyük bir çoğunluğu, Kore meselesi hakkında iki görüş üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu görüşler; Kore'deki durumun çözülebilmemesinin yolunun daha fazla güç kullanımı ile olabileceği veya Kore probleminde yapılacak en iyi şeyin Kore'den çekilmek olduğudur. Bu görüşlerden ikisi de Amerikan halkı tarafından tartışılmıştır. ABD hükümeti ise, bu görüşlerden birincisini yeni bir dünya savaşına yol açabilir endişesiyle kabul etmeyerek amaçlarının savaşı büyütme değil, çok acil biçimde tüm müttefiklere ve Avrupa'ya yardımcı olarak onların gelişimine katkıda bulunmak olduğunu ifade etmiş, ikinci görüşün ise Komünizmin zaferi anlamına geleceğinden, kabul etmeyerek Kore'de sınırlı bir savaşı tercih etmiştir. Kamuoyu ise savaşın uzamamasını ve bir an önce bitirilmesini istemiştir.¹⁸⁰ Çin'in savaşa girişinden önce Kore'ye müdahale eden Birleşik Devletlerin hata yaptığını düşünenlerin oranı % 20 iken, Çin'in savaşa girişinden sonra bu rakam % 50'ye kadar çıkmıştır. Her 7 Amerikalıdan 6'sı Kore Harbinin Sovyetler Birliği tarafından Çin ile savaşan ABD'nin zayıflatılması için kurulmuş bir tuzak olduğunu düşünmektedir.¹⁸¹

Kore harbi, başlangıcından itibaren başta ABD olmak üzere tüm dünya ekonomisini olumsuz olarak etkilemiştir. Kore'deki gelişmeler ışığında dünyadaki hammadde fiyatlarında artışların yaşandığı, enflasyonun yükseldiği, üretimin ise askeri silahlanmaya kaydığını göstermektedir. ABD ve dünyada temel gıda maddeleri ve hammaddelerinde yükselmeler yaşanmış, spekülasyon hareketleri baş göstermiştir. Avrupa'da ise sivil üretimden askeri üretime geçilmesi nispeten borç yükünü arttırmış ve gelir gider dengesini bozmuştur.¹⁸²

179 HUNT, a.g.m., s.472-473

180 Raymond DENNETT, Katherine D.DURANT., **Documents On American Foreign Relations**, Vol XIII, January I-December 31 1951, Princeton University Press, 1953, s. 430-437

181 George GALLUP, "Growing Disapproval Of U.S. Entry In Korean War Noted", **The Washington Post**, Mar 2 1951, s. 1

182 "World Economic Trends Effect Of Korean War On Prices", **The Times**, Feb 1951, s.3

Savaşın ilerleyen aşamalarında, Seul dört kez el değiştirmesine rağmen 14 Mart 1951 itibari ile tekrar BM ordusunun eline geçmiştir. Bu tarihten itibaren Çin birlikleri çok fazla bozulma göstermeden nerede ise gönüllü denebilecek biçimde kuzeye doğru geri çekilerek, 38. Paralelde savunma mevzilerini oluşturmaya başlamışlardır.¹⁸³ Nisan 1951’de Mac Arthur’un görevden alınmasından sonra başlayan Çin’in bahar taarruzları geri püskürtülerek, BM Ordusunun Mayıs ayı boyunca devam eden karşı taarruzu ile Çin birlikleri yaklaşık 80 km geriye çekilmek zorunda kalmış ve savaş 38. Paralelde mevzi muharebelerine dönüşmüştür.¹⁸⁴

E. Douglas Mac Arthur’un Görevden Alınması

Mac Arthur I. ve II. Dünya savaşına katılarak büyük başarılarla imza atmış bir komutandır. II. Dünya savaşının sonunda Japonya’da ABD’nin Uzakdoğu Asya birlikleri komutanlığını yaptığı sırada, Kore’de savaşın patlak vermesi üzerine teşkil edilen BM Gücü komutanı olarak Kore’ye gönderilmiştir. Mac Arthur iyi bir asker olduğu kadar, iyi bir devlet adamı olduğunu Japonya’da görev aldığı dönemde yaptığı icraatlarla kanıtlamıştır.

25 Haziran 1950’de Kuzey Kore saldırıları ile başlayan savaşta ABD Hava ve Deniz kuvvetlerini savaş bölgesine sevk ettikten sonra BM’yi acil toplantıya çağırarak 27 Haziran 1950’de barış gücü gönderme kararı almıştır. Bu durum 59 ülkeden oluşan BM’nin o güne kadar ki ilk barış kuvvetleri oluşturma kararıydı. Oluşturulan BM Kore Barış Gücünü komuta etme görevi General Mac Arthur’a 8 Temmuz 1950 de verilmiştir.¹⁸⁵

183 “*Allies Again In Seoul South Korean Patrols Find City Almost Deserted*”, **The Times**, Mar 15 1951, s. 6

184 “*Communists Retreating On 80-Mile Front Allied Gains In Counter-Attack From*”, **The Times**, May 24 1951, s. 4

185 C. ARNA, H. ASLANOĞLU, **Kore ve Kore Harbi**, Emek Basımevi, Ankara 1951,s. 42–43

General Mac Arthur Kuzey Kore saldırılarını durdurup, karşı saldırılarla 38. paralele kadar püskürtmeyi başarmıştır. BM Güçlerinin hızlı ilerlemesinden ve kendi toprakları için tehdit olduğunu ileri süren Çin'in, savaşa müdahil olmasının ardından Mac Arthur komutasındaki birlikler hızla geri çekilmek zorunda kalmış ve Seul dâhil kaybedilmiştir. Bu aşamada Mac Arthur Truman'a konuyla ilgili yeni öneriler götürerek Taiwan ve Çin'deki ABD yanlısı ulusal güçleri harekete geçirip bu bölgeye kaydırılacak ek kuvvetlerle savaşı 38. paralelin kuzey kısmına taşıma fikrini paylaşmıştır. Başkan Truman ise dünya ve ABD kamuoyundaki III. Dünya savaşı çıkma olasılığı karşısındaki tepkileri ve oluşan panik havasını azaltmak ve savaşın Kore ile sınırlı kalması düşüncesinden dolayı derin bir görüş ayrılığına düşmüşlerdir.¹⁸⁶

Müteakiben, Mac Arthur Başkanın politikalarının, komünizmi güçlendireceği, Sovyetler Birliği'ni cesaretlendireceği ve sınırlı savaşın sakıncaları olacağını savunmuştur. 20 Mart 1951'de bu fikirlerini anlattığı mektubunu Cumhuriyetçi kongre üyesi Joseph Martin'e göndermiştir.¹⁸⁷

Gönderilen bu mektubun basına yansması, ABD kamuoyunda Başkan Truman'a karşı tepkilerin artmasını sağlamıştır. Başkan Truman bu tepkiler üzerine; savaşın Kore'de sınırlı kalması gerektiği gibi sorunları daha önceden başkaları ve toplumla paylaştığı, verilen direktiflere uygun olarak hareket etmediği, askeri kuvvetlerin her zaman sivil otoritenin emrinde olduğu ve askeri danışma kurulunun görüşü uyarınca eğer görevden alınmaz ise sivil otoriteye gölge düşeceği gibi nedenlerle Mac Arthur'u görevden alarak 11 Nisan 1951 tarihinde General Ridgway'le değiştirildiği açıklamıştır.¹⁸⁸

186 SUMMERS, a.g.e., s.172

187 **Douglas Mac Arthur's letter to Republican Congressman Joseph Martin**, Mar 20 1951, Eisenhower Library, (Ek-5)

188 **President Truman's Hand-Edited Draft Of His Public Statement On Reasons Of Firing Mac Arthur**, Apr. 1951, Eisenhower Library, (Ek-6)

Mac Arthur'un görevden alınarak ülkeye dönüşünün en önemli sonucu belki de Truman'ın dış politikasının ciddi biçimde tartışmaya açılmasına neden olmuştur.¹⁸⁹

Özellikle, Birleşik Devletlerin gücünün etkin kullanımı konusunda tartışmalar yoğunlaşmıştır. Ayrıca, Amerikanın komünistlerden güçlü oluşu dolayısıyla III. Dünya savaşını engellediği ancak yeni politikalar sayesinde komünizme karşı duruşun zayıflamasıyla beraber bu ihtimalinde arttığı ve bu politika gereği Amerikan gücünün büyük bir bölümünün kullanılmadığı, Truman politikaları ile Kore Savaşının bitirilemeyeceği, çevreleme politikaları ile ABD'nin uzun yıllar sonu olmayan savaşlarla boğuşacağı gibi konular da eleştirilmiştir.

Truman yönetiminin Mac Arthur'u görevden almasındaki en önemli neden, Mac Arthur'un savaşı genişletmek istemesidir. Bu ise Komünizme dünya genelinde stratejik bir inisiyatif kazandıracak eylem olarak görülmüştür. Truman Yönetimi ise, Kore'de uygulanan sınırlı harp politikasının başarılı olacağını dünya uygulamalarını(Yunanistan, Türkiye) örnek vererek açıklamaya çalışmıştır.

Amerikan kamuoyunda Mac Arthur'un görevden alınması ile ilgili tartışılan diğer konularda şunlardır;

1. Mac Arthur'un askeri konuların dışındaki hususlara müdahil olması, askeri ve sivil yönetimin çatışması olarak algılanmıştır. Yaşanan durumla ilgili görüşlerini paylaşan üst düzey bir askeri yönetici "askeri hareketlerin politik, ekonomik, sosyal ve psikolojik ayakları vardır ve bir asker bu konularda konuşması kadar normal bir şey olamaz. Yani o seviyedeki bir komutan zaten işini politikaları hesaba katmadan gerçekleştiremez." şeklinde açıklamada bulunarak Mac Arthur'u savunmuştur.

2. Mac Arthur gibi tecrübeli ve disiplinli bir asker, savaşın kendi inisiyatifinde olmadığını iddia ederek çatışmaları Çin bölgelerine taşıyabilirdi ama o

189 "Mac Arthur & Truman", **Time**, Apr 23 1951, Time Archive

tamamıyla savaşın kendi bölgesinde kalmasını sağlamıştır. Ne bir Amerikan zırhlısı, bir Çin gemisini Kore suları haricinde batırmış ne de Amerikan bombardıman uçağı Yalu Nehri'nin kuzeyine geçmiştir. Yani Mac Arthur Truman politikasını beğenmediğini ifade etse de disiplini gereği aldığı direktifler doğrultusunda Truman'ın istediğı gibi savaşmıştır. Mac Arthur sonucunda beğenmediğı bir karar verilmiş olmasına rağmen bunu uygularken bir tereddüt içinde kalmamıştır.

3. Mac Arthur'u Kore harbinin stratejik amacını ve genel planlamasını ortaya koymamakla eleştirmelerine rağmen 11 Nisan gece 22.48' e kadar yani Truman'ın görevden alma açıklamasını yaptığı saate kadar Truman yönetiminin Kore savağı hakkında açıklayabildiğı kesin bir politikası yoktur. Bu durum hem savaşan askerler hem de basın yayın organları tarafından birçok kez dile getirilmiştir. Truman yönetimi toplantı üstüne toplantı yapmış fakat Kore savaşının can alıcı sorusu olan "Kore'deki amacımız nedir?" sorusuna net bir cevap verememiştir. 27 Eylül 1950'de BM gücünün 38. paraleli geçme kararını veren Truman Hükümetinin talimatlarında da tutarsızlıklar açık bir biçimde göze çarpmaktadır. Yönetim tarafından Mac Arthur'a gönderilen belgede, 38. paralel geçildiğinde Rus veya Çin birlikleri ile karşılaşıldığında herhangi bir düşmanlığa sebebiyet vermeden Washington'a bildirilmesi istenmiştir. Çin veya Rus birlikleri küçük çapta ve ilerlemeyi etkilemeyecek büyüklükte ise harekete devam edilmesi aksi takdirde hükümetin kararının beklenmesi talimatı verilmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi, Truman hükümeti tüm Kore'yi birleştirmek istemesine rağmen karşısına çıkacak bir tehlikeyi göze alamamıştır. Hâlbuki böyle harekâtlarda bu tip durumlar politik ve askeri açıdan göz önüne alınmadan başlatılamayacağı ve karşısına çıkacak birliklerin boyutlarından çok kime ait olduğunun önemli olduğunun unutulduğu görülmektedir.¹⁹⁰

4. Mac Arthur'un görevden alınmasındaki diğeri bir neden, üçüncü dünya savaşının çıkabileceğinden dolayı oluşan korkudur. Mac Arthur'un kovulmasından

190 **Directive to the Commander of the United Nations Forces in Korea**, Sep. 27 1950, implementing NSC 81/1 and providing instructions as to further military action to be taken in Korea. Papers of Harry S. Truman: President's Secretary's Files, Truman Library (EK-7)

sonra İtalya başbakanı Gasperi bunu İngiliz diplomasisinin başarısı olarak gördüğünü belirtmiştir. Çünkü uzak Asya'daki savaşın Avrupa'ya da sıçraması İngilizlerin en büyük korkusu olmuştur. Marshall planına adı verilen Ordu Komutanlığı yapmış eski bir asker olan ve 1953 yılında Nobel barış ödülünü alan George Marshall ile yapılan röportajda “Hükümetin Kore siyasetini olumlu bulduğunu ve Mac Arthur'un görüşlerinin aksine Kore sınırlarının dışına Mançurya ve Taiwan'a savaş çıkartmanın daha büyük kayıplara ve belki bir üçüncü dünya savaşına yol açacağını” düşündüğünü belirterek Truman politikalarını savunmuştur.

Genelde Truman politikaları kamuoyu tarafından eleştirilmesine rağmen yer yer savunulduğu da görülmektedir. 21 Mayıs 1951 tarihinde “Batı Avrupa'ya yapılan yardımlar, Yunanistan ve Türkiye'nin komünizmin kollarına atılmaması için gösterilen özel çabaların tümü mutlaka Sovyetler Birliği'nin antipatisini kazanmıştır. Kore, bunlardan farklı olarak bir sıcak savaşın ortasındadır ve Çin'e doğrudan açılacak bir savaşın Sovyetler Birliği'nin müdahalesi ile karşılaşacağını” belirten haberde görüldüğü gibi Truman politikaları desteklenmektedir.¹⁹¹

Truman'ın Mac Arthur'u görevinden almasından sonra kamuoyunda Mac Arthur'a karşı büyük bir destek ve sempati oluşmuş ve kalabalıklar onu karşılamıştır. Daha sonra Mac Arthur'un 19 Nisan 1951 tarihinde Kongreye yaptığı veda konuşması şöyledir.¹⁹²

1. Asya Dünya nüfusunun yarısını, doğal kaynaklarının % 60'ını içinde barındırmaktadır. Eğer Asya'yı kendi haline bırakırsak gelişmesini engelleyemeyiz ve paralel olarak ekonomisi dünyanın sayılı ekonomileri haline gelecektir. Dünya Asya düşüncesini çok az anlayabilmiştir. Çünkü Asya'daki bir insan midesini azıcık doyurabilmek, üzerine düzgün bir giysi giyebilmek ve kafasını sokabilecek evi

191 “*The Limited War*”, **Time**, May 21 1951, Time Archive

192 *The Annals Of America* , **a.g.e.**, s.79–84

olması için her şeyi yapar. Şuan Pasifik'te bulunan deniz ve hava gücümüz sayesinde Asya'dan topraklarımıza karşı her hangi bir saldırıda bulunulması zordur.

2.Çin'in savaşa girmesiyle birlikte Kore harbi, yeni bir savaş olmuştur. Çin kuvvetlerini başarısızlığa uğratmak için yeni bir politikaya ihtiyaç vardı. Bunun için ben ek kuvvet istedim. Taiwan'daki 600.000 kişilik ulusal kuvvetleri kullanmayı istedim. Çin sahillerinin tutularak herhangi bir yardım gelmesini engellemek istedim. Ancak hiç biri kabul edilmedi.

3.Bu şekilde biz sadece Kore'de anlık başarı elde edebiliriz.

4. Savaşın amacı sadece zaferdir. Kararsızlık değildir ve başarının yerini hiçbir şey tutamaz. Tarih bize göstermiştir ki yumuşama yeni savaşları doğurur. Kore halkına sorduğumuzda onlar kölelik yerine ölmeyi tercih ediyorlar.

5. Eski askerler asla ölmez sadece unutulurlar.

F. Ateşkes Görüşmelerinden İmzalanmasına Kadar Olan Dönem

BM güvenlik konseyi, Çin'in savaşa girişinden sonra 12 Aralık 1950 ve 13 Ocak 1951'de Çin'e barışçıl yollardan çözüm bulunması ve savaşın bitirilmesini için teklifte bulunmuş ancak kabul edilmemiştir.¹⁹³ 1951 yılında kongrede Dean Acheson Kore savaşının amacını açıklarken şöyle diyordu."Savaş başladığında amacımız Kuzey Kore ordusunu püskürtmek ve savaş öncesi statükoyu korumaktı.1950 Eylülünde Inchon çıkarmasından sonra Kuzey Kore ordusu yenilince amacımız tüm Kore'yi kurtarmak oldu, Kasım 1950'de Çin savaşa girdikten sonra amacımız tekrar savaştan önceki statükoyu sağlamak olmuştur.¹⁹⁴

193 DENNETT, DURANT.a.g.e., s. 440

194 SUMMERS,a.g.e., s.258

Amerikan stratejisinin kasım sonlarında Çin'in savaşa girmesiyle beraber amacını taarruzdan stratejik savunmaya çevirmiş oluşu sonucunda Haziran 1951'den itibaren savaş tamamıyla mevzii muharebelerine dönüşmüş bir görüntü vermiş ve savaşın uzamasına yol açmıştır. Amerikan halkı ise çabuk bir çözüm istiyordu. Fakat bu hızlı çözüm çevreleme ve durdurma politikası ile olmayacağı çok açıktı, savaştan dolayı halk, başkan Truman'a karşı olan sabrını yitirmiş, Kore savaşı, Amerikan halkı tarafından hiçbir zaman başarı olarak görülmemiştir.¹⁹⁵

Çin'in 22 Nisan 1951'de başladığı bahar taarruzları neticesinde 2 Mayıs'a kadar 75.000 zayıat vermiştir. Çin saldırılarını tamda Mac Arthur'un kongrede yaptığı konuşmada başkan Truman ve yöneticileri Kore harbinde Çin'e karşı fazla önlem almamak ve savaşı geliştirmemekle suçladıktan üç gün sonra başlatmıştır. Çünkü Çin artık ABD'nin savaşı büyütmeyeceğinden emindir. Çin'in başlattığı ikinci bahar taarruzunda üç gün içinde 20.000 zayıat verdirerek, Doğuda bulunan Güney Kore birliklerini nispeten bozguna uğratmış, ancak BM ordusu bu açığı kapatmıştır.¹⁹⁶

Savaşın bu aşamasında ABD tarafından başlatılan ateşkes görüşmeleri çabalarının Rus ve Çin tarafından da aslında kabul gördüğü 5 Haziran 1951 tarihli arşiv belgesinden anlaşılmaktadır. Stalin'in Mao'ya gönderdiği mesajda Kuzey Kore'nin bu aşama da savaşı hızlandırmaması gerektiği bu sayede kazanılacak zamanda, saldırıları püskürtülerek önemli sayıda zayıat veren Çin kuvvetlerinin yeniden toparlanması için fırsat doğacağı, daha sonra hazırlıkların tamamlanması ile yapılacak yeni taarruzlarda elde edilecek başarının Truman yönetimini ve Amerikan askeri itibarını iyice sarsacağı düşünülüyor anlaşılmaktadır.¹⁹⁷

Stalin'in görüşlerini olumlu bulan Mao ise 13 Haziran 1951'de gönderdiği cevabi mesajında Ateşkes görüşmelerine başlanabileceğini Çin birliklerinin Ağustos

195 SUMMERS, a.g.e.,s.262–263

196 "Round Two", **The New York Times**, May 20 1951

197 **Telegram from Stalin to Mao Zedong** (Stalin'den Mao Zedong'a Telgraf) , Jun 05 1951, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 339, Listy 17–18, , CWIHP Archive

ayına kadar hazır duruma geleceğini bu sırada silah ve mühimmat sevkiyatının devam ederek kendilerine ait mevzilerin sağlamlaştıracağını, hazırlıkları süresince BM Güçlerinin en ufak bir ilerleme yapmamasının sağlanacağını belirtmiştir.¹⁹⁸

Sovyetler Birliği bu gizli planın uygulamaya geçmesi için yaptığı hazırlıklar devam ederken, politik alanda da bazı ilerlemeler yaşanmıştır. 23 Haziran 1951 BM Sovyet üyesi (Malik) Rus halkının Kore meselesinin çözülmesini istediğini halka yaptığı radyo konuşmasında bildirmiştir. ABD Dışişleri Bakanlığı bunun üzerine Amerikanın her zaman çözümden yana olduğunu ve Kore meselesinin çözülmesini istediklerini belirtmiştir. ABD'nin Sovyetler Birliği Büyükelçisi ve Sovyet Dışişleri Bakanı arasında diyalog kurularak ateşkes anlaşması için BM, Kuzey Kore ve Çin gönüllü birliklerinin komuta heyetinin görüşmelere başlaması kararlaştırılmıştır.¹⁹⁹

BM komutanı, Ridgway 30 Haziran 1951'de Kuzey Kore yetkililerine ateşkes antlaşmasını Wanson limanında bir Danimarka hastane gemisinde görüşülmesi önerisinde bulunmuştur. 2 Temmuz 1951'de gelen cevapta Kuzey Kore ordu komutanı (Kim İl Sung) ve Çin gönüllü birlikler komutanı (Peng Teh-Huai) görüşmelerin 10–15 Temmuz tarihleri arasında yapılmasını ama yer olarak 38. paraleldeki Kae Song bölgesinde olmasını istemişlerdir. Bu teklifleri 3 Temmuz 1951'de kabul edilmiştir. 10 Temmuzda başlayan görüşmeler bütün bir yıl boyunca devam etmiş ve bütün görüşmeler somut ilerlemeler sağlanamadan bitmiştir. Bu görüşmelerde Sovyetlerin, politik ve siyasi konuların Kore partilerinin işi olduğunu savunduğundan sadece askeri konular görüşülmüştür.²⁰⁰

10 Temmuzda askeri yetkililer arasında yapılan görüşmelerde Çin ve Kuzey Kore yetkilileri tüm askeri birliklerin Kore'den çekilmesini tavsiye etmişlerdir.

198 **Telegram from Stalin to Mao Zedong regarding meeting in Moscow with Gao Gang and Kim Il Sung** (Stalin'den Mao Zedong'a Telgraf) ,Jun 13 1951, APRF, Fond 45, Opis 1, Delo 339, Listy 31–32 and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 5, Papka 11, Listy 31–32, CWIHP Archive

199 DENNETT,DURANT.,**a.g.e.**,s. 430

200 “*Gen. Ridgway Offers Talks On Armistice Meeting In Danish Hospital Ship*”, The Times, Jun 30 1951, s. 6; DENNETT,DURANT.,**a.g.e.**,s. 438

Ancak etkili bir barış anlaşması olsa dahi BM güçleri Kore’de Korelilerin geleceğini tayin edeceği ve saldırıdan kendilerini koruyacağı güne kadar kalacakları, BM’nin Kore’de oluşunun kimseye bir tehdit olmayacağı, konularında ABD hükümetince garanti verilmiştir.²⁰¹

1952 yılına gelindiğinde ABD kamuoyunun en fazla ilgi gösterdiği konular Kore savaşının halkın üzerindeki etkileri olmuştur. Askere alımlar konusunda değişikliğe gidilerek, askerlik süresi 24 ay, gönüllüler için 36 ay olmasına rağmen, 18 yaşını doldurmuş kişilerin altı aylık eğitimin ardından, yedekte bekletilmesini öngören Ulusal Askeri Eğitim Programını hayata geçirilmeye ve silahlı kuvvetlerin sayısında hedeflenen 4 milyona ulaşılmaya çalışılmıştır. Hatta askere daha fazla insan alabilmek için psikolojik test ölçütünün 65’e kadar düşürüldüğü ve 1950 Haziranından itibaren 1,8 milyon kişinin teste tabi tutulduğu, bunların % 45’inin elenmiş oluşunun değişiklikte başlıca etken olduğu belirtilmiştir.²⁰²

28 Şubat 1952’de yapılan kamuoyu araştırmaları Amerikan kamuoyunca merak edilen diğer bir konunun, Amerika’nın neden daha fazla Güney Koreliyi savaşa sokmadığıdır. Güney Kore’nin savaştan önce var olan 2 milyon askeri, Amerika tarafından eğitilip silahlandırılmış olsaydı şu an ki durum daha farklı olur muydu ve yapılmalı mıydı? Sorusuna halkın %57’si evet yanıtını vermiştir.²⁰³

Pentagonun hesaplamalarına göre 1952 yılı ortalarından itibaren dayanıklı tüketim malzemeleri üretiminin yarısı askeri ihtiyaçlar için ayrılmış, çünkü 1,5 senedir devam eden Kore harbi neticesinde askeri siparişler iyice artmıştır. Buna paralel olarak çelik, alüminyum, bakır ve diğer önemli hammaddelerin kullanımı iki katına çıkmıştır. Bunun çok büyük bir kısmı askeri siparişlerin karşılanmasında kullanılmış ve gelinen bu noktada artık askeri malzeme siparişi alamayan fabrikaların yaşaması zor görülmektedir. Askeri endüstri üretimleri yaklaşık 5 milyar

201 DENNETT,DURANT.,a.g.e.,s. 438

202 “1952 Draft Calls To Remain Heavy”, **The New York Times**, Jan 1 1952; s. 2

203 George GALLUP, “Voters Favor U.S.-Trained Korean Army”,**The Washington Post**, Feb 29 1952, s. 15

doları bulmakta yani toplam üretimin % 15'ini teşkil etmektedir. 1952 sonunda bunun toplam üretimin yaklaşık % 20'sini teşkil edeceği öngörülmektedir. Yıllara göre savunma harcama tutarlarına bakıldığında, 1945 yılı askeri harcama tutarı 79,8 milyar dolarken ,1949 yılında 11 milyar dolar, 1950'de 12 milyar dolar, 1951'de 19,2 milyar ve 1952'de yılında 40 milyar dolar olması beklenmektedir. Bu artış ülke halkının bazı malzemeleri paraları olsa dahi bulamayacağı anlamına gelmektedir.²⁰⁴

1953 yılı boyunca ABD kamuoyu Kore savaşının bitirmesi için seçtikleri Eisenhower hükümetinin bu istenmeyen savaşı sonlandırmasını ümit etmişlerdir. Şubat 1953'e gelindiğinde, Birleşmiş Milletlerdeki müttefiklerimiz kabul etmese bile Birleşik Devletlerin savaşı sona erdirmek için sert adımlar atması gerekir mi?" sorusuna, gerekir diyenlerin oranının %62 olması, savaşın bitirilmesinin her şeyin önünde olduğunu göstermektedir. Aynı dönemde yapılan anketlerde Eisenhower'ın dış politikasına olan güven %70'dir

19 Şubat 1953'te yapılan kamuoyu araştırmalarında halkın büyük çoğunluğunun Eisenhower'ın askeri saygınlık ve yeteneklerine güvendikleri ve Kore savaşına bir çözüm bulacağına inandıklarını söylemişler ayrıca, başkandan seçim öncesinde verdiği sözü yani Kore savaşının sonlandırılmasını istemişlerdir. Aynı dönemde, Kore savaşına 1 yıl içinde çözüm bulunacağına inananlar ise sadece % 38'de kalmıştır.²⁰⁵

“Şimdiki durumumuzu koruyarak hükümetin Kore savaşını durdurmak için bir ateşkes yapmasını kabul ediyor musunuz ediyor musunuz?” Nisan 1953'te Kabul ediyorum diyenlerin oranının %69 olması insanların şartlar ne olursa olsun bir ateşkes anlaşmasının yapılmasını istediklerini ortaya koymaktadır. Buna mukabil kamuoyu Kore'de savaşmaya değmeyeceğini düşünmektedir.

204 Lloyd NORMAN “*Heavier Arms Output To Hit Civilian Goods*”, **Chicago Daily Tribune**, Jan 2 1952

205 George GALLUP, “*Public Expects No Miracles Of President In Ending War*”, **The Washington Post**, Feb 20 1953, s. 23

“Kore’de savaşmaya değer mi?”	<u>Ekim52</u>	<u>Kasım52</u>	<u>Ocak53</u>	<u>Nisan53</u>
Savaşmaya değer	%32	%34	%39	%36
Savaşmaya değmez	%56	%58	%52	%55
Fikrim yok	%12	%8	%9	%9

Mayıs aynaya gelindiğinde, “Kore’deki savaşı durdurmak için Komünistlerle önümüzdeki Haziran ayı ya da sonrasında tatmin edici bir anlaşma yapabileceğimizi düşünüyor musunuz?” sorusuna Evet, yakında tatmin edici bir anlaşma olur diyenlerin oranının sadece %17 olması artık insanların ateşkesin imzalanacağından ümitlerini kestiğini göstermektedir.²⁰⁶

Mart 1953 sonlarında, ABD hükümeti artık savaşı bitirmek istediğini gerekirse savaşı Çin topraklarına genişleteceği ve atom bombası kullanmasının olası olduğunu bildirerek (147 numaralı ulusal güvenlik belgesi) Çin ve Kuzey Kore hükümetlerinin ikna olmasını sağlamaya çalışmıştır. Görüşmelere devam edilirken Syngman Rhee tek taraflı olarak 18 Haziran 1953’de 25000 Kuzey Koreli savaş esirini serbest bırakmıştır. Zaten Syngman Rhee her fırsatta Çin birlikleri ülkeden ayrılmadan ve iki halkın birleşmesi sağlanmadan ateşkes anlaşmasının olmaması gerektiğini belirtmiştir. ABD yönetimi Syngman Rhee’nin bu tavrından dolayı anlaşma imzalanırsa dahi, ekonomik ve askeri açıdan Güney Kore ordusunu güçlendireceği sözünü vererek Syngman Rhee’yi ikna etmeye çalışmıştı. Barış görüşmelerini sekteye uğratma abaları 13 Temmuz 1953 yılında Çin’in saldırısında, Güney Kore birliklerinin ağır yenilgisi ile sonuçlanmasına kadar sürmüştür. ABD’nin savaşın sonlarında Çin ve Kuzey Kore’ye yönelttiği, savaşı genişletmek ve nükleer silah kullanmak tehdidinin Çin tarafından çok fazla dikkate alınmadığı, daha çok kendi iç sorunları, Batı’nın uyguladığı ambargo, Stalin’in ölümü, askeri kayıplar, ekonomik zorluklar ve halkın durağan savaşı bitirme isteğine bağlamak daha doğru olacaktır.²⁰⁷

206 **Public Opinion On The Korean War**, Memorandum On Recent Polls, June 2, 1953, C.D. Jackson Records, Eisenhower Library (EK-8)

207 Carter MALKASIAN, **The Korean War 1950–1953**, Osprey Publishing, London 2001, s. 83–87;

1952 yılı sonlarına gelindiğinde zaten ekonomileri kötü durumda olan Çin ve Kuzey Kore hükümetleri savaşı bitirmek istemelerine rağmen Stalin'in buna karşı çıkması sebebiyle mümkün olmamıştır, ancak ateşkes anlaşması Stalin'in 5 Mart 1953'de ölümünden sonra mümkün olabilmektedir. Stalin'in ölümü Sovyetler Birliğinde birçok değişikliği beraberinde getirdiğini söyleyebiliriz. Örneğin Ruslar daha fazla ve yüksek sesle Kore'de barıştan bahsetmişler, hatta Rus yetkililerin, BM Güvenlik Konseyinde Kore'deki savaş esirlerinin mübadelesinin mümkün olduğunu beyan etmeleri Kore'de bir ateşkes anlaşmasının imzalanmasının yakın olduğunu göstermiştir.²⁰⁸ Nitekim ölümünün hemen ardından ateşkes anlaşmasının imzalanması, Stalin'in birey olarak liderler üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstergesidir. Stalin'in ölümü ile Türk-Rus ilişkileri yeni bir ivme ve boyut kazanmıştır. 31 Mayıs 1953'te Sovyetler birliği verdiği notada, 1946 yılındaki taleplerinden vazgeçtiğini bildirmiş ancak, Türkiye'nin Sovyetlere karşı olan tutumunda bu durum çokta fazla bir etki yaratmamıştır. Çünkü Sovyetler Birliği'nin barış çağrılarına olumlu cevap vererek ilişkilerin gelişmesi durumunda, batı dünyası ile binilen dalın kesileceği düşünülmüştür.²⁰⁹

Anlaşmanın imzalanmasını müteakip 29 Temmuz 1953' de Sovyet Dışişleri Bakanı ile Mao'nun yapmış olduğu görüşmede;

Mao, ABD'nin artık savaşı bitirmek zorunda olduğunu çünkü siyasi, politik ve ekonomik olarak yıprandığını ayrıca, kamuoyu desteğinin düştüğünü belirterek ABD'nin defalarca anlaşmak için çaba sarf ettiğini belirtmiştir. Savaşın statik bir hale geldiğini ve ABD'deki büyük tekel haline gelen silah tüccarlarının silah satamaz ve karlarını maksimize edemez duruma geldiklerinden savaşı bitirmeye çalıştıklarını tespit ettiğini vurgulamıştır. Mao, ABD ile savaşın daha çok kazanımlara ulaşması için bir sene daha savaşılabileceğini ancak bu durumda Çin ve Kuzey Kore

208 "The Advantages of Detours", *Time*, Apr 13 1953, Time Archive

209 Hüseyin BAĞCI, *Türk Politikasında 1950'li Yıllar*, Metu Press, Ankara, 2001,s. 76-77

birliklerinin yan ve gerilerinin tehlikeye düşebileceğini göz önünde bulundurarak vazgeçilmiş ve anlaşmanın imzalandığını belirtmiştir.²¹⁰

Ateşkes anlaşmasının imzalanmasının ardından ABD Başkanının halka yapacağı konuşma metnini 26 Temmuz 1953'da kendi el yazısı ile kaleme almış ve "Bu ateşkes anlaşması özgür insanların barış dolu bir dünyaya bir adım daha yaklaştırmıştır" diyerek tüm halkına ve askerlerine teşekkür etmiştir.²¹¹

Syngman Rhee ateşkes anlaşmasının imzalanmasını ve Kore'nin kuzey ve güney olarak ikiye bölünmesini hiçbir zaman kabullenememiştir. Ateşkes anlaşmasının imzalanmasından sonra dahi (15 Ağustos 1953) hükümetin amacını açıklarken "Kuzeye yürümek ve Kuzey Kore'deki kardeşlerimizi kurtarmaktır." şeklinde açıklamıştır. Syngman Rhee'nin Kuzeye yürüme isteği nedeniyle ABD, uzun süre Kore'de büyük miktarda askeri kuvvetini bırakmıştır.²¹²

G. Türkiye'nin Asker Gönderme Kararının Yansımaları

Türkiye'nin 18 Temmuz 1950'de Kore'ye asker gönderme kararı olarak savaşa müdahil olması ve savaşta gösterdiği üstün başarılar, Türkiye ve ABD kamuoyunda yer alan konu başlıklarından olmuştur. Kararın alınmasından önceki uluslararası durum Türkiye hükümetini bu yönde hareket etmeye yönlendirmiştir. Türkiye'nin bulunduğu coğrafya, hem kendi güvenliği hem de bölgenin yani Orta Doğu'nun güvenliği noktasında roller almasına itmiştir. Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesi, NATO'ya alınışında bir etken olarak değerlendirilmiş; ayrıca

210 Telegram from Kuznetsov to Soviet Foreign Ministry, regarding meeting with Mao Zedong (Kuznetsov'dan Sovyet Dışişleri Bakanlığına Telgraf) ,Jul 29 1953, APRF, Fond 3, Opis 65, Delo 830, Listy 187–189; and AVPRF, Fond 059a, Opis 5a, Delo 5, Papka 11, Listy 156–158, CWIHP Archive

211 The President's hand-edited draft of his public statement on the occasion of the Armistice, July 26, 1953, Papers of James C. Hagerty, Eisenhower Library, (EK–9)

212 SUMMERS, a.g.e., s.231–232

uluslararası barışa katkıda bulunmak isteği ile de dış politikada etkinliğini artırmıştır.

Hükümetin almış olduğu karar gereği askerlere neden Kore'ye gidip savaşacaksınız sorusuna, "bizden yardım isteyen özgür milletlere yardım etmememiz nankörlük olur; biz Amerikalı kardeşlerimiz ile omuz omuza özgürlük için savaşacağız" demişlerdir. Savaşa katılan Türk Tugayının komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı, askerleri ile gurur duyduğunu subayların % 75'inin gönüllü olarak bu birliğe katıldığını söyleyerek kararlılıklarını göstermiştir.²¹³ I. Dünya harbinde savaşmış tecrübeli komutan Tahsin Yazıcı, gitme sebebini açıklarken "Kore'de bir yangın çıktı ve bizler o yangını daha fazla yayılmadan söndürmeye gidiyoruz." diyerek Türk askerinin dünya barışına olan desteğini vurgulamıştır.²¹⁴

Savaş'ın başında gönderilen 4500 kişilik birliği desteklemek amacıyla 3 Şubat 1951'de 600 kişilik birlik daha gönderilmiştir.²¹⁵

Kore savaşı boyunca gönderilen toplam kara gücü birlikleri arasında İngiltere'nin ardından Türkiye en fazla asker gönderen ülke olarak dikkat çekmektedir. Savaş sonrasında kayıplara bakıldığında ABD ve Güney Kore hariç Belçika, Kolombiya, Etiyopya, Fransa, Yunanistan, Hollanda, Filipinler, Tayland ve Türkiye olmak üzere toplam 1800 askerini kaybetmiş, 7000 asker yaralanmıştır. Bu kayıpların yarısı Türk'lere aittir.²¹⁶

Türkiye'nin asker göndermesi müteakip aşamalarda da ABD kamuoyundan olumlu tepkiler almıştır. 2 Şubat 1951'de Türkiye Hükümetinin daveti ile Thomas K. Finletter (ABD Hava Kuvvetleri Sekreteri) ülkenin ABD'den almış olduğu askeri yardımlar kapsamında savunma durumunu gözlemlemek üzere Türkiye'ye gelmiştir.

213 "On the Road to Korea: Action Hungary Turks Race to Beat End of War", **Christian Science Monitor**, Oct 26 1950

214 Henry WALES, "Visits Troops Turkey Pledged to Korean War", **Chicago Daily Tribune**, Aug 25 1950

215 "Turkey to Send 600 More Troops Into Korean War", **Chicago Daily Tribune**, Feb 3 1951

216 SUMMERS, a.g.e., s.220

Ziyaret hakkında yayımlanan haberlerde; Yetkililer, Türkiye'ye önem verilmesi, Türkiye'nin müttefikler içerisinde en etkili biçimde kendini kanıtlamış ve komünizme karşı önlemler almış ülke olduğu ve eğer bir ülke daha fazla yardım istiyorsa Türkiye gibi olmalıdır, görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca, "Kore'de yaptıkları, BM üyeliği ve komünizme karşı duruşu ile örnek bir ülke olan Türkiye, Yunanistan ile birlikte NATO'ya başvurmuş ve Akdeniz'in korunmasında hayati bir rol üstlenmiştir" denilmekte ve Türkiye'nin Kore'ye asker göndererek safını belli ettiğini bu sayede daha fazla önem verilmesi gereken bir ülke olduğu vurgulanmıştır.²¹⁷.

Türkiye'nin Kore'de cereyan eden savaşa asker gönderme kararının (25 Temmuz 1950) NATO'ya alınmasına etkisini değerlendirdiğimizde; Celal Bayar'ın ABD Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinden Mr. Mchee ile yaptığı görüşme iyi bir örnek teşkil etmektedir. (12 Şubat 1951) Mchee, "Türkiye'nin Kore'ye kuvvet göndermesi kararının en uygun davranış olduğunu ve Türkiye'nin menfaatlerine hakikaten yardım edeceğini" belirtmiş, Ayrıca, Türkiye, sadece kolektif emniyete iştirak etmemiş aynı zamanda Türk askerinin muharebe kudreti olduğunu da ispat etmiştir ve ABD'nin, Kore'deki Türk Birlikleri ile iftihar ettiğini" vurgulamıştır.²¹⁸

Türk askeri, Türk ordusunun; sağlam ve ileri "Askerlik Kültürü"ne sahip olduğunu, "Kahramanlık Geleneği"nin ve "Savaşçı Niteliği"nin devam ettirdiğini, "Birlik" ve "Birey" olarak üst düzeyde olduğunu ortaya koymuştur şeklinde askerlerimizi överek, bu savaş Türkiye'nin 1952 yılında NATO'ya alınmasında çok önemli bir rol oynayacağından emin olduklarını belirtir haberler ABD kamuoyunda yer almıştır. Türk askerinin Kore'de göstereceği performans Türkiye'nin dünya arenasındaki güçlü yâda güçsüzlüğünün göstergesi olarak algılanmıştır. Kunuri muharebelerinde Türk Tugayının gösterdiği başarı ve kahramanlıklar, konuşulan konuların başında gelmiştir. Elde edilen bu başarı ile o güne kadar Türk askerlerinin

217 Walter H. NAGGONER, "To Visit Turkey", *The New York Times*, Feb 1951, s. 4

218 Mehmet SARAY, *Sovyet Tehdidi Karşısında Türkiye'nin NATO'ya Girişi*, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2000, s. 109

kabiliyetlerini merak eden dünya ülkeleri, Türk ordusunun ne denli güçlü ve her durumdaki başarı kazanma azmine hayran kalmışlardır.²¹⁹

Türk Birliği Kore'deki savaşa katıldıktan sonra aldığı tüm görevleri üstün gayret ve kahramanlık örnekleri göstererek yerine getirmiştir. Özellikle savaşın en kanlı çatışmalarının yaşandığı Kunuri muharebesinde gösterdiği akıl almaz cesaret ve kahramanlık tüm dünyada yankı bulmuştur. Dönemin İngiltere Savunma Bakanı Amenuel Shinvell, ABD Senatörleri Claud Pepper, Rose ve Burner, basın organlarına verdikleri demeçlerde, Türk askerlerinin tarih boyunca cesaret ve mertlikleriyle tanınmasının tesadüf olmadığını Kunuri'de çemberi yararak BM Askerlerini kurtardıklarını ve her türlü övgüyü hak ettikleri görüşünü belirtmişlerdir.²²⁰

Temmuz 1950'de altı hafta Amerika'da kalan Milli Türk Talebe Birliği'nden Emel Aktan'ın Başbakana çektiği telgrafta: Türkiye'nin Kore'ye asker gönderme kararına ilişkin Amerikan halkının görüşlerini ele alır. Emel Aktan telgrafında, "Amerika'da kaldığım müddet zarfında, memleketin yarısını dolaştım. Başkanından tren biletçisine varıncaya kadar herkesle konuştum, bu konuşmalarımın edindiğim intiba şudur ki, Amerikan halkı bizi eskiden çok geri kafalı olan fakat şimdi büyük ilerlemeler kaydetmiş bir millet olarak tanıyor. Kore harbi hakkında verdiğimiz karar, Amerika'da çok iyi karşılandı. Başkan Truman bizi kabul ederken benim Türk olduğumu duyunca bana başka bir alaka gösterdi" diyerek Kore harbindeki başarılarımızın ABD'de nasıl yankı bulduğunu anlatmaya çalışmıştır.²²¹

Time dergisinde 26 Şubat 1951'de yayımlanan haberde kahraman Türk askerini ve Türkiye'nin bölgesindeki önemi vurgulanmıştır. "ABD, komünizme karşı mücadelesinde Batı Avrupa'yı açıkça desteklemektedir. Ancak Avrupa'nın bu

219 Robertt HARMAN , "Askers of Turkey are Tough Fighters", **Los Angeles Times**, Sep 10 1951

220 Genelkurmay Askeri Tarih Ve Stratejik Etüt Başkanlığı, **Kore'de Türk Askeri**, Genelkurmay Basımevi, 1989,s.33-34

221 Mustafa DERAL, **Kore'ye Niçin Gidiyoruz**, Bakış Matbaası, İstanbul 1950, s. 18

savaşta başarılı olması için yeterli ve sürekli olan ekonomik kaynaklara ihtiyacı vardır. Bu kaynaklar, Hindistan ile Avrupa'nın arasında yani Ortadoğu'daki zengin petrol yataklarıdır. Petrol yataklarının Sovyetler Birliği'nin eline geçmemesi için Ortadoğu'nun Avrupa'nın savunma hattına dâhil edilmesi bir zorunluluktur. Bu yüzden ABD, bölgenin en önemli gücü Türkiye'yi etrafındakileri tutan bir güç olarak görmüştür. Türkiye Demokrasinin Komünizme karşı duruşunu Kore'ye gönderdiği Tugayın kahramanca savaşması ile tüm dünyaya göstermiştir.”²²²

Diğer bir haberde ise Türkiye'nin komünizme bakışı vurgulanmakta ve askerinin ülkesini en iyi biçimde tanıttığından bahsedilmektedir. “Türkiye'nin Kore'ye asker gönderişi ve Kore'de gösterdiği üstün başarılar, NATO'ya alınışının kapılarını aralamış ve Ortadoğu'daki ikinci sınıf bir ülke olmaktan kurtarmıştır. Türkiye için şu kesin olarak söylenebilir, hükümeti kim kurarsa kursun 400 senedir savaşıkları Sovyetler Birliği ile ister Komünist, ister Monarşist olsun iyi ilişki ve dostluk kurmazlar. Dünyadaki diğer ülkelerden farklı olarak Türkiye'nin Komünizme bakışı daha çok Moskof'tur.”²²³

Ankara'daki İngiliz Büyükelçisinin o dönemde Londra'ya yazdığı raporda; Kore savaşı ile Türk askerinin, mücadele gücünü ve azmini kanıtlayarak tüm dünyada itibarını artırdığı, Her ne kadar Türkiye ordusunu modernleştirmek için daha çok uzun bir yol kat etmek zorunda ise de NATO üyeliğinden büyük bir gurur duyacağı ve batılılaşmak istediği vurgulanmıştır. Ayrıca, Türkiye'nin kesinlikle bir doğu ülkesi ve Ortadoğu'da küçük bir faktör olmadığı belirtilmiştir.²²⁴

Kore Harbi'ne Türkiye'nin katkısı ve gösterdiği kararlılık uluslararası politika ve ekonomide farklı bir konuma gelmesini sağlayan nedenlerin başında gelir. Türkiye Hükümetinin, savaşa asker gönderme kararının ana nedeni Türkiye'nin batıya daha yakın olabilmesinin yolu ve askeri, diplomatik gelişim ve gücün anahtarı

222 “*The U.S. Gets A Policy*”, **Time**, Feb 26 1951, Time Archive

223 “*Turkey: Strategic & Scrappy*”, Time, Oct 15 1951, Time Archive

224 BAĞCI, a.g.e., s. 45

olarak görmelerindedir. Aslında Türkiye'nin batılılaşmasının yeniden yorumlanmasıdır.²²⁵

H. Türkiye'nin NATO'ya Girişi

Dışişleri Bakanı Şükrü Saraçoğlu'nun 1939 yılında Moskova'ya giderek yaptığı görüşmelerde sürekli olarak Sovyetlerin, Boğazların kendi etkisi altına girmesi için taleplerini dile getirilmesi sonucu müzakereler sonuçsuz kalmış ve buna bağlı olarak Türkiye bir anlamda Sovyetlerle yollarını ayırmış ve Fransa – İngiltere – Türkiye'den oluşan üçlü ittifaka katılmıştır. Ancak II. Dünya savaşı ile Almanya'nın Balkanlara iyice yerleşmesi Yunanistan, Romanya ve Bulgaristan'ı işgali ile Sovyetler, Boğazlar konusundaki görüşlerinden vazgeçmiştir. Çünkü Sovyet-Alman çıkarları çatışmaya başlamış ve savaş hazırlıklarına başlamışlardır. Hitler büyük Sovyet saldırısının öncesi Balkanlar üzerinden gelecek bir akını engellemek için Türkiye'nin mihver devletlerle savaşa girmesine veya en azından tarafsız kalmasına ihtiyaç duymuş, sonucunda 1941'de Türk Alman saldırmazlık paktı imzalanmıştır. Bunun sonucu olarak ABD, ödünç verme ve kiralama yasası kapsamında malzeme yardımını kestiğini bildirmiştir. Ödünç Verme Kiralama Yasası, ABD'nin savunması için önemli sayılan ülkelere savaş malzemeleri verme yetkisi veriyordu ve bu çerçevede Türkiye, I.Dünya Savaşı boyunca toplam 95 milyon dolarlık yardım almıştı. Sovyetler ise 1941 yılında, Dostluk ve Saldırmazlık anlaşmasına sadık kalacağını açıklamıştı. Ancak bu sadakat uzun sürmeyerek savaşın bitimi ile Sovyet istekleri Boğazlara, Kars ve Ardahan eklenecek ve artarak devam etmiştir.²²⁶

ABD ise Sovyet isteklerine karşı çok ciddi bir tutum takınma yolunu tercih etmemiştir. Nitekim bu durum ABD başkanlığına Truman'ın geçmesi ile değişmiş ve ABD'nin Sovyetlere karşı olan tutumundaki değişimi beraberinde getirmiştir.

225 John M. Vande LIPPE , “Forgotten Brigade Of The Forgotten War, Turkey's Participation In The Korean War”, **Middle Eastern Studies**, 2000, s. 92

226 ORAN,**a.g.e.**, s.437–444

ABD’de yaşamını yitiren Büyükelçi Munis Ertugun’un cenazesinin Türkiye’ye Missiori uçak gemisi ile gönderilmesi bunun bir göstergesidir. ABD’nin tutumundaki değişikliğin en önemli nedeni ise Türkiye’nin Sovyet baskısı altına girmesinin, Akdeniz ve Ortadoğu’da dengelerin Sovyetler Birliği lehine bozacağı endişesinden kaynaklanmaktadır.²²⁷

Amerika, 11 Haziran 1948’de artık eski “ikili ittifaklar” siyasetini bir yana bırakarak “kolektif ittifaklar” yolunu açınca Avrupa’daki Sovyet yayılmacılığına karşı 4 Nisan 1949’da NATO’yu kurmuştur. NATO’nun kurulması Türkiye için Amerika’nın ittifakını sağlamasının tek yolu olarak görülmüş ve bunu milli bir politika olarak benimsemiştir. Türkiye, sadece ABD’nin yardımlarından da öte ABD ve müttefiklerinin garantörlüğünü yaptığı bu pakta girmek istemesine rağmen Türkiye’nin NATO’ya girmesine en çok karşı çıkan İngiltere olmuştur.²²⁸

Avrupa devletleri, Sovyetlerin Türkiye’nin NATO’ya alınması halinde çok fazla tepki göstererek savaşa yol açabileceği düşüncesiyle ve İngiltere, Ortadoğu’da kurmayı düşündüğü paktlarda Türkiye’nin aktif rol almasını istediğinden NATO’nun dışında tutmak istemiştir.²²⁹

Dönemin Cumhurbaşkanı olan Celal Bayar konu hakkında ”Dünya iki cepheye ayrılmıştı ve Sovyetler Birliği bizden Boğazları ve üç vilayetimizi istemektedirler, İngilizler ise bizim Atlantik Paktı’na girmemizi, Atlantik Paktı Avrupa savunması için olduğundan dolayı Türkiye’nin giremeyeceğini belirtiyordu. Ancak bizim buraya girmemiz emniyetimiz için zaruri idi. Demokrat Parti olarak da bizler tüm dünyaya haklılığımızı anlatmayı gaye edindik ve kurulacak her pakta yer almaya gayret ettik” diyecektir.²³⁰

227 UÇAROL, **a.g.e.**, s 882

228 ARMAOĞLU, *Belgelerle Türk-Amerikan Münasebetleri*, **a.g.e.**, s.188

229 Feridun Cemal ERKİN, **Dışişlerinde 34 Yıl**, Ankara, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1986, s. 68

230 SARAY, **a.g.e.**, s 98

Türkiye, İngiltere, Mısır'ı içine alan ve ABD'nin garantörlüğünü yapacağı, Doğu Akdeniz Savunma Paktının mümkün olamayacağından dolayı ve anılan paktın imkânsızlığını Arap ülkelerinin hâlihazırda İsrail ile savaş halinde olmaları, Arap ülkelerinin kendi aralarında bölünmüş bir görüntü içinde oldukları ve böyle bir pakta katılıp katılmayacaklarının belli olmaması, ayrıca Mısır ile İngiltere arasında devam eden anlaşmazlıkların ortak bir savunma paktı kurmayı engelleyeceği gibi nedenlerle karşı çıkarak NATO'ya ilk resmi başvurusunu 11 Mayıs 1950 tarihinde yapmıştı.²³¹

Türkiye'nin başvurusu kabul edilmemişti. Konu ile ilgili New York Times'da yayımlanan haberde “İngiltere'nin, Yunanistan ve Türkiye'nin NATO'ya üye olmasını kabul etmeye hazırlandığı ancak hala Akdeniz bölgesinde Türkiye ile Mısır'ın içinde bulunduğu bir güvenlik paktı arayışında olduğu belirtilerek, sebebinin ise Norveç, Danimarka ve Hollanda gibi ülkelerin NATO'nun Ortadoğu ve Akdeniz'e kadar genişlemesinden duydukları endişe olarak göstermiştir. ABD'li yetkililerin ise Türkiye'nin durumunun Orta Doğunun güvenliği için hayati öneme haiz olduğundan dolayı NATO'da yerini almalıdır görüşünde birleştikleri” vurgulanarak Türkiye'nin tezi desteklenmiştir.²³²

Selim Sarper'in görüşlerine yer verilen ve Türkiye'nin NATO'ya girme isteği, buna mukabil gerçekleşmediğinde Kore'ye benzer hadiselerin yaşanacağını belirtildiği haberde “Selim Sarper, Türkiye'nin NATO'ya girmemesi durumunda tüm Türk kamuoyunun kendini hiçbir zaman güvende hissetmeyeceğini ifade etmiştir. Sarper, Türkiye'nin Amerika ile beraber omuz omuza savaşmak için kara gücü gönderen beş ülkeden biri olduğunu belirterek aslında bu savaşı Güney Kore'nin güçsüzlüğü ve hazırsızlığının çıkardığını vurgulamıştır. Türkiye'nin, ABD yardımları ile güçlü bir ülke olma yolunda ilerlediğini hatırlatmıştır. Türkiye güçlü bir ülke haline gelmez ve NATO'ya alınmaz ise aynı sonucun Türkiye'nin de başına gelebilir

231 SANDER, Türk Amerikan İlişkileri 1947–1964, a.g.e., s.71

232 Raymond Daniell, “BRITAIN To Accept Greece And Turkey In Atlantic Group”, **The New York Times**, Jul 19 1951 s. 1

ve yine BM bu sorunla da uğraşmak zorunda kalacaktır.” diyerek Türkiye’nin NATO’ya alınması gerektiği belirtilmiştir.²³³

Türkiye ikinci müracaatını Yunanistan ile 1 Ağustos 1950’de, Kore Savaşı’na asker gönderdikten hemen sonra yapmış ancak bu müracaat NATO tarafından kabul edilmemiştir. Türkiye’nin yapmış olduğu NATO başvurusunu değerlendiren ABD basını; “Başvuru, Türk kamuoyunda “Amerikan çıkarlarının acı bir test edilişi” olarak algılanmaktadır. 1947 yılından bu yana Amerika, Türkiye’ye çeşitli yardımlar yapmaktadır ve Sovyetler Birliği’nin Boğazlar, Kars ve Ardahan’da hak talep ettiğini açıkça dile getirmesinden dolayı Türkler Rus silahları altında tehlikede olduklarının farkındadırlar. Çoğu ülke, Kore savaşında Amerika’ya moral desteği verirken onlar 4.500 kişilik kara gücünü göndermeyi taahhüt ettiler. NATO’nun Boğazlar ve Kafkaslara kadar uzanarak Sovyetler Birliğinin komşusu olacak olması hiç şüphesiz Amerika’nın omuzlarına ayrı bir yük binmesine neden olacaktır. Ancak Türk’ler bunu resmi olarak olmasa da kazandılar gibi.” diyerek Türkiye’nin NATO’ya gireceğinin sinyallerini vermiştir.²³⁴

Türkiye’nin Kore hadisesine dahil olma sürecinde iç politikada Demokrat Parti Politikaları sorgulanmıştır. Kore’ye asker gönderme konusunda hükümete en çok karşı çıkan dönemin muhalefet partisi CHP’dir. Zira Demokrat Parti 25 Temmuz 1950’de Kore’ye asker gönderme kararını Meclise sormadan almıştır. “Hükümet bu kadar mühim bir kararı alırken muhalefete danışmayı lüzumlu görmemiştir. Mevzuatımız gereğince bu kararın Meclisin onayından geçmiş olması lazımdı. Bu karar alınmadan evvel gerek Amerika’dan gerekse Birleşmiş Milletlerden gerekli teminatların ve hiç olmazsa Atlantik Paktı’na alınmış olmamız gerekirdi.” denilerek değerlendirilen asker gönderme kararı,²³⁵ ABD basınında, Türkiye’de Demokrat partinin Kore’ye asker gönderirken meclisten izin almamış olması ve Türkiye’nin

233 A.M ROSENTHAL. “*Turks Want Entry in West Alliance*”, **The New York Times**, Jul 28 1950

234 “*Turkey and The Atlantic Pact*”, **Chicago Daily Tribune**, Aug 09 1950

235 DERAL, **a.g.e.**, s 30

NATO üyeliğine hala kabul edilmemiş olmasına değinilirken, asker gönderme kararından duyulan memnuniyet belirtilmiştir.²³⁶

ABD Dışişleri Bakanlığında Türkiye'nin Washington Büyükelçisine 19 Eylül 1950'de yapılan açıklamada Türkiye'nin NATO'ya girme isteğine karşılık onun Akdeniz'in doğusunda istikrarlı bir ülke olduğu ve Türkiye'nin Akdeniz güvenliğine yönelik çalışmalara girmesinin uygun olacağı belirtilmiş ve başvurusu kabul edilmemiştir.²³⁷ Kore harbinin alevlendiği bu dönemde Time dergisinde yayımlanan haberde "Berlin Belediye Başkanı Batı Almanya'ya karşı uygulanan ablukada tüm gücü ile karşı koymuş ve o dönemde Almanya Avrupa'nın özgürlüğünü simgeleyen bir konuma gelmiştir. Şimdi Kore'de olanların Avrupa'nın başına gelmeyeceğini kim iddia edebilir. ABD'nin göstermiş olduğu kararlılık Batı Almanya'yı onurlandırdığı gibi bugünde ABD'nin Kore'de gösterdiği cesaret ve kahramanlık tüm dünya tarafından hayranlıkla karşılanmaktadır. Ancak Kore'de son dönemde verilen kayıplar ve Washington'dan gelen kararsız açıklamalar bu heyecanın azalmasına neden olmuştur. ABD'nin Kore Savaşında yapması gereken en önemli şey, Almanya'ya daha fazla birlik göndererek Avrupa'ya da Kore'deki gibi bir Komünist istekle gelinemeyeceğine inandırıp onları kaderine terk etmemek olacaktır." denilerek Batı Avrupa'nın NATO kapsamında ABD birlikleri ile güçlendirilmesinin hayati öneme sahip olduğundan bahsedilmektedir. Ayrıca, bu dönemde belirginleşen Sovyet tehdidinin her an sıcak çatışmalara dönüşebileceği kamuoyunca hissedilmeye başlanmıştır. Bu hadiseler yaşanırken Kore harbini iyi değerlendiren Türkiye, ABD ve Batılı devletler karşısında büyük bir itibar kazanmıştır. Durumun ne kadar ciddi olduğunu anlayan ABD, 15 Mayıs 1951'de NATO üyelerine gönderdiği mektupla Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya üye olmasını istediğini bildirmiştir.²³⁸

236 "On the Road to Korea: Action Hungary Turks Race to Beat End of War", **Christian Science Monitor**, Oct 26 1950

237 Department Of State, **a.g.e.**, s. 2187

238 "Last Call for Europe", **Time**, Sep. 18 1950, Time Archive; SARAY, **a.g.e.**, s. 129

İngiltere ve diğer NATO üyesi ülkelerin Türkiye ve Yunanistan üzerindeki çekincelerini kaldırmasıyla beraber, NATO Bakanlar Konseyi'nin 16 – 20 Eylül 1951 tarihinde Ottawa'da yaptığı toplantının sonucunda Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya üye olarak çağırılmalarına oy birliği ile karar verilmiştir. Aynı gün Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya katılmasını sağlayacak protokolün metni yayımlanmış, müteakiben 12 Ocak 1952'de Omar BRADLEY Dış İlişkiler Komitesinde yaptığı konuşmada Türkiye'nin önemine değinmiş ve Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika'nın savunulmasının ancak Akdeniz'den başlayabileceğini bununda Türkiye ile gerçekleşebileceğini, Yunanistan ve Boğazların, Mısır ve Süveyş kanalına uzanan stratejik hattın en iyi savunulacak noktaları olduğunu ve bu ülke orduların meydana gelebilecek bir Sovyet saldırısını püskürtecek veya müttefiklere zaman kazandıracak güçte olduklarını belirterek, NATO'ya alınmalarının ne kadar isabetli olduğunu vurgulamıştır.²³⁹

15 Ocak 1952'de Dışişleri Bakanı Dean Acheson konuşmasında Türkiye'nin güvenilir ve tamamen antikomünist bir ülke olduğunu komünist parti oylarının %1 bile olmadığını ve ülkenin Kore harbi dâhil her türlü BM kararına uyduğunu belirterek NATO'ya alınmasının ABD çıkarları içinde çok hayati bir öneme sahip olduğunu belirtmiştir.²⁴⁰

Müteakiben 18 Şubat 1952'de TBMM, iktidar muhalefet bütün milletvekillerinin kabul oyuyla Türkiye'nin NATO'ya girişini oy birliğiyle onaylamıştır. Karar, Kore hadisesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Çünkü Güney Kore'nin genel olarak Kuzey Kore'ye nazaran güçsüz oluşu savaşın en önemli nedenleri arasındadır ve bunun tekrarlanmasının önüne geçecek en önemli adım tehdit altındaki ülkelerin NATO'ya alınması olmuştur.²⁴¹

239 Department Of State, **American Foreign Policy 1950–1955**, Volume I, General Foreign Policy Series, 1957, s. 857

240 **a.g.e.**, s 865

241 SARAY, **a.g.e.**,s 136–139

Sovyetlerle bir savaş çıkması durumunda Kafkaslardaki petroleri ve Ukrayna'daki endüstriyel tesisleri vurmak, filolarının boğazlardan geçişini engellemek, Sovyetlerin savaşma gücü ve azmini zayıflatacak en önemli faktörlerdir. Sovyetlerle çıkması muhtemel bir savaşta hem Sovyetleri yıpratmak hem de Orta Doğu petrolerini korumak adına, Türkiye, hava gücünün en etkin olarak kullanılabilmesi için tek ülke konumundadır. Sovyetler Birliği ile bir savaş patlak verdiğinde Sovyet yayılcılığını yavaşlatarak ABD ve müttefiklerin karşı taarruzları için zaman kazandıracak bir ülke oluşu ve coğrafi olarak arz ettiği stratejik önem Türkiye'yi ABD için vazgeçilmez kılmıştır. Türkiye, ABD'nin Orta Doğu stratejileri için korunması gereken bir ülkedir. ABD'nin, Türkiye'ye yönelik açık Rus tehdidine karşı harekete geçerek, Truman Doktrini ve Marshall Planını uygulamaya koymasına rağmen, o döneme kadar Türkiye'ye verdiği destek bakımından sadece Missouri zırhlısını göndermesinin nedeni, Sovyetler Birliği'nin tehditlerine rağmen silahlı kuvvetler çapında sıcak savaş beklentisinin olmamasından kaynaklanmaktadır. Türkiye o dönemde ABD yardımlarını az bularak, ABD'nin Türkiye'nin önemini anlayamadığından yakınmaktadır. Ancak Mart 1950'de ABD'de Türkiye hakkında hazırlanan raporda "eğer Sovyetler Birliği Türkiye'ye karşı bir saldırı gerçekleştirir ise mutlaka karşı koyacaklardır, fakat kendi ülkesi dışında bir yere saldırması durumunda tarafsızlığını koruyacaktır. Türkiye'ye bir Sovyet saldırısının şu an olması mümkün değildir. Ülkemiz çıkarları açısından çok önemli olan Türkiye'nin askeri ve ekonomik açıdan desteklenmesi ve güçlendirilmesi zaruridir." denilerek ABD'nin esas amacının, Batı Avrupa'nın savunmasının güçlendirilmesi ve daha sonra dünyanın diğer bölgelerindeki müttefiklerine sıra geleceği belirtilmektedir. Aynı dönemde Sovyetler Birliği ile ilişkilerin gerilerek, Kore savaşının meydana gelmesi, Batı Avrupa'daki devletlerde ve Amerika'da Batı Avrupa'nın güçlendirilmesi tezini kuvvetlendiren bir etkisi olmuştur.²⁴²

Soğuk savaş boyunca Amerikan politikaları Kore savaşının öncesi ve sonrası olarak ikiye ayrılmaktadır. Öncesinde belirgin olarak algılanan bir savaş tehdidi ve

242 Melvyn P. LEFFLER, "Strategy, Diplomacy, and the Cold War: The United States, Turkey, And NATO, 1945-1952", *The Journal Of American History*, Vol.71, No.4, (Mar., 1985), s.815-821

Sovyetler Birliği ile yüksek derecede anlaşmazlıklar, sonrasında ise yüksek savunma bütçesi, Avrupa’da büyük bir ordu, birleşik Sovyet bloğu anlayışı, sınırlı savaşın büyük bir tehlike olduğu inancı ve tüm dünyadaki antikomünist yapılanmaların desteklenmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. 1946–1950 yılları arasında ABD politikaları Sovyetler Birliği tehdidini göz önünde bulundurmakla beraber yakın bir savaş tehlikesini uzak görmüş ve buna mukabil belirtilen tehditlere karşı koyabilecek ne bir savunma bütçesi ne de askeri yeterliliği sağlamıştır.²⁴³

1949 yılı sonlarında Dean Acheson “Sovyet Tarihi riskler içeren askeri müdahalelerin karşısında olmuştur” diyerek Sovyetler Birliği’nin emellerini gerçekleştirmek için politik yöntemleri kullanacağını ve savaş tehdidinin uzak olduğunu belirtmiştir.

Sovyet yayılcılığı savaş tehlikesini artırmış ancak Amerika’nın gücünün Sovyet’lerden fazla oluşu caydırıcılığı unsurunu oluşturmuştur. Atom bombasının sadece ABD’ye ait oluşu önemliydi ancak hayati derece de bir yere sahip değildi. Bunun ötesinde 1949 yılında NATO’nun kuruluşunun ardından General Bradley senatoda NATO’nun neden çok fazla sayıda ordu bulundurmayarak dünyanın güvenliğini sağlayacağını açıklarken “Hiçbir ülke bizim kadar güçlü değildir. Bu büyük potansiyelimiz, karşımızda yer alacak ülkeler için büyük bir caydırıcılıktır.” diyerek ABD’nin askeri olarak çok fazla tedbire başvurmadan başarılı olacağını vurgulamıştır.²⁴⁴ Tüm bu görüşlerin aksine, Kore savaşı ABD’li yetkililerin tahminlerinde yanıldığını gösteren en önemli kanıt özelliği taşımaktadır.

ABD’nin tek taraflı olan nükleer üstünlüğünü kaybettiğinde Sovyetler Birliği ile güç dengesini eşitlemek için büyük miktarda güç artırımına gitmek zorunda kalmıştır. Bu durum savunma bütçesinin artırılması gerektirmiştir ancak o dönemde bu tarz artırımlar tasvip edilmemiştir. Örneğin 1949 yılı sonlarında savunma bütçesinde iki milyar dolarlık artırıma gitmenin ekonomik açıdan ne kadar tehlikeli

243 JERVIS Robert, **a.g.m.**, s. 564

244 **a.g.m.** s.566

ve ülkeyi sıkıntıya sokabilecek bir olay olduğu, ekonomik danışma konseyi tarafından kongreye bildirmiştir. ABD, Kore savaşı ile beraber hem askeri hem de ekonomik alanlarda yaşanan değişimlerden nasibini almış ve Türkiye'nin artan stratejik önemi onu NATO saflarına taşımıştır.²⁴⁵

Türkiye kamuoyu NATO üyeliğini coşku ve sevinçle karşılamıştır. Nitekim ABD kamuoyu da konunun üzerine eğilerek Türkiye ve Yunanistan'a verdiği önemi göstermiştir. Türkiye ve Yunanistan'a yönelik açık ve yakın Rus tehdidine rağmen NATO'ya üye diğer ülkelerin itiraz etmelerine rağmen alınmış olmaları Truman ve Marshall yardımlarıyla güçlendirilmeleri sayesinde Türkiye, NATO ve ABD'ye büyük bir sevgi ve minnet duyduğu ifade edilmiştir.²⁴⁶

Kore savaşı boyunca Türk askeri, müttefik ve ABD'li yetkililerin takdirini kazanmıştır. Türkiye'nin NATO'ya alınmasının ardından Türkiye'nin Sovyetler Birliği ve bölge devletleriyle olan ilişkileri farklı bir boyuta gelmiştir. Sovyetler Birliği, 1953 yılında Türkiye üzerindeki isteklerinden vazgeçtiğini bildirmiş ardından Türkiye, 1954'te Balkan Paktı, 1955'te Bağdat Paktını kurmuştur. Bu süreçte Türk ordusu NATO ile entegrasyonu sağlamıştır.²⁴⁷ Türkiye'nin 1950'de Kore'ye asker göndermesi ile 1990'larda Körfez harbinde ABD ile beraber olması arasında şekilsel açıdan olmasa da batının yanında yer alma beklentisi açısından paralellik olduğu gözlenmektedir.²⁴⁸

245 a.g.m. s.568

246WOODHOUSE., a.g.m., s.215

247 LIPPE, a.g.m., s. 97– 98

248 a.g.m., s.101

I. ABD Başkanlık seçimleri

Amerika'daki seçimlerde dış politikadaki gidişatın etkisinin, sonucu etkileyen en önemli faktördür. Nitekim 1952–1984 yılları arasında yapılan 9 seçim göz önüne alındığında; ABD dış politikasındaki değişen durumların, başkanları değiştirdiği veya başarılı kıldığı açıkça görülmektedir. 1952 yılında Kore savaşı esnasında yapılan seçimlerde kamuoyu araştırmalarında dış politikada başarısız olduğu açıkça görülen Demokrat Truman koltuğunu Cumhuriyetçi Eisenhower'a bırakmıştır.²⁴⁹

Truman yönetiminin ilk döneminde (1945–1948) kamuoyu tarafından tasvip edilme oranı %63 iken, ikinci döneminde Uzak doğudaki olaylara müdahil olmasından ve Kore savaşının çıkışının ardından (1948–1952) %40,4'e düşmüştür. Bu süreçte Truman'ın politikaları ve Kore savaşının ABD kamuoyu üzerindeki etkileri açık bir şekilde görülmektedir.²⁵⁰

Truman'ın komünizmle mücadele amacıyla, Türkiye ve Yunanistan için yaptıkları, Truman Doktrini ve Marshall yardımları kamuoyu neznindeki popülaritesini artırmış, Cumhuriyetçilerin kalesi olarak bilinen kesimlerden bile çok büyük miktarda sempati toplamıştır. Basın ve kamuoyu, Demokratları desteklemiş ve 1948 yılı başkanlık seçimlerinde Demokratların tekrar seçilmesini sağlamıştır. Ancak 1950 yılına gelindiğinde, Kore savaşı, buna bağlı olarak ekonomideki kötü gidiş, Çin'in savaşa girişi ve III. Dünya savaşının çıkması korkusu Demokratların sonunu hazırlamıştır. Esasen 1950 yılı Haziran ayında Kore savaşına müdahil olunmasındaki amacı dolayısıyla, savaşın başlarında Demokratlara desteğin fazla olduğu görülürken Ekim ayında, ABD'nin savaşın başındaki amacının dışına çıkarak 38nci paralelin kuzeyine geçmesi ve Çin'in savaşa girmesi kamuoyunun desteğini çekmesine neden olmuştur.²⁵¹

249 Ole R. Holsti, "Public Opinion And American Foreign Policy", **University Of Michigan Press**, 2004, s. 60

250 James A. STIMSON, "Public Support For American Presidents, A Cyclical Model", **The Public Opinion Quarterly**, Vol.40, No.1, (Spring, 1976), s. 4

251 Paul A. SMITH, "Opinions, Publics, And World Affairs In The United States", **The Western Political Quarterly**, Vol.14, No.3, (Sep., 1961), s. 708

“Demokrat partiyi ve Truman’ı destekliyor musunuz?” sorusuna 1947–1949 yıllarında destek % 60 iken Haziran 1950’de % 37 seviyesine inmiştir. 7 Temmuz 1950’de, savaşın seyrinde görülen başarılarından dolayı, tekrar % 45’e yükselmiş ancak Aralık 1950’de, Çin’in savaşa müdahil oluşu ile % 25 seviyesine düşmüştür. Mayıs 1951’de ise statik bir hale gelen savaşın bitirilmesinin gerektiği düşüldüğünden % 19’a kadar gerilemiştir.²⁵²

Bu dönemde Amerika’da “sınırlı savaş” terimi çeşitli eleştirilere maruz kalmış ve Truman yönetiminin, komünizme karşı yeni bir yumuşama örneği olarak, özellikle vurgulanmıştır. Ayrıca, Mac Arthur’un görevden alınması ile ülkeye bir kahraman olarak dönmesi ve kongrede yaptığı konuşmada Truman’ın sınırlı savaş beklentisini eleştirmesi, Truman’ın tasvip edilme oranını hiç olmadığı kadar düşürmüştür. Sürekli uzayan ama bir türlü yapılamayan ateşkes anlaşması, kamuoyunda bıkkınlığa neden olmuş ve Truman’ın yetersiz olduğu görüşü oluşmuştur. Bu gelişmeler, 1952 seçimlerinin baş aktörü Eisenhower’ın en önemli seçim propagandasının Kore Savaşı olmasını sağlamıştır.²⁵³

1952 seçimlerinden önce yapılan kamuoyu araştırmalarında her 10 Amerikalıdan 7’si Kore meselesini çözecek lider olarak Eisenhower’ı görmüştür. Eisenhower, seçimi kazandığı takdirde Kore’ye gideceğini bildirdiğinde bunu halkın % 72’si onaylarken, her 10 Amerikalıdan 7’si, Kasım ayında yapılacak başkanlık seçimleri öncesinde ülkenin en önemli konusunun Kore meselesi olduğunu düşünmektedir. Tüm seçmenler, Eisenhower’ın başkanlığı dönemindeki en önemli başarısının, 1953 yılında yapılan ateşkes anlaşması olduğu görüşünde birleşmişlerdir.²⁵⁴

252 a.g.m.,s.710

253MALKASIAN, a.g.e.,s. 71–72

254 George GALLUP, “Survey Shows Public Feels Korean War Will Not Resume”, **The Washington Post**, Jun 2 1954, s. 7

Eisenhower'ın propagandası o kadar etkili olmuştur ki, Demokrat aday Stevenson seçim kampanyasına karşı bir atak başlatarak seçimi kazandığında Kore'ye gideceği vaadinde bulunmuştur.²⁵⁵

20 Ekim 1952'de ülke genelinde yapılan kamuoyu araştırmaları; Cumhuriyetçi aday Eisenhower'ın, Demokrat Stevenson'a karşı önde olduğunu gösterirken, seçim kampanyası boyunca Trumanizm yapması dolayısıyla Stevenson'ın oylarını, Eisenhower'a kaptırdığı görülmektedir. Askere alımlardaki yoğunluk, Washington'daki rüşvet iddiaları, hükümete olan komünist sızmalar, yüksek fiyatlar, yüksek vergi oranları, Kore meselesinde gösterilen başarısızlıklar Cumhuriyetçilerin elini güçlendirmiştir. Sayılan bu nedenlerin tümü Kore'ye bağlı nedenler olup Demokratların 20 yıldır iktidarda olması ve halkın bir değişim isteği de önemli bir etken olmuştur.²⁵⁶

16 Kasım 1952 tarihinde Rus basını; ABD seçimlerinin sonuçlarını, Truman-Acheson'un dış politikadaki başarısızlığı, Amerikan kamuoyunun Kore savaşını bitirme isteğinin tezahürü olduğunu, Amerika halkının Eisenhower'ı daha çok Truman ve yönetimine karşı olduğundan dolayı seçilen bir lider olarak görmüştür. Ayrıca, Kore'deki kanlı savaş konusunda Stevenson'un Truman'ın icraatlarını savunmasının karşısında, savaşı bitireceğini savunan Eisenhower'ın Amerikan kamuoyunun ilgisini ve sevgisini kazandığını vurgularken, Kore savaşı, yüksek fiyatlar, artan vergiler, rüşvet ve Eisenhower'ın ne pahasına olursa olsun savaşı bitireceğine dair sözler vermesi Demokrat partinin sonunu hazırladığı şeklinde değerlendirmiştir.²⁵⁷

255 “Stevenson Also Planned Trip To Korea if He Won”, **The New York Times**, Nov 22 1952 s. 3

256 James A. HAGERTY , “Survey Sees Stevenson Gain With Outcome Still Uncertain”, **The New York Times**, Oct 20 1952, s. 1

257 Harrison E. SALISBURY, “Pravda Says U. S. Vote Repudiated Truman And Called For War's End”, **The New York Times**, Nov 16 1952; s. 1

1950 yılından itibaren Kongre ve Temsilciler Meclisindeki sandalye sayılarını artıran Cumhuriyetçiler, 1952 yılında yapılan seçimlerde 48 eyaletin 39'unu kazandığı gibi, toplamda %55,4 Eisenhower , %44,6 Stevenson olarak sonuçlanan bir başarı kazanmışlardır. Demokrat partinin, Truman'ın yanlış politikalarına rağmen çok fazla yıpranmadığı, yıprananın Truman'ın şahsı olduğu görülmektedir. Böylece demokratların 20 yıllık iktidarına son vererek yerine, savaş tecrübesine güvendikleri bir Orgenerali başa getirmeleri bir an önce bu soruna çözüm bulunmasının kamuoyunun ilk isteği olduğunu göstermektedir. Eisenhower yaptığı kampanyayı Kore savaşı üzerine kurmuş ve ilk icraatının Kore'ye gitmek olacağını bildirmiş nitekim sözünde de durmuştur.²⁵⁸

3.SAVASIN SONUÇLARI

A.Genel Değerlendirme

II. Dünya savaşının sonunda tüm dünyada büyük bir yıkım meydana gelmişti. I. ve ardından II. Dünya Savaşı'nı yaşamış halklar, henüz savaşta yaşananları unutmadan şimdi de Soğuk Savaş'la karşılaşıyorlardı. Atom bombasının yıkıcılığı, ardından Sovyetlerin Avrupa'da yayılcılığı, Amerika'da ortaya çıkan Makkartizm ve sonunda Kore Harbi, yakın Sovyet tehdidinin her an sıcak savaşa dönüşüp III. Dünya savaşının çıkma ihtimali Amerikan kamuoyunda panik ve korkuyu arttırmış, parkta oturan insanların bir anda siren sesleri ile metrolara ve sığınaklara girmesi, sivil savunma denemelerinin yapılması insanları psikolojik olarak olumsuz yönde etkilemiştir. 1949 yılında Sovyetlerin başarılı bir biçimde atom bombası denemesini gerçekleştirmesi, artık savaşlarda cephe yakınında bulunan askerlerle birlikte daha uzaktaki insanları da etkileyeceği korkusu, masum insanların daha az etkilenmesini sağlamak için sivil savunma bilincinin yerleştirilmesine çalışılıyordu. Sovyetler Birliği'nin atom bombası denemesinde başarılı olması, II. Dünya savaşında ABD'nin

258 Alec GALLOP, *The Gallup Poll Cumulative Index, Public Opinion 1935–1997*, Rowman and Littlefield 1999,s.16

lehine olan nükleer silaha sahip olma üstünlüğünü ortadan kaldırmış ve nükleer güç dengesini sağlamıştır. Hemen hemen aynı döneme rastlayan Kore harbi, ABD kamuoyunda Kuzey Kore ile yapılan bir savaşın ötesinde, Sovyetler Birliği ile yapılan ve her an nükleer güç kullanılabilecek bir savaş olarak görülmüştür. Bu sebepten; Truman yönetimi, nükleer silahlara ve mücadeleye önem vererek, 1950 yılında sivil savunma kanunu çıkartılmıştır. Tüm bunlar ve ardından herhangi bir nükleer saldırıda yapılması gerekenlerin anlatıldığı programlar ve uygulamaların hepsi insanların psikolojisini doğrudan ve olumsuz yönde etkilemiştir.²⁵⁹

Kore Yarımadasındaki savaşta, savaşı başlatan Kuzey Kore'nin ardında Sovyetlerin olduğu tüm kamuoyunca bilinen bir gerçektir. Dünyada Soğuk Savaş'ın sıcak çatışmaya dönüştüğü düşünülen 1950 yılında ABD'de yapılan kamuoyu araştırmasına katılanların çok büyük bir bölümü Birleşik Devletlerin III. Dünya savaşı ile karşı karşıya kalacağını düşünmekteydi. Amerikan halkında oluşan savaş korkusu, kamuoyunun ve halkın bu konudaki eğitim uygulanmasını tetikledi ve sonucunda Soğuk Savaş'ın en çok bilinen belgelerinden NSC- 68 yani Milli Güvenlik Kurulu direktifi yayınlandı. Bu direktif, Soğuk savaşın aslında bir sıcak savaş olduğunu anlatmak amacını taşıyıp, halkta oluşan panik ve korku havasının etkisini azaltmayı amaçlıyordu.²⁶⁰

Başta ABD olmak üzere tüm dünya, Kore'nin III. Dünya Savaşı'nın çıkacağı yer olacağı korkusu ile tedirgin olmuş ancak her iki tarafın bunun bilincinde olması, savaşı Kore sınırları içinde tutmuştur. 1950 Haziranında başlayan Kore savaşı, tek cümleyle özetlemek gerekirse “ 38. Paralelde başlayıp, 38. Paralelde bitmiştir.” Üç yıllık süre içinde zaman zaman taraflar birbirlerine geçici üstünlükler sağlasa da zafere gidilememiştir. 1951 Kasımından itibaren Sovyet güdümündeki Çin'in savaşa girmesinin ardından tüm dengeler değişmiş, savaşın tarafı olan ülkeler bu tarihten sonra savaşın Kore yarımadasının dışına çıkmaması için gerekli hassasiyetleri

259 Andrew D GROSSMAN., **Neither Dead Nor Red**, Rautledge Press, New York, 2001,s. 39

260 a.g.e., s. 40

göstermeye başlamışlardır. Zira taraflardan birinin yanlış bir hareketi dünyayı genel bir savaşla karşı karşıya bırakabilir görüşü oluşmuştur.²⁶¹

B. Askeri Sonuçlar

1953 yılında imzalanan ateşkes antlaşması, savaş öncesi statükonun devamını, büyük ölçüde aynısını sağlamış, değişen sadece Kore halkının ve savaşta ölenlerin yakınlarının acıları olmuştur. Savaşta askeri kayıplar hemen hemen 3,5 milyon kişiydir. Bunun ¾'ü Koreli, Bir milyonu Çinli, 142,091'i ABD'li ve 17,260'ı BM askeridir.²⁶² Belçika, Kolombiya, Etiyopya, Fransa, Yunanistan, Hollanda, Filipinler, Tayland ve Türkiye toplam 1800 askerini kaybetmiş, 7000 asker ise yaralanmıştır. Bu kayıpların yarısı Türkiye'ye aittir.²⁶³

ABD kamuoyunda savaşa olan destek birçok faktöre bağlı olmakla beraber daha çok artan ekonomik giderler, askerlerin yurtlarından ayrı kalma süreleri, savaşın amaçları ve savaşta verilen kayıplara bağlıdır.²⁶⁴ Savaşlarda hükümetlerin kamuoyu desteğini arkasına alması, ekonomik ve insani kayıpların az ya da çok olması ile nitelendirilmemekte daha çok savaşın amacı ile değerlendirilmektedir. Kore savaşında yapılan araştırmalar göstermektedir ki, savaşın ilk döneminde meydana gelen kayıplar toplumun gözünde savaş karşıtlığını arttıran bir etken olarak görülse de, savaşın sonunda meydana gelen kayıpların daha az olmasına karşın kamuoyu tepkisi çok daha fazladır. ABD savaşın başlarında Kore'ye yaptığı çıkarma esnasında, kıyı başı tesis ederken çok fazla zayıat vermiş ancak kamuoyu buna olumsuz tepki vermemiştir. Savaşın ortalarında 38. Paralel geçilip Kuzey Kore

261 ARMAOĞLU, Belgelerle Türk-Amerikan Münasebetleri, **a.g.e.**, s. 455

262 Philip WEST, "Interpreting The Korean War", **The American Historical Review**, Vol 92, No 3, 1989, s. 81

263 SUMMERS, **a.g.e.**, s. 290

264 Sigmund Scott GARTNER, Gary SEGURA, "Opening Up The Black Box Of War: Politics And The Conduct Of War, War Causalities And Public Opinion", **The Journal Of Conflict Resolution**, Vol. 42, No. 3, (Jun., 1998), s.281

sınırları içersindeki ilerleme esnasında, daha az kayıp verilmesine rağmen “savaşın amacı dışına çıkıldığı düşünülerek” kamuoyundan çok fazla olumsuz tepki almıştır. Ayrıca Çin’in savaşa katılması sonucunda kamuoyunun desteğini çekmesi, bu düşüncenin önemli bir göstergesidir.²⁶⁵

1954 yılı ABD Ulusal Güvenlik Kurulu esnasındaki bir soru üzerine Eisenhower, “Özellikle Kore Harbi örneği göz önüne alındığında kamuoyunun desteği her başarı için önceden olması gereken bir zorunluluktur.” diyerek “Amerikan halkının, Amerika sivil savaşıdan bu yana Amerika’nın içinde yer alıp kamuoyunun bu kadar eleştirdiği bir ikinci savaş olmadığını” belirtmiştir.²⁶⁶

Savaş sonucunda hali hazırda askeri açıdan gelişmemiş olan NATO’nun acilen askerileştirilmesi sağlanmıştır. Almanya’da ABD ve Fransız birliklerinden oluşan altı tugaylık birlik teşkil edilmiş ve daha önceden dile getirilen Avrupa’nın erken savunulması hayata geçirilmiştir. Kore’de ABD ordusu yarımada kenarına sıkışmış kara parçasından, tüm yarımada yayılmak durumunda kalmıştır. Aynı durumun Sovyetler Birliği’nin Avrupa’yı işgali sırasında yaşanmaması için, bu kuvvetler Avrupa’ya konuşlandırılmıştır. ABD, savaşın sebeplerini ortadan kaldırmanın ne kadar önemli olduğunu anlayıp tehlike arz eden bölgeleri kendi kaderine bırakmamış ve caydırıcılığı olan yerler haline getirmeye çalışmıştır. Bunun en önemli örneklerinden biri de Türkiye’dir.²⁶⁷

C. Ekonomik Sonuçlar

ABD kamuoyunun dünya ile olan ilişkilerinde göz önüne aldığı önemli bir hususta; ülkenin ekonomisindeki gelişmelerdir. Amerika’nın Avrupa’ya ve Uzak Asya’ya yaptığı yardımlar, deniz aşırı ülkelerdeki hükümet harcamaları ve bunlar için gereken geniş savunma bütçesi; halka enflasyon, vergilerin artması, durgunluk,

265 a.g.m. s.286

266 Douglas C. FOYLE, **Counting The Public In**, Columbia University Press, New York, 1999,s. 36

267 JERVIS, a.g.m, s.581

işsizlik olarak geri dönmüştür. Kore Savaşı esnasında ve sonrasında da bu durum kamuoyunu etkilemesinin yanında Amerika'nın dış politikasına da yön vermiştir.²⁶⁸

Kore Savaşı'nın bir yılını doldurduğu 1951 yılına gelindiğinde, ABD askeri gücü iki katına çıkmış, savunma bütçesi 4 kat artmıştır. Hemen hemen tüm NATO üyesi ülkelerde de 1953 sonuna gelindiğinde savunma harcamalarının payı %5,5'den %12'ye ulaşmıştır.²⁶⁹

1953 Ağustos'unda imzalanan ateşkes anlaşmasının ardından, ABD'de meydana gelen ve yaklaşık 3 – 4 sene devam eden ekonomik baskılar son bulmaya, enflasyon ise azalmaya başlamıştır. Nitekim Savaş sonucunda ABD savunma bütçesi de önemli ölçüde artmış olmasına rağmen özellikle fiyatları önemli ölçüde artan demir ve çelik %35,8 düşerek eski seviyesine dönme trendine girmiştir.²⁷⁰

ABD, Kore savaşında 18 milyar dolardan fazla harcamada bulunmuştur. 1973 yılına gelindiğinde ekonomik yardım olarak dünyaya yaptığı yardımın %8'ini Kore'ye ayırmış bulunmaktadır. Amerika'nın her sene yapmış olduğu askeri ve ekonomik yardımlar, Güney Kore'nin bütçesinin yaklaşık %10'undan daha fazlasına ulaşmıştır.²⁷¹

18 Mart 1954 tarihli haberde savaşın Türkiye ekonomisine etkileri şu şekilde değerlendirilmiştir; “1947 yılında başlamak üzere Türkiye'nin aldığı askeri yardımlar 1 Milyar dolara, ekonomik yardımlar 405 milyon dolara ulaşmıştır. Dahası buğday üretimi iki kat, pamuk üretimi üç katına çıkmıştır. Ancak Türkiye bunları Kore savaşı sırasında yüksek fiyatlara ihraç ederken, savaşın bitimiyle düşen fiyatlar sonucunda bu mallar elinde kalmıştır. Savaşın getirdiği zorluklar ve askeri

268 CHANDLER, a.g.m., s.448

269 MALKASIAN, a.g.e., s. 73

270 “More Deflation”, *Time*, Agu 17 1953, Time Archive

271 Sungji Han OO, “South Korea and the United States: The Alliance Survives”, *Asian Survey*, Vol. 20, No. 11 (Nov., 1980), s. 1076

harcamalardaki artış enflasyonist baskıyı artırmıştır.” savaşın dünya ekonomisini olduğu gibi Türkiye ekonomisini de olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.²⁷²

Diğer bir haberde “Demokratik parti iktidara geldiğinde ekonomiyi kapalı olmaktan kurtaracakları vaadinde bulunmuşlardı. Ancak Kore harbi dolayısıyla Türkiye ekonomisinin ve hatta Orta Doğu’daki birçok ekonominin zor duruma girdiği bir gerçektir. Türkiye’nin Kore’ye bir tugay göndermek gibi cesur ve kahramanca kararının yanında halk, Sovyet yayılmacılığının ne zaman hedefi olacakları konusunda endişelidir. Bu yüzden Türkiye’de insanlar daha çok temel ihtiyaç malzemelerini almaya ve depolamaya başladılar. Nitekim temel ihtiyaç maddelerinin fiyatı son dönemde % 15 artış gösterdi. İç piyasadaki dalgalanma Türkiye’nin dış ticaret açığını da arttırdı.” diyerek Kore harbinin Türkiye ekonomisi üzerine olumsuz etkilerinden bahsedilmektedir.²⁷³

Kore Savaşı sonunda diğer ülkelerde de önemli değişimler olmuştur. Kore Savaşı süresi ve sonrasında; Japonya’nın BM güçlerine sağlamış olduğu lojistik ihtiyaçlardan ve birliklerin konuşlu olmasından dolayı II. Dünya savaşı sonunda uğradığı yıkımı bir manada daha çabuk telafi etmesini ve Japonya’nın Batı dünyası ile entegre olmasını sağlamıştır. Batı Avrupa’da ise askeri harcamalar bütçelerinin daha büyük bir kısmını kaplamaya başlamıştır. Savaş boyunca artan hammadde fiyatları ve ABD’nin uğramış olduğu ekonomik kayıplara, konvansiyonel savaş ihtiyaçlarının giderilmesi için yapılan yatırımlar ve silahlanma giderlerindeki artışların eklenmesiyle beraber ABD ekonomisinde çatlaklar meydana gelmiştir. Nitekim savaştan sonra ekonomideki bozulma Eisenhower yönetimi tarafından “yeni bakış politikası” çerçevesinde giderilmeye ve harcamaların azaltılmasına çalışılmıştır. Ayrıca ekonominin bu durumu Batı Avrupa’nın ABD’den aldığı yardımlarda düşüş yaşanmasına neden olmuştur.²⁷⁴

272 “*Bayar Visit adds to Aid For Turkey*”, **The New York Times**, Mar 18 1954

273 “*Turkey Finds Promises Easier Than Fulfillment*”, **Christian Science Monitor**, Nov. 4 1950

274 STUECK, a.g.e., s.5–6; “*Many Difficulties In The Far East Withdrawal From China*”, **The Times**, Oct 13 1952;

D. Siyasi Sonuçlar

Kore savaşı sonrası, BM kararlarına rağmen İngiltere, Çin ile ticaretini kesmemiş, Hindistan, BM kararlarının tersine hareket ederek savaş boyunca tarafsızlığını korumaya çalışmıştır. ABD kamuoyunda da yaşandığı gibi devlet politikalarında da Çin'e karşı bir olumsuz bir tutum gelişmiş ve bunun sonucu olarak ABD, Taiwan konusunda herhangi bir adım atmaktan ve tutum geliştirmekten kaçınmıştır. Ayrıca küllerinden yeniden doğan Çin'in, dünya gözündeki itibarı büyük ölçüde artmıştır. Amerikanın ilk defa zaferden çok savaşın bitmesini bu kadar istediği başka bir savaş olmamış ve savaşta zarardan daha öte hiçbir şey kazanamamıştır.²⁷⁵

ABD kamuoyunda Kore savaşı Çin'in hafızalardan silinmez bir düşman olarak algılanmasına yol açmış ve Sovyetler Birliği ile Çin'in birbirinden ayrılmaz iki müttefik olduğu görüşü oluşmuştur. Üstelik ABD, de facto bir durum olarak komünist Çin'i ve Kuzey Kore'yi tanımak durumunda kalmıştır. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelebilecek komünist bir zafer ABD'nin çıkarlarını tehdit eder görüşü yaygınlaşmıştır. Ancak savaşın nihai sonucu olarak; Stalin'in uygulamış olduğu katı dış politika ve komünizmi yayma isteğinin zararı yine kendine ve güdümündeki ülkelere olmuştur. Nitekim Yunanistan ve Türkiye'ye yönelik muhtemel tehditleri, aynı Berlin'e uyguladığı Blokajın Batı Berlin'in gelişmesi ve dış ülkelerden daha fazla yardım görmesine neden olduğu gibi, Türkiye ve Yunanistan'ın da yardım ve destek görmesini sağlamıştır. Kore Savaşı, tüm ABD ve Batı Avrupa'nın kendisine bir güvenlik şeridi oluşturmasına ve ekonomik, askeri açıdan güçlenmesine sebep olmuştur.²⁷⁶

Kore savaşının, Amerika açısından ulusal bütünlük ve birleşmeyi tam manası ile sağlayıp arkasına tüm kamuoyunun desteğini alan bir savaş olmadığı üniversite öğrencileri arasında 1952 Nisan- Mayıs aylarında yapılan kamuoyu araştırmasında

275 "Some Korean Lessons", **Chicago Daily Tribune**, Jul 27 1953, JERVIS, a.g.m., s.582-583

276 "The Advantages of Detours", **Time**, Apr. 13 1953, Time Archive, JERVIS, a.g.m., s.584

görülmektedir. Yapılan araştırmada “Kore savaşına katılmak üzere başvuruda bulunur musunuz?” sorusuna %10 evet, %90 ise mümkün olduğunca savaşın dışında kalmayı tercih ederim yanıtını vermiştir. “Kore’de ki savaş özgür insanlar için diktatörlüğe karşı verilen bir savaş mıdır ve yapılması gerekli midir?” sorusuna %53 evet derken %40 hayır demiştir. “Avrupa ve dünyanın çeşitli ülkelerinde Amerika özgürlük için çaba sarf etmeli midir?” sorusuna %48 evet derken %39 hayır demiştir. Yapılan araştırmalar, Amerikalı öğrencilerin Kore savaşı gibi ülkeyi derinden sarsan bir olayda yeteri kadar fikir birliği ve inanmışlık içinde olmadıklarını göstermektedir.²⁷⁷

Truman, kamuoyunun olaylara nasıl baktığından çok, ulusal çıkarların aldığı mühim kararlarda, daha önemli olduğunu düşünmüştür. Başkan, kararlarında kamuoyunun görüşlerine göre davranılmasını saçmalık olarak nitelendirmiştir. Eisenhower’ın tersine Truman, kamuoyunun görüşlerinin devlet politikalarında etkili olmaması gerektiğini; “eğer kamuoyu ne der korkusuyla eylemler yapıyorsa zaten ülkenin çıkarına olmayacaktır” görüşünü savunmuştur. Truman’ın bu anlayışı savaşın sonunda kamuoyu anketlerinde en düşük verilere sahip olmasına ve Kasım 1950’de yapılan Kongre ve Temsilciler Meclisi seçimlerinde kan kaybederek başlayan düşüşün, 1952 genel seçimlerinde de artarak devam etmiş olması neticesinde Demokratların seçimi kaybetmesiyle sonuçlanmıştır.²⁷⁸

1951 yılında ateşkes görüşmelerinin başladığı tarihlerde ABD kamuoyu %65–70 oranında savaşın bitirilmesini istemiş ve her 3 kişiden ikisi savaşın gereksiz olduğunu belirtmiştir. %74 gibi bir oranının ise, komünistlerle bir anlaşmaya varılacağına dair inancı yoktu. Bu oranlar, savaş biterken Eisenhower yönetimi tarafından yaptırılan anketlerde de açıkça gözükmekte olup, kamuoyunun savaştan bıktığını ve sonucu ne olursa olsun savaşın bir an önce bitirilmesini istediğini göstermektedir.²⁷⁹

277 Edward A. SUCHMAN, Rose K. GOLDSSEN., Robin M. WILLIAMS, “Attitudes Toward The Korean War”, *The Public Opinion Quarterly*, Vol.17, No.2, (Summer, 1953), s. 172,-182

278 FOYLE., *a.g.e.*,s. 180

279 Public opinion on the Korean War, *a.g.b.*, s.2

Eisenhower'ın, Truman'ın politikaları karşısında desteğinin arttığı gözlenmektedir. 2 Ocak 1952'de yapılan kamuoyu araştırmalarında Eisenhower, Cumhuriyetçilerle beraber tüm kesimlerin en gözde başkan adaydır. Kore harbi neticesinde başkan Truman'ın destekçileri hemen hemen yok denecek kadar azalmıştır. Yapılan araştırmada "Truman'ın işini iyi yaptığını onaylıyor musunuz?" sorusuna katılımcılardan sadece %23'ü evet yanıtı vermiştir. Bunun diğer nedenleri ise Kore savaşı ile beraber gelen yüksek vergiler, pahalı yaşam koşullarından kaynaklanmaktadır.²⁸⁰

"Amerikanın Kore'den birçok ders çıkartması gerekiyor. Öncelikle savaş kararı ancak Temsilciler Meclisi'nde alınacak karar doğrultusunda verilir; fakat Truman, buna uymamıştır. Üç senedir 140.000 kayıp veren Amerika'nın bu savaşı neredeyse durma noktasına gelmiştir. Savaş 25.000 Amerikalının hayatına mal olmuş ve savaşın kötü popülaritesi Eisenhower'ın zafer kazanmasında kendini açıkça ilan etmiştir. Çin'in savaşa girmesi Truman yönetimi tarafından öngörülemedi, BM üyesi devletler İngiltere, Türkiye haricinde çok fazla kara gücü olarak katkıda bulunmamaları sorgulanmamıştır." 1953 yılında ateşkes anlaşmasının imzalandığı gün savaştan alınacak dersler başlığı ile verilen bu haber, kamuoyunun görüşlerini yansıtması ve üç senelik serüveni özetleyerek Truman yönetiminin politikalarını masaya yatırması açısından önem arz etmektedir.²⁸¹

Güney Kore, Savaş sonunda parçalanmışlığının etkisi ile ABD'ye aşırı derecede bağlandı. Özellikle kuruluş yıllarında(1948–1960) Syngman Rhee gibi Amerika'da eğitim görmüş kişiler yönetim kademesinde tutuldu. Syngman Rhee'nin 1948 yılında kurduğu liberal partinin tamamına yakını Amerika'da öğrenim görmüş kişilerden oluşmaktaydı. Kore milliyetçiliğinde ise bir batılı ülke karşıtlığından çok Japonya'ya karşıtlığın oluşu, ABD'ye karşı çok fazla hoşnutsuzluk yaratmadı ve savaşın ardından bu durum devam etti. Savaş ve tekrar başlaması ihtimalinin

280 GALLUP George , "Tough Fight Seen For GOP Victory", **Los Angeles Times**, Jan 2 1952, s. 7

281 "Some Korean Lessons", **Chicago Daily Tribune**, Jul 27 1953

etkisiyle, Kore'nin kuruluşundan bugüne kadar içinde bulunduğu güvenlik endişesi, dış politikasını şekillendiren en önemli faktör oldu. ABD ise, Güney Kore'de tek taraflı olarak Güney Kore'nin kaderini belirleyecek kararlar almaktan çekinmediği görülmektedir. Nitekim 1960'da Syngman Rhee'nin istifa ettirilerek yerine demokratik hükümetin kurulması, 1965'de teçhiz ederek eğittiği Kore birliklerini Vietnam'a göndermek suretiyle amaçları doğrultusunda kullanması bunun örnekleri arasında gösterilebilir.²⁸²

Savaşın ardından; Güney Kore üzerindeki ABD politikalarının ülkeyi şekillendirmek adına ne kadar etkili olduğunu göstermesi açısından General Dean'ın Güney Kore başkanı Syngman Rhee ve Güney Kore'nin durumu ile ilgili görüşlerini içeren 23 Ekim 1953 tarihinde ABD'ye gönderdiği belge önemlidir. “ Syngman Rhee tanıdığım en inatçı kişidir, kendisinin başta olması için her şeyi yapabilir onu durduracak yegâne şey güçtür. Korelilere göre ABD, Kore'den Asya'daki gücünü kazanmadan çıkmaz görüşü hâkimdir. Güney Kore komünizmden etkilenmiştir. Syngman Rhee'nin görevden alınmasının ve tutuklanmasının etkilerinin nasıl olacağını kestirememekle beraber, Güney Kore'nin polis devleti olmasından dolayı polis gücünün Syngman Rhee'nin görevden alınmasının ardından çıkacak olaylara nasıl yaklaşacağını kestirmek çok güçtür. Savaşın Güney Korelilerden çok Kuzey Korelilere daha çok yıkım getirdiği açıktır.”²⁸³

8 Ocak 1954'ten, Mart ortalarına kadar ABD yönetimini etkileyen olayların başında Fransız sömürgesi olan Vietnam- Kamboçya bölgesinde meydana gelen karışıklıklar ve müdahale etme hadisesidir. Ancak Kore Savaşı'nın ateşkes ile sonuçlanmasının üzerinden bir sene geçmeden Asya'da yeni bir savaşa girmek ve bir sınırlı savaşın içinde Çin ile karşı karşıya gelmek ABD yönetiminin tereddüt etmesine neden olmuştur. Başkan yardımcısı Sherman Adams, hatıralarında Eisenhower'ın müdahale seçeneğinden gönüllü olarak vazgeçtiğini çünkü Eisenhower'ın, ABD kamuoyunun Asya'da meydana gelebilecek bir savaşa razı

282 OO, a.g.m., s. 1077–1082

283 **Major General Dean's assessment of Rhee**, Oct 23 1953, Eisenhower Library, (EK–10)

olmayacağını düşünmesinden kaynaklandığını belirtmiştir. Nitekim o dönemde yapılan kamuoyu anketlerinde sorulan “ABD’nin Fransızlara, Vietnam’da Çin ile savaşması için yardım gönderilerek orada ABD askerlerinin savaşmasını onaylıyor musunuz?” sorusuna %85 hayır %8 evet onaylıyorum yanıtını vermiştir. Ayrıca aynı konu üzerinde Dışişleri Bakanlığının yaptırdığı araştırmada komünistler tüm Vietnam’ı ele geçirseler bile ABD hava kuvvetlerinin müdahil olmasını onaylayanların oranı ancak %53’ü bulmuş %34’ü onaylamamıştır. Bu gelişmeler ışığında Kore savaşının ABD kamuoyu üzerinde ne kadar derin ve olumsuz etkiler bıraktığını görmekteyiz. Eisenhower, Vietnam’da savaşa müdahil olmamanın kamuoyunun isteği olduğunu belirterek bu hareketten kaçınmıştır.²⁸⁴

ABD ordusunda uzun yıllar görev yapmış ve Kore savaşında bulunmuş bir subay olan Peter W. Cuthbert, savaşın sonuçlarını iyi ve kötü olarak ikiye ayırmış ve şöyle değerlendirmiştir;²⁸⁵

Kötü sonuçları:

- Başkan Truman’ın, kongrenin onayını almadan Kore’ye asker gönderme kararı alması.
- Herhangi bir başarı elde edilemedi.
- 4 milyon insan savaştan zarar gördü.
- Yanlış bir seçimle ABD, Syngman Rhee hükümetini destekledi.
- Sovyetler Birliği ve Çin’le çıkabilecek bir III. Dünya savaşının eşiğine gelindi.
- Savaşın mali sonuçları, tüm ülkeyi etkiledi.
- Savaşın sonucunda, ABD daha önce tanımadığı Kuzey Kore ve komünist Çin’i tanımış oldu.
- Savaş, başladığı yerde sona erdi.
- Kore Harbi, soğuk savaşın olması gerekenden daha uzun süre devam etmesini sağladı.

284 FOYLE,**a.g.e.**,s 82–86

285 Cuthbert,**a.g.e.**,s. 290–291

İyi sonuçları

- Güney Kore'nin komünistler tarafından işgal edilmesi önledi.
- Birleşmiş Milletler dünya kamuoyundaki itibarını ve işlevselliğini gösterdi.
- ABD komünizmle savaşmaktan kaçınmayacağını kanıtladı.
- NATO'nun işlevselliğinin artırması sağladı.
- Japonya'nın ekonomisi II. Dünya savaşından sonra canlandı.

Truman doktrininin açıklandığı Mart 1947'den Türkiye'nin NATO'ya kabul edildiği 1952 başlarına kadar geçen süre içerisinde, Türkiye üzerinde stratejik manada bir takım algılamalarda değişiklikler oluşarak, ABD'nin yardım ettiği bir ülkeden, müttefiki haline gelmiştir. Türkiye'nin Kore'ye asker gönderme kararı, Türkiye'nin ve Türk askerinin dünyaya tanıtılmasında etkisi büyüktür. Ayrıca Türkiye'nin bölgesinde istikrarlı ve güçlü bir devlet olarak algılanmasına sebep olmuştur. ABD kamuoyunda, Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği olayları ve geldiği bu noktaya vurgu yapan birçok haberle yer almıştır. Türkiye'nin NATO'ya alınmasında da Kore'ye asker gönderme kararının şüphesiz etkisi vardır ancak esas sebep, ABD'nin Sovyetler Birliği tehdidine bakışında meydana gelen tadilat olmuştur. Bu durum; Türkiye'nin stratejik manada geliştirilen, desteklenen kara gücü ile olası bir Sovyet tehdidinde kullanılması ve havaalanları ile Sovyetler Birliği'ne ait olan kritik tesislerin vurulabilmesinin kolay olmasından ve en önemlisi Kore savaşından sonra ABD'de, Sovyetler Birliği'nin ülkeleri içten ele geçirme yöntemlerini bir kenara bırakarak sıcak savaş çıkarma olasılığında meydana gelen artıştan kaynaklanmaktadır. O dönemde dünyaya bakıldığında, Türkiye'ye yapılacak bir Rus saldırısında buna karşı koyabilecek tek ülke ABD'dir. Türkiye'ye oranla ulusal çıkarları daha az olmasına rağmen, Kore'de meydana gelen Rus tehdidine anında karşı koyarak, 3 sene süren bir savaşın içerisine giren ABD, Türkiye'yi de NATO şemsiyesinin altına alarak bu durumu meşrulaştırmış ve olası bir tehlide pragmatik bir yaklaşımla önceden tedbir almıştır.²⁸⁶

286 LEFFLER, a.g.m., s. 824

E. Yeni Bakış Politikası (New Look Policy)

İkinci Dünya savaşının ardından ABD, savunma bütçesini gayri safi yurt içi hâsılasının %3'üne kadar düşürmüştü. Kore savaşı ile algılanan kuvvetlerdeki değişiklikler (NSC-68), bunun değişmesine ve artırılıp bir silahlanma yarışına dönüşmesine neden olmuştur. Kore Harbi ile daha önce savaşlarda görülmeyen “sınırlı savaş” tanımı ortaya çıkmış ve II. Dünya savaşı dâhil olmak üzere, savaşlarda esas gaye, düşmanı yok etmek veya teslim olmasını sağlamakken Kore savaşı ile beraber düşmanın gayretini kırmak ve sınırlandırmak olarak değişiklik göstermiştir. Savaşın etkisiyle, ekonomik açıdan zor durumda olan ABD, Kore savaşının ardından 30 Ekim 1953'e gelindiğinde Eisenhower yönetimi, yeni bakış politikasını hayata geçirmeye karar vermiştir.²⁸⁷

Savaş öncesi 12 Ocak 1950 'de ulusal basın kulübünde Amerikanın mutlaka koruması gereken sınırlarını açıklayan Dean Acheson'un bu sınırlara, Kore'yi dâhil etmemesi ve 19 Ocak 1950'de Temsilciler Meclisinin Kore'ye yapılacak ekonomik ve askeri yardım paketini veto etmesi, Kore'nin geleceğini etkileyecek ve Amerikalılar tarafından Kore'nin çok da fazla önemsenmediği izlenimi yaratacaktır. Nisan 1950'de yayımlanan ulusal güvenlik belgesi NSC-68'de ise Sovyet tehdidi açık olarak ortaya konmuş ve beş sene içerisinde Sovyetlerin Amerika'ya nükleer bir saldırı yapabilecek kapasiteye ulaşacağı farz ve kabul edilerek buna mukabil sadece Amerika'da değil tüm dünyada savunma bütçelerinin oranı hızla artmaya başlamıştır.²⁸⁸

1951 yılına gelindiğinde ABD askeri gücü iki katına çıkmış, savunma bütçesi 4 kat artmıştı. Aynı şekilde Batı Avrupa'da konuşlu ABD birliklerinin sayısı artırıldı ve buna mukabil NATO kuvvetleri komutanlığı oluşumu tamamlanarak, fiili bir

287 MALKASIAN, a.g.e., s.10

288 a.g.e., s.15

askeri güç konumuna geldi. Hemen hemen tüm NATO üyesi ülkelerde 1953 sonuna gelindiğinde, savunma harcamalarının payı %5,5'den %12'ye çıkmıştı.²⁸⁹

ABD'de fiyatların artmasıyla oluşan enflasyonist ortam dolayısıyla Truman televizyondan yaptığı konuşmasında, Ulusal Üreticiler Birliğini ve lobi faaliyeti yürüten kişileri fiyatları yükseltmekle suçlayarak, ülkedeki fiyatların bu şekilde artmaya devam ettiğinde, Sovyetler Birliği'nin tek bir kurşun bile sıkmadan dünyayı hegemonyası altına alacağına dair uyarılarda bulundu. En kötüsü, halkın fiyatların sürekli artmasından rahatsız olduğu bir ortamda, Eylül ayından itibaren fiyatların düz bir seyir izlediğini belirtmesi ve fiyat kontrol mekanizmasının savaş sona erse dahi en az 2 sene boyunca devam etmesi gerektiğini savunmasıdır. 25 Haziran 1951 tarihinde yaptığı konuşmasında, ülkenin ekonomik olarak durumunu ortaya koyarken enflasyonun artarak hangi boyutlara geldiğini göstermektedir.²⁹⁰

Artan askeri giderleri kısılabilmek için birliklerin sayısında ve konuşlu bulunduğu yerlerde kısıtlamalara gitmekle yapılabilirdi. Truman yönetiminin aksine, "Güçlü bir ordu ancak arkasındaki güçlü bir ekonomi ile ayakta durabilir" anlayışıyla hareket eden Eisenhower, ortaya çıkan ekonomik buhrandan dolayı rahatsızlıkları dikkate almıştır. Bu kapsamda; ilk olarak, Kore'de bulunan birliklerden bir kısmının geri çağırılması planlanmıştır. Kore'de imzalanan ateşkes anlaşmasından sonra ABD hükümetinin Kore'de meydana getirmek istediği politika değişikliklerine dair 5 Ocak 1954 tarihli belgede; Eisenhower artık Kore'deki politikaların değiştirilerek hava ve deniz gücü kalmak üzere Kore'de bulunan kara gücünün bir bölümünün geri çekilmesinin faydalı olacağını, çünkü Kore'deki, Korelilerden oluşturulan gücün teçhiz edilerek gerekli eğitimlerin verildiğini, ayrıca çekilmenin komünizme bir fırsat vermeyeceğini bunu Kore savaşında hakkıyla gösterdiklerini belirtmiştir.²⁹¹

289 a.g.e., s.73

290 "Worries & Murmurs", **Time**, Jun 25 1951, Time Archive

291 **President Eisenhower on his administration's post-Armistice policy toward Korea**, Staff note, January 5, 1954. Records of the White House Staff Secretary, Eisenhower Library, (EK-11)

Aynı dönemde Başkan Eisenhower'ın Kore'den 2 tümeni çekmeyi planlaması üzerine yapılan kamuoyu araştırmalarında her dört Amerikalıdan birine göre savaşın tekrar başlama ihtimalinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Buna rağmen, Syngman Rhee'nin Güney ve Kuzey Kore'yi birleştirme çaba ve isteği ABD'li yetkililerce bilinmekte olup, böyle bir durumla karşılaşılması halinde Birleşik Devletlerin yardım etmemesini isteyenlerin oranı % 56'dır.²⁹²

Eisenhower hükümetince planlanan politika değişikliği ile beraber sadece Sovyet tehdidi ile baş etmek değil, aynı zamanda ciddi biçimde sarsılan ABD ekonomisinin düzeltilmesi planlanmıştır. Amerika ile Sovyetler Birliğinin askeri ve ekonomik gücü karşılaştırıldığında bir asimetrik tehdit algılamasının varlığı anlaşılmıştır. Bu politika ile ABD kara gücünün görev anlayışı değişmiş ve Avrupa'ya Sovyet saldırısı gerçekteştiğinde, atom silahlarının kullanılabilmesi maksadıyla zaman kazandıracak bir tel örgü görevi verilmiştir. Bunun gereği olarak yayımlanan NCS -164 belgesi ile ortaya koyulan stratejide, ABD'nin sahip olduğu üstün atom teknolojisi sayesinde, konvansiyonel birlikler azaltılmış ancak ateş gücü artırılmıştır. NATO ülkeleri, Sovyetlere karşı kullanılacak bir üs durumuna gelmiş ve bazı füze rampalarının yerleştirilmesi fikri ortaya atılmıştır. Bu durum stratejinin temelini oluşturmuştur. Sovyetlerin nükleer kapasitesinin çok üzerinde olan ABD, nükleer silahlarının kullanımını artırarak konvansiyonel birliklerin azaltılması ile savunmasının bütçe içerindeki payını %12,8'e, daha sonra %9,1'e düşürülmüştür.²⁹³

292 GALLUP, "Survey Shows Public Feels Korean War Will Not Resume", **a.g.m.**, s. 7

293 FRANKEL, **a.g.e.**, s. 215

SONUÇ

25 Haziran 1950'de Sovyetler Birliğinden gerekli izinleri alan Kuzey Kore'nin saldırıya geçmesiyle başlayan Kore Savaşı, soğuk savaşın sıcak savaşa dönüştüğü ilk olay olmuştur. ABD, bu duruma hemen tepki göstermiş ve Başkan Truman, kongreden gerekli izinlerin alınmasına dahi gerek duymadan Deniz ve Hava kuvvetlerini Kore'ye göndermiştir. Ardından BM toplanarak durumu görüşmüş ve General Mac Arthur komutasında Barış gücünün gönderilmesine karar verilmiştir. Oluşturulacak bu kuvvete Türkiye'de fiili olarak katılma kararı almıştır. Türkiye için savaşa katılmak daha önce iki kez başvuruda bulunduğu ancak alınmadığı NATO'ya girmek için önemli bir fırsat olarak görülmüştür. Kore savaşının seyri Çin'in müdahalesi ile sınırlı olmaktan öteye geçmeye başladığında ABD ve tüm dünya kamuoyunda III. Dünya savaşının çıkması korkusu doruğa ulaşmıştır. Savaşın yeni bir boyut kazanması ile tarih boyunca Çinliler ile savaşan ve sonunda dünyanın en uzun seddinin yapılmasını sağlayan Türklerin talihleri 1950'lerde tekrar Çinliler ile kesişmiştir. Çin'in savaşa girmesiyle birlikte ABD'nin tüm planları alt üst olmuş ve ABD kamuoyunda hükümete olan destek azalmıştır. 1952 yılında ABD'de Başkanlık seçimleri yapılmış ve Kore savaşında ABD'nin tutarsız bir siyaset izlediğini düşünen kamuoyu Cumhuriyetçilerin adayı olan ve seçim çalışmalarında sürekli olarak Kore savaşını işleyen, bitirilmesi için tüm çabasını harcayacağı konusunda halkına söz veren ve bir asker Eisenhower'ın zaferi ile sonuçlanmıştır. Truman'ın aday olmadığı seçimlerde Demokratlar büyük bir hezimete uğramış ve 20 yıldır süren Demokrat partili ABD başkanları dönemi bitmiştir. Eisenhower seçimlerde verdiği sözü tutarak ilk yurt dışı gezisini Kore'ye yapmış ve barış görüşmelerinin yeniden başlamasını sağlamıştır. Görüşmeler sonucunda 27 Temmuz 1953 tarihinde Panjumun'da ateşkes anlaşması imzalanmış, Barış anlaşması ise ABD'nin baskıları ile ancak 2007 yılında imzalanabilmiştir.

20.yy ortalarında meydana gelen Kore Savaşı günümüz dünyasının şekillenmesini sağlamasının yanında, aradan geçen 58 yıla rağmen etkilerini devam ettirmektedir. Kore savaşı, ABD'nin Sovyetler Birliğine bakışını ve politikasını buna bağlı olarak da komünizmle mücadelesini tamamen değiştirmiştir. Kore savaşının

başlangıcına kadar ABD, Sovyetler Birliğini askeri, siyasi ve ekonomik alanda kendisiyle baş edebilecek rakip olarak görmez iken bu görüşleri değiştirmiştir. II. Dünya savaşı sonunda ABD, Avrupa'daki karışıklıkları sonlandırarak kendi kıtasına dönmeyi düşünürken Sovyetler Birliğinin, yayılmacı komünizm politikasını Avrupa'yı da içine alacak şekilde, tüm dünyaya yaymak istemesi, bu hedefini gerçekleştirmek için nükleer alandaki güçsüzlüğüne rağmen, Uzak Asya ve Kore'yi seçmesi neticesinde, ABD, Sovyetler Birliğini her yönüyle ve dünya üzerindeki tüm coğrafyalarda ciddi bir şekilde mücadele edilmesi gereken bir güç olarak algılamasına sebep olmuştur. ABD ve Sovyetler Birliğinin doğrudan karşı karşıya gelmekten kaçındıkları Kore Savaşı sonunda ABD, uygulamaya koyduğu çevreleme politikalarına hız vermiş ve bu sayede III. Dünya savaşını engellendiğini savunmuştur. Kore Savaşı, ABD yönetimlerinin, her alanda komünizmle mücadele edebilmek için askeri yatırımlara hız vermesini sağlarken, dünyanın çeşitli bölgelerine üsler kurulmasına, savunma ve istihbarat bütçelerinde artırıma gidilmesine yol açmıştır. ABD-Avrupa ilişkileri ivme kazanarak Avrupa'nın daha fazla desteklenmesi sağlanmıştır. ABD'nin komünizme karşı duruşunun simgesi olan Kore Savaşıyla beraber Soğuk Savaş dönemi boyunca antikomünist yaklaşımlar sergileyen liderler diktatör bile olsalar ABD çıkarları için desteklenmiştir. ABD, bu yönde yeni politikalar üreterek belki de 1990'lı yıllarda Sovyetler Birliğinin dağılıp Soğuk savaşın bitmesini sağlayan ve komünizmin sonunu hazırlayan stratejilerin temelini atmak zorunda kalmıştır. Bu politikalar çerçevesinde, ABD'nin halen Kore'de yüz bin dolayında asker bulundurması örnek olarak gösterilebilir. Nitekim ABD kamuoyunun Kore savaşının bitirilmesine olan arzusu, bu sebepten Demokratların seçimi kaybetmesi, halkın uzak Asya'da meydana gelen ve çok anlamlı olarak nitelendirmediği savaflara girmekte gösterdiği isteksizlik göz önüne alındığında, ABD'nin kısa bir süre sonra Vietnam'da uzun soluklu bir savaşa girmesinin pragmatik olmadığı değerlendirildiğinde, aksine davranılması, Rus yayılmacılığını engelleme, çevreleme politikasının bir tezahürü ve Kore Savaşından gerekli derslerin çıkarılmaması olarak gösterilebilir.

Kore savaşına Türkiye'nin müdahil olması; Atatürk'ün başlattığı modern ve demokratik ulusların yanında yer alma politikalarının devamı olarak görülebilir.

Kore savaşı ile Türkiye uluslararası arenada aktif rol olarak NATO'ya alınmasını sağlamaktan ziyade hızlandırmış ve demokratik yapısının yanında askeri ve ekonomik yapısını da güçlendirmiştir. Ayrıca, Dünya ve ABD kamuoyunda Türkiye'nin asker gönderme kararı ile ülkemizin tanıtılması sağlanarak istikrasız coğrafyada, istikrarlı ve güvenilir bir ülke konumuna sokmuştur. ABD kamuoyu nezdinde, Türkiye'nin bölgesinde güçlü, stratejik ve istikrarlı bir ülke konumuna gelmesinin akabinde bölgesinde yapmış olduğu çeşitli paktlarla bunu taçlandırması, ABD'nin Türkiye'ye olan bakışını Ortadoğu'da sıradan bir ülke olmadığını ve ilerde stratejik müttefikliğe kadar varacak olan kapının aralanmasını sağlamıştır. ABD Başkanı Clinton'ın 1995 yılında Türkiye'ye yaptığı ziyarette; "Aramızdaki derin güven bağı Kore Savaşında serpildi ve bu dostluk 40 yılı aşkın sürede NATO'da omuz omuza çalışmalar ile güçlendi. ABD, her zaman Türkiye'nin güvenliği ve toprak bütünlüğü, demokrasinin güçlenmesi ve Türk halkının refahının yanındadır" diyerek vurguladığı gibi Kore Savaşı uzun yıllar sürecek olan işbirliğinin kapılarını aralarken, Türkiye'nin Batının yanındaki duruşunu kuvvetlendirmiştir. Kore savaşı sonunda kazanan olmasa da ülkemiz açısından diğer bir sonucu da; Güney Kore ve Türkiye gibi iki uzak ülkenin ticari, ekonomik ve sosyal olarak olmasa da duygusal olarak birbirlerine sınımsız bağlarla bağlanmalarını sağlamış olmasıdır. Her hangi bir Güney Koreliye Türk olduğunuzu söylediğinizde size "brother" diye hitap etmesi ve 2002 dünya kupasında kendi ülkeleri kadar Türk Milli takımını da desteklemeleri bunun en açık örneklerindedir.

Japonya, bu dönemde ekonomik olarak en büyük kazanımı sağlayan ülke olmuştur. Ekonomik olarak kazanımı, ABD ve BM birliklerinin bu ülkeyi üs olarak kullanmasından kaynaklanmaktadır. Japonya'nın günümüzde batılılaşmış ve ekonomik açıdan müreffeh bir toplum olmasındaki başarısının temellerinin Kore savaşı ile atıldığını söylemek mümkündür. Çin, Kore savaşı ile adeta küllerinden yeniden doğarak dünya üzerinde çok iyi bir itibar sağlamış, Mao savaşıyla beraber elde ettiği kazanımlar sayesinde ülkesinde yapmaya çalıştığı iç düzenlemelerde başarı kazanmış bunun akabinde Sovyetler Birliği ile çakışan çıkarlar sonucu komünizm içinde iki kutupluluğa kadar giden bir süreci başlatmış ve Çin'de komünizmin daha hızlı ve kolay bir biçimde kurumlaşmasını sağlamıştır. Savaşla beraber askeri ve teknolojik yatırımlarına hız veren Çin, dünya sahnesinde yerini sağlamlaştırırken,

Asya'da komünizme öncülük ederek ileride anlaşmazlığa düşmüş olsalar da Sovyetler Birliğinden önemli ölçüde destek almıştır.

BM ise I. ve II. Dünya savaşındaki etkisiz ve yaptırımını olmayan bir oluşum intibasından kurtularak işler bir örgüt kimliğine kavuşmuştur. Kore Savaşında oluşturulan BM gücünün %90'ının ABD kuvvetlerinden oluşu, Soğuk Savaş yılları boyunca BM'nin barışı sağlamak için ABD'nin askeri gücüne ihtiyaç duyduğunu göstermesinin yanında, BM'nin ABD'nin çıkarlarına hizmet eden bir kukla olarak algılanmasının temelini atmıştır. NATO ise bu savaştan sonra daha da askerileştirilmiş, özellikle Avrupa'ya yeni askeri kuvvetler kaydırılarak, Sovyetler Birliğine karşı güvenlik kalkanı oluşturulmuştur. Öte yandan Kore Harbi nükleer silahların gölgesi altında yapılmış olmasına rağmen konvansiyonel silahlarında önemini yitirmediğini kanıtlamıştır.

Kore savaşı, tüm dünya ve ABD açısından çok önemli sonuçlar doğurmasına rağmen, ABD kamuoyu tarafından gerekli ilgiyi görmeyerek tarihin tozlu sayfalarında unutilan bir savaş olarak yerini almıştır. 2007 yılında yapılan kamuoyu araştırmasında; "Kore savaşı ne zaman yasal olarak sonlandı ve barış anlaşması imzalandı?" sorusuna cevap verenlerin %74'ünün yanlış cevaplar vermesi,²⁹⁴ 1999 yılında yapılan diğer bir kamuoyu araştırmasında ise "1950 'de yaşanan Kore savaşının önem derecesi nedir ?" sorusuna katılımcıların % 43'ünün çok önemli değil cevabını vermesi²⁹⁵ savaşın ABD kamuoyu tarafından unutilmuş olduğu gerçeğini yansıtmaktadır.

294 Princeton Survey Research Associates International, **Newsweek Poll (18–19 Jun 2007)**, The Roper Center for Public Opinion Research, University of Connecticut, (based on telephone interviews with a national adult sample of 1,001), Available At Roper Center

295 Gallup Organization, **Gallup Poll(4–7 Nov 1999)**, (based on telephone interviews with a national adult sample of 1,011), Available At Roper Center

KAYNAKÇA

I. ARŞİVLER

Eisenhower Library Archives

National Archives

Truman Library Archives

Wilson Center Archives

II. KİTAPLAR

ARNA C., ASLANOĞLU H., **Kore ve Kore Harbi**, Emek Basımevi, Ankara, 1951

ARMAOĞLU Fahir, **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi 1974–1995**, Alkım Yayınevi, İstanbul, 2005

ARMAOĞLU, **Belgelerle Türk-Amerikan Münasebetleri**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1991

BAĞCI Hüseyin, **Türk Politikasında 1950’li Yıllar**, Metu Press, Ankara, 2001

CUMINGS Bruce, **War and Television**, Verso Publishing, New York, 1992

CUTHBERT W. Peter., **Korea (Our War 1950-1953)**, Trafford Publishing, 2006

ÇİMEN Ali, GÖĞEBAKAN Gökür, **Tarihi Değiştiren Savaşlar**, Timaş Yayınları, 2007

DENNETT Raymond, TURNER K. Robert, **Documents On American Foreign Relations**, Vol XII, January I-December 31 1950, Princeton University Press, 1951

DENNETT Raymond, DURANT D. Katherine, **Documents On American Foreign Relations**, Vol XIII, January I-December 31 1951, Princeton University Press, 1953

DEPARTMENT OF STATE, **American Foreign Policy 1950–1955**, Volume II, General Foreign Policy Series, 1957

DEPARTMENT OF STATE, **American Foreign Policy 1950–1955**, Volume I, General Foreign Policy Series, 1957

DERAL Mustafa, **Kore’ye Niçin Gidiyoruz**, Bakış Matbaası, İstanbul 1950

ERKİN Cemal Feridun, **Dışışlerinde 34 Yıl**, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1986

FOYLE C. Douglas, **Counting The Public In**, Columbia University Press, New York, 1999

FRANKEL Benjamin, **The Cold War 1945-1991**, Gale Research Inc., Washington, 1992

GALLOP Alec, The Gallup Poll Cumulative Index, **Public Opinion 1935–1997**, Rowman And Littlefield Press, 1999

GENELKURMAY ASKERİ TARİH ve STRATEJİK ETÜT BAŞKANLIĞI, **Kore’de Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak Dersler**, Genelkurmay Basımevi, 1979

GENELKURMAY ASKERİ TARİH ve STRATEJİK ETÜT BAŞKANLIĞI, **Kore’de Türk Askeri**, Genelkurmay Basımevi, 1989

GROSSMAN D Andrew, **Neither Dead Nor Red**, Rautledge Press, New York, 2001

HOLSTI R. Ole, **Public Opinion And American Foreign Policy**, University Of Michigian Press, 2004

_____ ; **Kore Harbi’nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950–1953)**, Genelkurmay Basımevi, Ankara, 1975

KOREAN OVERSEAS INFORMATION SERVICE, **A Handbook Of Korea**, Seul, 9. Baskı, 1993

LEVI Margaret, **Consent, Dissent And Patriotism**, Cambridge University Press, 1997

MALKASIAN Carter, **The Korean War 1950–1953**, Osprey Publishing, London, 2001

ORAN Baskın, **Türk Dış Politikası, Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular-Belgeler-Yorumlar**, Cilt I: 1919–1980, İletişim Yayınevi, İstanbul, 2001

PETERS Richard, LII Xiaobing, **Voices From Korean War**, University Press of Kentucky, 2004

SANDER Oral, **Siyasi Tarih 1918–1994**, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara, 1994

SANDER Oral, **Türk Amerikan İlişkileri 1947–1964**, SBF Yayınları, Ankara, 1979

SARAY Mehmet, **Sovyet Tehdidi Karşısında Türkiye'nin NATO'ya Girişi**, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2000

STUECK William, **The Korean War: An International History**, Princeton University Press, 1995

SUMMERS Harry, **Korean War Almanac**, Fact On File Press, New York, 1990

_____; **The Annals Of America 1776–1976**, The Bicentennial Edition, Vol 17, 1950–1960

UÇAROL Rıfat, **Siyasi Tarih 1789–2001**, Der Yayınları, İstanbul, 2006

III. MAKALELER

BALDWIN W. Hanson , “*Article 2*”, **The Washington Post**, June 28 1950

BALDWIN W. Hanson, “*U. S. Errors in Korea*”, **The New York Times**, July 10 1950

CASEY Steven, “*Selling NSC–68: Mobilization, Public Opinion, And The Korean War 1950–1951*”, Originally published in **Diplomatic History**, 2005, pp.655–690, LSE Research Online

CHANDLER Geoffrey, "*American Opinion and Foreign Policy*", **International Affairs**, Vol.31, No.4, (October,1955), pp.447–458

DANIELL Raymond, "*Britain To Accept Greece And Turkey In Atlantic Group*", **The New York Times**, July 19 1951

DODD Philip, "*Senate Passes Bill To Extend Draft For Year*", **Chicago Daily Tribune**, June 28 1950

FOYLE C. Douglas, "*Public Opinion And Foreign Policy Elite Beliefs As A Mediating Variable*", **International Studies Quarterly**, Vol.41 No.1, (March,1997), pp. 141–169

GALLUP George, "*Tough Fight Seen For GOP Victory*", **Los Angeles Times**, January 2 1952

GALLUP George "*What We Don't Know Can Hurt Us*", **The New York Times**, November 4 1951

GALLUP George "*Public Urges Curbs, But No Rationing*", **The Washington Post**, August 18 1950

GALLUP George, "*Public Backs Paying For War By Taxation*", **The Washington Post**, August 23 1950

GALLUP George "*Growing Disapproval of U.S. Entry in Korean War Noted*", **The Washington Post**, March 2 1951

GALLUP George "*Voters Favor U.S.-Trained Korean Army* ",**The Washington Post**, February 29 1952

GALLUP George, "*Public Expects No Miracles of President in Ending War*", **The Washington Post**, February 20 1953

GALLUP George, "*Survey Shows Public Feels Korean War Will Not Resume*", **The Washington Post**, June 2 1954

GARTNER Scott Sigmund, SEGURA Gary, “*Opening Up The Black Box of War: Politics And The Conduct of War, War Causalities and Public Opinion*”, **The Journal of Conflict Resolution**, Vol. 42, No. 3, (June, 1998), pp.278–300.

GUPTA Karunakar, “*How Did The Korean War Begin?*” , **The China Quarterly**, 52 (October. — December, 1972), pp. 699–716

HAGERTY A. James, “*Survey Sees Stevenson Gain With Outcome Still Uncertain*”, **The New York Times**, October 20 1952

HARMAN Robertt, “*Askers of Turkey are Tough Fighters*”, **Los Angeles Times**, September 10 1951

HENNING Sears Arthur “*Echo of Korean Explosion Due in Senate Probe*”, **Chicago Daily Tribune**, July 10 1950

HUNT H. Michael., “*Beijing And The Korean Crisis June 1950-June 1951*”, **Political Science Quarterly**, Vol.107, No.3, (Autumn 1992),pp.453-478

JERVIS Robert, “*The Impact of the Korean War on The Cold War*”, **The Journal of Conflict Resolution**, Vol.24, No. 4, (December,1980), pp.563–592

KNOWLES Olayton, “*From Point 4 Bill*”, **The New York Times**, July 18 1950

KROCK Arthur, “*Korea: Plus and Minus*”, **The New York Times**, July 26 1950

LEE Chong Sik, “*Politics in North Korea: Pre Korean War Stage*”, **The China Quarterly**, No.14, (April-June 1963), pp.3–16

LEFFLER P. Melvyn., “*Strategy, Diplomacy, and the Cold War: The United States, Turkey, and NATO, 1945-1952*”, **The Journal of American History**, Vol.71, No.4, (March, 1985), pp. 807–825

LIPPE M. Vande, “*Forgotten Brigade of The Forgotten War, Turkey's Participation in The Korean War*”, **Middle Eastern Studies**, 2000

MALKOÇ Eminalp, “*Türk Basınında Truman Doktrini ve Türkiye'ye ABD Yardımları (1947–1950)*” ,**Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları**, Sayı:9, 2006

- MCCUNE M. George, “*Post War Government and Politics of Korea*”, **Journal of Politics**, Vol.6, No.4, (November, 1947), pp.605–623
- MOTRAY I. James, “*Revisiting Korea: Exporting Myths of Forgotten War*”, **Prologue**, Vol.34 No.2, 2002, National Archives
- NAGGONER H Walter., “*To Visit Turkey*”, **The New York Times**, February 1951
- NORMAN Lloyd “*Heavier Arms Output to Hit Civilian Goods*”, **Chicago Daily Tribune**, January 2 1952
- ONEAL John, LIAN Brad, JOYNER James, “*Are The American People Pretty Prudent? Public Responses to U.S. Uses of Force, 1950–1988*”, **International Studies Quarterly**, Vol. 40, No. 2, (June 1996), pp.261–279
- OO Han Sungj, “*South Korea and The United States: The Alliance Survives*”, **Asian Survey**, Vol. 20, No. 11 (November, 1980), pp.1075–1086
- QUESTER George, “*Origins of The Cold War: Some Clues From Public Opinion*”, **Political Science Quarterly**, Vol.93, No.4, (Winter 1978–1979), pp.647–663
- ROSENTHAL A.M. “*Turks Want Entry in West Alliance*”, **The New York Times**, July 28 1950
- SALISBURY E. Harrison, “*Pravda Says U. S. Vote Repudiated Truman and Called For War's End*”, **The New York Times**, November 16 1952
- SHEN Zhihua, “*Sino-Soviet Relations and The Origins of The Korean War: Stalin's Strategic Goals in The Far East*”, **Journal of Cold War Studies**, Vol.2, Issue 2, (Spring 2000), pp. 44–68
- SMITH A. Paul, “*Opinions, Publics, and World Affairs in The United States*”, **The Western Political Quarterly**, Vol.14, No.3, (September, 1961), pp.698–714
- STIMSON A. James, “*Public Support For American Presidents, A Cyclical Model*”, **The Public Opinion Quarterly**, Vol.40, No.1, (Spring, 1976), pp.1–21

STRUNK Mildred, “*The Quarter's Polls*”, **The Public Opinion Quarterly**, Vol. 15, No. 1.(Spring 1951), pp.167–179

STUECK William, “*The United States and Korea*”, **Reviews in American History**, Vol.14, No. 3, (September, 1986), pp.455–460

SUCHMAN A. Edward, GOLDSSEN K. Rose, WILLIAMS M. Robin, “*Attitudes Toward The Korean War*”, **The Public Opinion Quarterly**, Vol.17, No.2, (Summer, 1953), pp.171–184

VEYSEY Arthur, “*Truman Action Gets Britain’s Moral Support*”, **Chicago Daily Tribune**, June 28 1950

WALES Henry “*Visits Troops Turkey Pledged to Korean War*”, **Chicago Daily Tribune**, August 25 1950

WEST Philip, “*Interpreting The Korean War*”, **The American Historical Review**, Vol 92, No 3, (February, 1989), pp.80–96

WOODHOUSE C. M., “*Attitudes of NATO Countries Toward The United States*”, **World Politics**, Vol.10, No.2, (January,1958), pp.202-218

IV. TEZLER

GÜNDÜZ Himmet, **Türk Basınında Kore Savaşı**, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2001

DENİZLİ Ali, **Kore Harbinde Türk Tugayları**, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 1992

KAHRAMAN Nazan, **Kore Savaşı ve Türk Basını**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002

V. GAZETELER

Chicago Daily Tribune

Christian Science Monitor

Los Angeles Times

New York Times

The Times

The Washington Post

VI. DERGİLER

Time

EKLER

EK-1

Draft Statement on the Dropping of the Bomb, Augt 5, 1945, President's Secretary's File, Truman Papers, Truman library

DECLASSIFIED
E.O. 11652, Sec. 3(E) and 5(D) or (E)
OSD letter, May 3, 1972
by *ALL/HK*, NARS Date *8-29-75*

WHITE HOUSE
MAP ROOM

6 August 1945

~~TOP-SECRET~~

FROM: ADMIRAL EDWARDS
TO : ADMIRAL LEAHY (EYES ONLY)
NR : 334

Following information regarding MANHATTAN
received:

"Hiroshima bombed visually with only 1-10th
cover at 052315Z. There was no fighter opposition
and no flak. Parsons reports fifteen minutes after
drop as follows:

'Results clear cut successful in all respects.
Visible effects greater than any test. Conditions
normal in airplane following delivery.'"

HST

REC'D: 061445Z

TRUMAN LIBRARY
NATIONAL ARCHIVES AND
RECORDS SERVICE
U.S. GOVERNMENT

TOP-SECRET

COPY NO. 2

ЕК-2

Bi-Monthly Report from Bulgarian Ministry of Defense (Section "Greece") on Civil war in Greece,
Sep.17 1948, Central State Archive, Sofia, Fond 146-B, Record 5,

ВНА. Ф. 146. к. 5. арх. оп. 1306

46

МИНИСТЕРСТВО
НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ПОДЕЛЕНИЕ 1010

ЛИЧНО-ПОВЕРЛИВНО

Екз. № .1..

№ 7

Т У К - Др. Министър-Председател

17. септември 1948 год.

С О Ф И Я

Представям доклад за Гърция за времето от 25 юни-25 август
1948 год., контр. № .1.., за сведение.

Приложение: доклада.

Н-К ОТДЕЛЕНИЕ ПРИ ПОДЕЛЕНИЕ 1010

/Мангов/

Отпечатан в 22 екз.:

Екз. № 1 - 20 - на адресантите
по списък.

Екз. н-ра 21 и 22 - към дело.

Изпълнител: Кирков.

Г.Д.

Korea 2443
JUNE 27, 1950

IMMEDIATE RELEASE

STATEMENT BY THE PRESIDENT

1

In Korea the Government forces, which were armed to prevent border raids and to preserve internal security, were attacked by invading forces from North Korea. The Security Council of the United Nations called upon the invading troops to cease hostilities and to withdraw to the 38th parallel. This they have not done, but on the contrary have pressed the attack. The Security Council called upon all members of the United Nations to render every assistance to the United Nations in the execution of this resolution. In these circumstances I have ordered United States air and sea forces to give the Korean Government troops cover and support.

The attack upon Korea makes it plain beyond all doubt that Communism has passed beyond the use of subversion to conquer independent nations and will now use armed invasion and war. It has defied the orders of the Security Council of the United Nations issued to preserve international peace and security. In these circumstances the occupation of Formosa by Communist forces would be a direct threat to the security of the Pacific area and to United States forces performing their lawful and necessary functions in that area.

2

Accordingly I have ordered the Seventh Fleet to prevent any attack on Formosa. As a corollary of this action I am calling upon the Chinese Government on Formosa to cease all air and sea operations against the mainland. The Seventh Fleet will see that this is done. The determination of the future status of Formosa must await the restoration of security in the Pacific, a peace settlement with Japan, or consideration by the United Nations.

3

I have also directed that United States Forces in the Philippines be strengthened and that military assistance to the Philippine Government be accelerated.

4

I have similarly directed acceleration in the furnishing of military assistance to the forces of Franco and the Associated States in Indo China and the dispatch of a military mission to provide close working relations with those forces.

I know that all members of the United Nations will consider carefully the consequences of this latest aggression in Korea in defiance of the Charter of the United Nations. A return to the rule of force in international affairs would have far reaching effects. The United States will continue to uphold the rule of law.

I have instructed Ambassador Austin, as the representative of the United States to the Security Council, to report these steps to the Council.

- - - - -

EK-4

Memorandum from William J. Hopkins to Charles Ross, June 29, 1950, Papers of Harry S. Truman: White House Central Files-Official File Truman Presidential Library, National Archives

471-B
THE WHITE HOUSE
WASHINGTON
June 29, 1950
FILED
MR. HOPKINS
JUN 23 1951

MEMORANDUM FOR MR. ROSS:

Since the Korean situation developed, approximately 690 telegrams and 276 letters have been received. 225 of the telegrams were prior to the President's statement on Tuesday - 200 favoring intervention, 25 in opposition.

Of the 675 remaining, approximately 325 approved the President's action, 225 opposed, and approximately 125 are of a miscellaneous nature.

As to the letters, they are running so far ten to one in favor of the President's action.

Attached are copies of the more important telegrams.

W. J. H.

x50-N

Original did not come to file.

EK-5

Douglas Mac Arthur's letter to Republican Congressman Joseph Martin, Mar 20 1951, Eisenhower library

GENERAL HEADQUARTERS
SUPREME COMMANDER FOR THE ALLIED POWERS
OFFICE OF THE SUPREME COMMANDER

Tokyo, Japan.

20 March 1951.

Dear Congressman Martin:

I am most grateful for your note of the 8th forwarding me a copy of your address of February 12th. The latter I have read with much interest, and find that with the passage of years you have certainly lost none of your old time punch.

My views and recommendations with respect to the situation created by Red China's entry into war against us in Korea have been submitted to Washington in most complete detail. Generally these views are well known and clearly understood, as they follow the conventional pattern of meeting force with maximum counter-force as we have never failed to do in the past. Your view with respect to the utilization of the Chinese forces on Formosa is in conflict with neither logic nor this tradition.

It seems strangely difficult for some to realize that here in Asia is where the Communist conspirators have elected to make their play for global conquest, and that we have joined the issue thus raised on the battlefield; that here we fight Europe's war with arms while the diplomats there still fight it with words; that if we lose the war to Communism in Asia the fall of Europe is inevitable, win it and Europe most probably would avoid war and yet preserve freedom. As you point out, we must win. There is no substitute for victory.

With renewed thanks and expressions of most cordial regard,
I am,

Honorable Joseph W. Martin, Jr.,
House of Representatives,
Washington, D.C.

Faithfully yours,

DOUGLAS MacARTHUR.

EK-6

President Truman's Hand-Edited Draft of His Public Statement on Reasons of Firing Mac Arthur, Nisan 1951, Eisenhower library

~~TOP SECRET~~

Gen Collins

rather than transmit it to Gen. MacArthur with instructions that he suspend any action until clearance comes from the JCS

a. That General MacArthur had shown plainly that he was not in sympathy with the decision to limit the conflict to Korea and might not be sufficiently responsive to the directives given him for this purpose.

b. He had failed to comply with the instructions of the President to clear statements of policy with the Government before making public such statements and had taken independent action in proposing to negotiate directly with field commanders for an armistice and had made a public statement to that effect, knowing that the President still had such a proposal under consideration.

c. That it was difficult to have General MacArthur do certain planning for eventualities. *without danger of his taking action in advance of receiving a directive* For example, an order ~~which~~ had been approved by the Department of Defense, Department of State, and the President to the effect that if the Communists made a large air attack against our forces, we would immediately attack such air bases in Manchuria and the point of the Shantung Peninsula, if any of the planes came from that area. *It was considered necessary to keep this order* This order was kept in the JCS file for use in case of an emergency. *It was* being agreed that if such major attack occurred, at a time when all government officials involved could be contacted and their approval obtained, that the matter would be taken to government

DELLA SPILO

4

Authority

MNO 807052

By

108

NLE Date

11-5-87

~~TOP SECRET~~

TOP SECRET
1950-04-09
100-100000-100000

~~TOP SECRET~~

levels again. However, if the major air attack occurred at a time when it was difficult to get complete government approval, the Joint Chiefs of Staff were empowered to determine whether or not such attack was a major attack, and were authorized to put the order into effect.

d. All members of the Joint Chiefs of Staff have expressed from time to time their firm belief that the military must always be controlled by civil authorities. They were all concerned in this case that if General MacArthur were not relieved, this civil control would be jeopardized.

Monday, 9 April:

I met with Secretary Acheson, Secretary Marshall, Mr. Harriman, in the President's office, at which time the President said he had discussed the matter with certain government leaders over the week end. He did not state what their recommendations had been. He asked for the recommendations of the four of us present. At General Marshall's suggestion, I was asked to give the Joint Chiefs of Staff's views first. I gave him the views as expressed above; namely, that from a purely military point of view, the three Chiefs thought that General MacArthur should be relieved, citing the reasons given above,

~~TOP SECRET~~

~~TOP SECRET~~

but they realized that this was only a small part of the whole problem. General Marshall apparently concurred.

Secretary Acheson and Mr. Harriman still recommended that General MacArthur be relieved. The President then made the decision to relieve General MacArthur, and directed that a draft of the necessary orders and instructions be drawn up and submitted to him Tuesday morning for approval.

Tuesday, 10 April:

At 3:00 p.m., we again met at the President's office. Present were: Secretary Acheson, Secretary Marshall, Mr. Harriman, Mr. Joe Short, and myself. The President directed that Mr. Short prepare the necessary press release and statements to accompany the release of the order, and I was designated to represent the Defense Department in drawing up this statement. I went to the White House at 5:30 p.m. in order to help Mr. Short prepare such a statement.

6

~~TOP SECRET~~

EK-7

Directive to the Commander of the United Nations Forces in Korea, Sep. 27 1950, implementing NSC 81/1 and providing instructions as to further military action to be taken in Korea. Papers of Harry S. Truman: President's Secretary's Files, Truman Library

~~TOP SECRET~~

THE SECRETARY OF DEFENSE

WASHINGTON

27 SEP 1950

Dear Mr. President:

I am attaching, for your approval, a draft directive to the Commander of the United Nations' Forces in Korea implementing the primarily military aspects of NSC 81/1 which contains the agreed U.S. policy on future courses of action in Korea.

The Secretary of State and I have concurred in this directive, which was prepared by the Joint Chiefs of Staff except for the final paragraph proposed by the Department of State.

Your approval would permit the Commander of the United Nations' Forces in Korea to conduct the necessary military operations north of the 38° to destroy North Korean forces, subject to the conditions specified in paragraph 8 of the directive.

With great respect,

Faithfully yours,

G. C. MARSHALL

Enclosure

The President

The White House

"Approved - 9/27/50 - HARRY S. TRUMAN"

DECLASSIFIED
E. O. 11652, Sec. 3(e) and 3(d) on 5-3-77
OSD letter, April 20, 1978
PROJECT NO 77-40
By NLT-682, NARS Date 6-20-77

6584 - Retd to Gen. Marshall, 9/28/50.

TS2898

~~TOP SECRET~~

DIRECTIVE TO THE COMMANDER OF THE UNITED NATIONS FORCES IN KOREA

1. This directive, based on NSC 81/1, is furnished in order to provide amplifying instructions as to further military actions to be taken by you in Korea. These instructions, however, cannot be considered to be final since they may require modification in accordance with developments. In this connection, you will continue to make special efforts to determine whether there is a Chinese Communist or Soviet threat to the attainment of your objective, which will be reported to the Joint Chiefs of Staff as a matter of urgency.

2. Your military objective is the destruction of the North Korean armed forces. In attaining this objective you are authorized to conduct military operations, including amphibious and airborne landings or ground operations north of the 38° parallel in Korea, provided that at the time of such operation there has been no entry into North Korea by major Soviet or Chinese Communist forces, no announcement of intended entry, nor a threat to counter our operations militarily in north Korea. Under no circumstances, however, will your forces cross the Manchurian or USSR borders of Korea and, as a matter of policy, no non-Korean ground forces will be used in the northeast provinces bordering the Soviet Union or in the area along the Manchurian border. Furthermore, support of your operations north or south of the 38° parallel will not include air or naval action against Manchuria or against USSR territory.

3. In the event of the open or covert employment of major Soviet units south of the 38° parallel, you will assume the defense, make no move to aggravate the situation and report to Washington. You should take the same action in the event your forces are operating north of the 38° parallel and major Soviet units are openly employed. You will not discontinue air and naval operations north of the 38° parallel merely because the presence of Soviet or Chinese Communist troops is detected in a target area but if the Soviet Union or the Chinese Communists should announce in advance their intention to reoccupy North Korea and give warning, either explicitly or implicitly, that their forces should not be attacked, you should refer the matter immediately to Washington.

DECLASSIFIED
E. O. 11652, Sec. 208 and 209 of (b)
OSD Item: 100-200000
AUTHORITY: 11652-208
By: NLT, NALS Date: 6/26/77

~~TOP SECRET~~

C
O
P
Y

12. As soon as the military situation permits, you should facilitate the restoration of the Government of the Republic of Korea with its capital in Seoul. Although the Government of the Republic of Korea has been generally recognized (except by the Soviet bloc) as the only legal Government in Korea, its sovereignty north of the 38th parallel has not been generally recognized. The Republic of Korea and its armed forces should be expected to cooperate in such military operations and military occupation as are conducted by the United Nations Forces north of 38th parallel, but political questions such as the formal extension of sovereignty over North Korea should await action by the United Nations to complete the unification of the country.

-3-

DECLASSIFIED
E. O. 11652, Sec. 1(e) and 2(D) in DR
OID Issued: 5-3-77
PROJECT AIT 77-48
DATE: 6-22-77

~~TOP SECRET~~

g. d.

~~RESTRICTED~~

Memorandum on Recent Polls on Korea

1) Expectations on Truce (April, May 1953)

"Do you think we will be able to reach a satisfactory agreement with the Communists in the next month or so, to stop the fighting in Korea?"

	<u>April</u>	<u>May</u>
Yes, satisfactory agreement soon	34%	17%
No	54	74
No opinion	12	9
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

2) Truce Along Present Line

U.S. Success or Failure? (mid-May 1953)

"If we do get a truce in Korea along the present battle line, would it seem to you that we had generally succeeded or generally failed in our main purpose in going into Korea?"

Generally succeeded	45%
Generally failed	38
No opinion	17
	<u>100%</u>

Approve Signing? (early April 1953)

"Would you approve or disapprove of our government signing an armistice to end the fighting in Korea along the present battle line?"

Approve	69%
Disapprove	20
No opinion	11
	<u>100%</u>

3) Korea Worth-while? (Oct. '52 - April '53)

"As things stand now, do you feel that the war in Korea has been worth fighting, or not?"

~~RESTRICTED~~

DECLASSIFIED

E.O. 10501, NOV. 6, 1953

FILE BY _____ DATE _____

RESTRICTED

- 2 -

	Oct. 1952	Nov. 1952	Jan. 1953	Apr. 1953
Worth fighting	32%	34%	39%	36%
Not worth fighting	56	58	52	55
No opinion	12	8	9	9
	<u>100%</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>	<u>100%</u>

4) Should U.S. Take Strong Steps? (Feb. 1953)

"Do you think the United States should take strong steps to try to end the war in Korea, even though our allies in the United Nations refuse to go along with us?"

Yes, strong steps	62%
No	31
No opinion	7

For more than two years, popular majorities--but not the press--have supported such steps as:

- Bombing across the Yalu
- Using Chinese Nationalist troops in Korea
- Giving Chiang "all the help he needs" to invade the Chinese mainland.

5) Risk In Taking Strong Steps (Feb. 1953)

"If we did take strong steps, how much risk do you think there would be of getting into a long drawn-out war with China--a great risk, or not much risk at all?"

Great risk	40%
Not much risk	47 ✓
No opinion	13

6) Confidence in President

All polls have testified to the great majority (70% to (10%) which places great confidence in President Eisenhower's handling of foreign affairs.

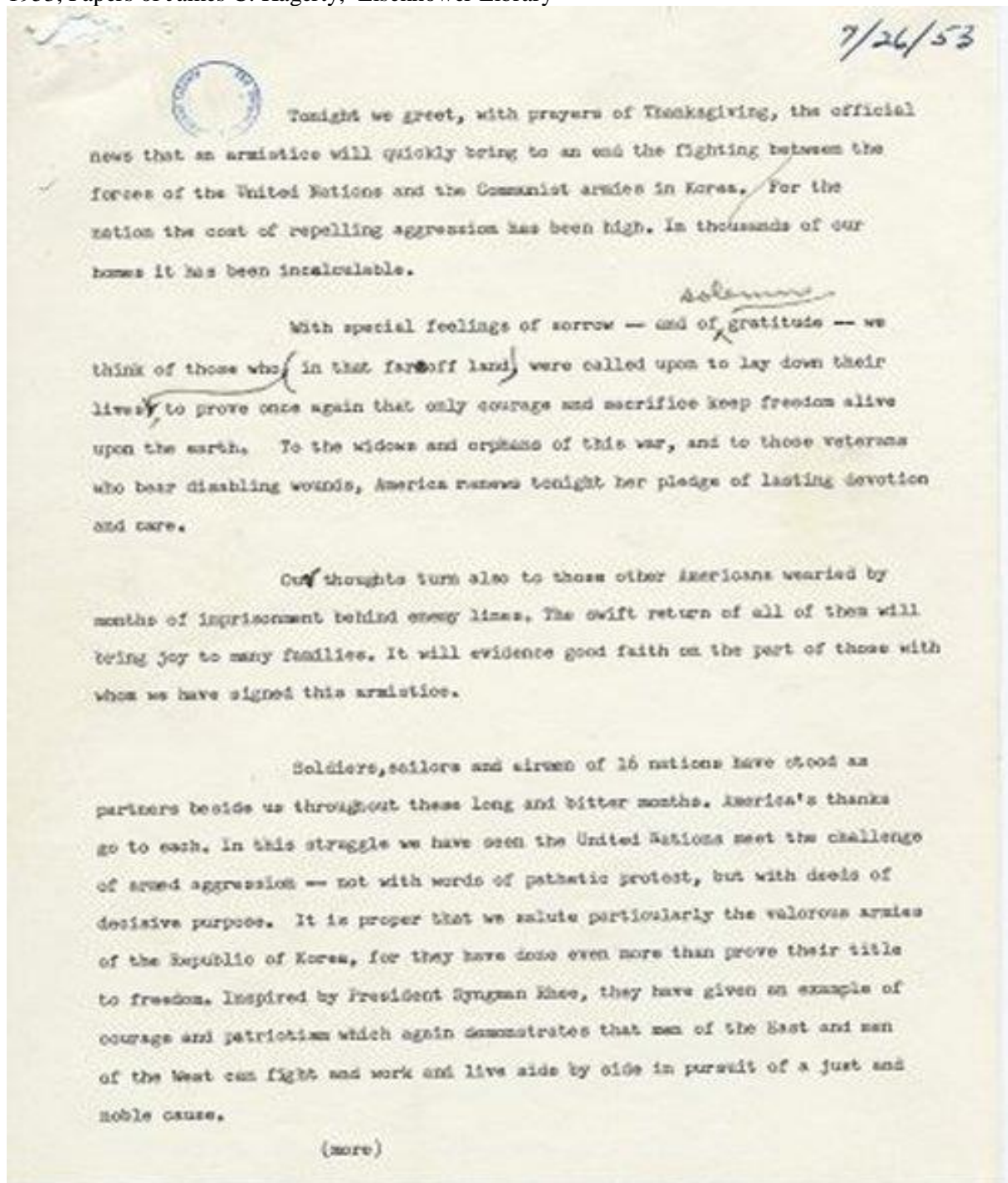
This has been particularly true of his handling of the Korean problem.

PA:PS:HSF:mb
June 2, 1953

RESTRICTED

EK-9

The President's hand-edited draft of his public statement on the occasion of the Armistice, July 26, 1953, Papers of James C. Hagerty, Eisenhower Library

~~TOP SECRET~~ SECURITY INFORMATION

October 23/53

KORSA

Major General Dean said to the Planning Board that

- a) Rhee was the most obstinate man he ever knew.
- b) Rhee would never be deterred by threat or persuasion from what he felt was necessary for him to do to remain the top dog.
- c) that only force could restrain Rhee.
- d) that Rhee and the North and South Koreans all believed that the U.S. could not get out of Korea without such loss of face as would destroy its position forever in the Far East and would turn Japan Communist.
- e) that South Korea was infiltrated with Communism.
- f) that the greatest damage ever done to the Occident was when UN troops were forced to retreat by North Koreans.
- g) that he was very uncertain of the effect upon the Koreans of a seizure of Rhee, because the ROK was a police state and one would have to be sure how the police power would react.
- h) that the war destruction in North Korea was infinitely greater than in South Korea.

R. C.

COPY FOR MR. C. D. JACKSON ✓

~~TOP SECRET~~ SECURITY INFORMATION

EK-11

President Eisenhower on his administration's post-Armistice policy toward Korea, Staff note, January 5, 1954. Records of the White House Staff Secretary, Eisenhower Library

UNCLASSIFIED

1/5/54

KOREA
c

At the Bipartisan Conference on January 5, 1954, the President made a clear statement of American policy toward Korea, which amounted to a complete backing of the policies announced in recent weeks by himself and Sec. Dulles. He pointed out that the recent announcement in regard to inability to confine hostilities to Korea should the fighting be renewed, was in no sense a criticism of past Administrations but rather a recognition of the new situation which now obtains. He said that the Administration believed, speaking generally, in the doctrine of hot pursuit -- that is, of using our full strength to destroy bases used against us. He commented that we cannot allow Communist intransigence to keep us deployed too widely.

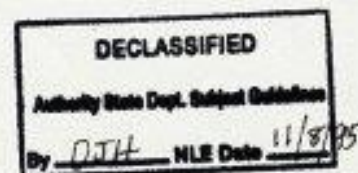
He indicated that the decision to withdraw divisions from Korea was based on a unanimous JCS decision, and he pointed out that the accomplishment of training of Koreans will result in maintenance of total ground strength at the maximum levels specified by the armistice.

Later in the meeting, he replied to a question by Rep. Vinson by saying that the withdrawal of divisions would have the effect of showing the Communists that we are confident in the strength of our naval and air arms, and that this will have greater impact than any reliance on ground forces of which they are not afraid. Sec. Dulles reinforced this with comment on the possible Communist desire to pull our troops into Asia where they could not be effective in the face of surplus Chinese manpower. Sec. Dulles also commented that President Rhee will be less apt to break the truce if the possibility of embroiling the United States is eliminated by the withdrawal of troops.

Still later in the discussion the President expressed his feeling that the withdrawal of troops would not have adverse effect on our Allies since we are making clear that we will fight offensively should a new outbreak occur. He concluded by saying that in the long run it might develop, of course, that Rep. Vinson's approach was right and his own was wrong, but that all the indications are that a new approach has to be tried and he stands ready to modify policy should it become necessary to do so.

Jam
Hinnich

UNCLASSIFIED

N 120, II

369

63

ПЛЕННЫМ ШТЫКОВУ
 для КИМ ИР СЕНА.

НЕ СЕКРЕТНО

Товарищ Ким Ир Сен!

Мой ответ запаздывал ввиду консультации с китайскими товарищами, которая потребовала несколько дней. 1 октября я послал вопрос Мао Цзе-дуну, не может ли он немедленно направить в Корею, хотя бы пять-шесть китайских дивизий, под прикрытием которых корейские товарищи могли бы создать резервы. Мао Цзе-дун ответил отказом, сославшись на то, что не хочет втягивать СССР в войну, что китайская армия слаба в техническом отношении, что война может вызвать большое недовольство в Китае. Я ответил ему следующим письмом:

Я считал возможным обратиться к Вам с вопросом о пятидесяти китайских добровольческих дивизиях потому, что хорошо знал о ряде заявлений китайских руководящих товарищей относительно их готовности двинуть несколько армий на поддержку корейских товарищей, если противник перойдет 38-ю параллель, при этом готовность китайских товарищей послать войска в Корею я объяснял заинтересованностью Китая предотвратить опасность превращения Кореи в плацдарм для США или будущей милитаристской Японии против Китая.

Стали перед Вами вопрос о посылке войск в Корею, причем 5-6 дивизий я считал не максимумом, а минимумом, я походил на следующих соображений международного характера:

- 1) США, как показали корейские события, не готовы в настоящее время к большой войне;
- 2) Япония, милитаристские слани которой еще не восстановлены, не в состоянии оказать американцам военную помощь;
- 3) США будут вынуждены ввиду этого уступить в корейском вопросе Китаю, за которым стоит его союзник СССР, и согласятся на такие условия урегулирования корейского вопроса, которые были бы благоприятны для Кореи и которые не давали бы врагам возможности превратить Корею в свой плацдарм;
- 4) По тем же причинам США будут вынуждены отказаться не только от Тайваня, но отказаться также от оккупационного шара с

ÖZGEÇMİŞ

1981 yılında Kahramanmaraş'da doğan Mehmet Kürşad ORDU, ilköğrenimini Osman Gazi ilkokulu'nda, ortaöğrenimini Kahramanmaraş ilköğretim okulunda tamamladı. 1995–1999 yılları arasında Kuleli Askeri Lisesini, 1999–2003 yılları arasında Kara Harp Okulu'ndaki öğrenimini tamamlamayı müteakip, 2003 yılında Jandarma Teğmen olarak mezun oldu. Foça komando okulunu, Jandarma sınıf okulunu bitirdi. Kulp Komando Bölük Komutanlığında Tim ve Bölük Komutanlığı yapmasının ardından 2007 yılında yapılan genel atamalarla Ankara İl Jandarma Komutanlığına atandı. Halen görevine Ankara Jandarma Çocuk Merkez Amiri olarak devam etmekte olup İngilizce ve Rusça bilmektedir.